

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Reportování o kauze orlických vražd veřejnoprávními
médií**

Praktická bakalářská práce

Autorka práce: Jana Přistoupilová

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: doc. PhDr. Barbora Osvaldová

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 1. 4. 2024

Jana Přistoupilová

Bibliografický záznam

PŘISTOUPILOVÁ, Jana. *Reportování o kauze orlických vražd veřejnoprávními médii*. Praha, 2024. 102 s. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Barbora Osvaldová

Rozsah práce: 82 769 znaků s mezerami bez příloh, 195 483 znaků s mezerami včetně příloh

Abstrakt

Kauza orlických vrahů je zdokumentována velmi podrobně, ať už co se týká dokumentů, filmů a seriálů, nebo knih. Reakce médií však není tak probádanou oblastí tohoto případu. Žurnalisté často vědomě i nevědomě hrají velmi důležitou roli pro kriminalistiku. Jejich jednání má významný dopad na rychlost vyřešení případu, informovanost veřejnosti a mnohdy mohou tvarovat názor lidí na zúčastněné pachatele trestných činů i kriminalisty. Bakalářská práce se věnuje tomu, jak byla jedna z nejznámějších kauz České republiky pokrývána veřejnoprávními médii. Rozhovory s lidmi, kteří měli k případu blízko, nebo s odborníky, jsou zaměřené na otázku etiky v dokumentování zločinů médii a na to, jestli by mohli být nápomocní při vyšetřování.

Abstract

The case of the Murders of the Dam Orlick is documented in great detail, whether it concerns documentary movies, other movies, and series, or books. However, the media's response is not such a thoroughly explored area of this case. Journalists often consciously or unconsciously play a very important role in criminal investigations. Their actions have a significant impact on the speed of case resolution, public awareness, and can often shape people's opinions of both the criminals involved and the investigators. This bachelor's thesis is focusing on how one of the most famous cases in the Czech Republic was covered by public-servis media. Interviews with specialists and individuals closely involved with the case, are examining the question of ethics in documenting crimes by the media and whether they could be helpful in investigations.

Klíčová slova

Média, žurnalistika, veřejnoprávní média, zločin, rozhovor, orlické vraždy, etika

Keywords

Media, journalism, public-service media, crime, ethics, Murders of the Dam Orlick, interview

Title

Reporting on the case of the Murders of the Dam Orlick by public-service media

Poděkování

Moc děkuji své vedoucí práce doc. PhDr. Barboře Osvaldové, že souhlasila s tímto tématem, které mě velmi zajímalo a při psaní a rozhovorech jsem jej mohla do hloubky prozkoumat. Také moc děkuji za rychlé a vstřícné odpovědi na mé otázky a velmi nápomocné připomínky. Dále bych ráda poděkovala respondentům, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout – za čas, který mi věnovali a za úžasné odpovědi. Další, komu patří můj velký dík, jsou zaměstnanci České televize, Českého rozhlasu a České tiskové kanceláře za přístup k archivním zprávám. A v poslední řadě moc děkuji své rodině nejen za podporu v průběhu studia, ale za všechno.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze PRAKTICKÉ BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Jana Přistoupilová

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2021

Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta:

87236048@fsv.cuni.cz

Studijní program/specializace:

Komunikační studia/Žurnalistika

Název praktické a teoretické části bakalářské práce v češtině:

Reportování o kauze Orlických vražd veřejnoprávními médii praktická bakalářská práce formou rozhovorů

Název praktické a teoretické části bakalářské práce v angličtině:

Reporting on the case of the Murders of the Dam Orlík by public media

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023)

(diplomovou práci je možné obhajovat nejdříve šest měsíců od schválení tezí)

LS 2023/2024

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Kauza Orlických vražd je zdokumentována velmi podrobně, ať už co se týká dokumentů, filmů a seriálů, nebo knih. Reakce médií však není tak probádanou oblastí tohoto případu. Žurnalisté často vědomě i nevědomě hrají velmi důležitou roli pro kriminalistiku. Jejich jednání má významný dopad na rychlost vyřešení případu, informovanost veřejnosti a mnohdy mohou tvarovat názor lidí na zúčastněné kriminálníky i kriminalisty. Ve své bakalářské práci se budu věnovat tomu, jak byla jedna z nejznámějších kauz České republiky pokrývána veřejnoprávními médii. V rozhovorech s novináři a lidmi, kteří měli k případu blízko se zaměřím na otázku etiky v dokumentování zločinů médii a na to, jak by žurnalisté mohli být nápomocni k rychlému dopadení zločinců. Je totiž velmi těžké včas informovat veřejnost a zároveň nepoškodit vyšetřování.

Předpokládaná struktura teoretické práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. Úvod (seznámení čtenáře s účelem bakalářské práce)
2. Kauza Orlických vražd (stručné informace o případu, vražích a dalších zúčastněných)
3. Český rozhlas (v jaké míře a jakým způsobem pokrýval případ)
  - 3.1. Dokumentování kauzy v průběhu vyšetřování (analýza mediálních výstupů Českého rozhlasu během vyšetřování kauzy)
  - 3.2. Dokumentování kauzy v průběhu soudních procesů (analýza mediálních výstupů Českého rozhlasu během soudních procesů)
4. Česká televize (v jaké míře a jakým způsobem pokrývala případ)
  - 4.1. Dokumentování kauzy v průběhu vyšetřování (analýza mediálních výstupů televize během vyšetřování kauzy)
  - 4.2. Dokumentování kauzy v průběhu soudních procesů (analýza mediálních výstupů televize během soudních procesů)
5. Česká tisková kancelář (v jaké míře a jakým způsobem pokrývala případ)
  - 5.1. Dokumentování kauzy v průběhu vyšetřování (analýza mediálních výstupů České tiskové kanceláře během vyšetřování kauzy)
  - 5.2. Dokumentování kauzy v průběhu soudních procesů (analýza mediálních výstupů České tiskové kanceláře během soudních procesů)
6. Závěr (shrnutí fakt získaných analýzou materiálů)

Druh praktické práce/předpokládaná podoba:

Rozhovory ve formě tisku.
Vymezení zpracovávaného materiálu: Budu čerpat z materiálů produkovaných veřejnoprávními médii (Český rozhlas, Česká televize a Česká tisková kancelář) během šetření případu Orlických vražd a soudních procesů s vrahy.
Postup (metodologie v teoretické části a technika v praktické části práce) při zpracování materiálu: Obsahová analýza dokumentování kauzy veřejnoprávními médii
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků): <ul style="list-style-type: none"> • BIAGI, Shirley. <i>Interviews that work: a practical guide for journalists</i>. Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1986, 184 s. : il. ISBN 0-534-05664-4. – Doplněk ke studiu žurnalistiky, pro kterou jsou rozhovory podstatnou součástí dovedností. Kniha může sloužit jako základní příručka pro vedení rozhovorů. • OSVALDOVÁ, Barbora: <i>Rozhovory o interview</i>. Praha: Karolinum, 2009, 166 s. ISBN 978-80-246-1618-6 – Cílem publikace je poskytnout různé osobní pohledy na žánr rozhovoru, od vymezení jeho pozice přes nástin dějinného vývoje k jeho současnému místu v médiích včetně internetu. • DOUCHA, Josef a Aleš PIVODA. <i>Orlické vraždy: akce Přehrada očima vyšetřovatele</i>. Praha: XYZ, 2022. ISBN 978-80-7683-120-9. – Kniha obsahuje plastický obraz rozsáhlé trestné činnosti, postupu objasňování a vyšetřování případu včetně rozhodujících svědeckých výpovědí. • MORAVEC, Václav. <i>Proměny novinářské etiky</i>. Praha: Academia, 2020, 467 stran : ilustrace, fotografie ; 23 cm. ISBN 978-80-200-3111-2. – Kniha o novinářské etice představuje novinářskou etiku jako součást aplikované etiky a analyzuje eticky sporné oblasti činnosti novinářů. Zaměřuje se rovněž na jednotlivé formy samoregulace žurnalistiky, zabývá se jejich vznikem a vývojem stejně jako etapami novinářské etiky v České republice po roce 1989. • SVOBODA, Jiří a Soňa ŠTROBLOVÁ. <i>Sametoví vrazi</i>. V Praze: Knižní klub, 2004. ISBN 80-242-1358-3. – Kniha nabízí studii Orlických vražd – událostí, k nimž došlo v první polovině devadesátých let minulého století a bývají hodnoceny jako jeden z nejzávažnějších případů české kriminalistiky.
Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let): <ul style="list-style-type: none"> • HORÁČKOVÁ, Anna. <i>Etické kodexy v soudobém českém mediálním systému</i>. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, 2018 • HULÍNSKÁ, Martina. <i>Specifičnost sériových vražd a jejich vyšetřování</i>. Diplomová práce (Mgr.)--Univerzita Karlova. Právnická fakulta, 2021, 2021, 1 online zdroj. • RAČÁKOVÁ, Vladimíra. <i>Metodika vyšetřování vražd</i>. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2022.
Datum / Podpis studenta/ky <p style="text-align: right;">28.8.2023</p>

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

OSVÁDČOVÁ JAROMÍR
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

2.12.2011
.....
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.

Obsah

Teoretická část bakalářské práce	11
Úvod	11
1.1 Kauza orlických vražd	13
1.2 Shrnutí obsahu zpráv veřejnoprávních médií o kauze orlických vražd	16
1.2.1 Shrnutí obsahu zpráv České tiskové kanceláře o orlických vraždách v letech 1995 až 1997	16
1.2.2 Shrnutí obsahu zpráv Českého rozhlasu o orlických vraždách v letech 1995 až 1997	18
1.2.3 Shrnutí obsahu zpráv České televize o orlických vraždách v letech 1995 až 1997	18
1.3 Forma praktické části bakalářské práce – rozhovor	20
Závěr	22
Summary	23
Praktická část bakalářské práce – rozhovory	26
Josef Klíma: Slušný novinář většinou počká, než ho policie doběhne	27
Novináře chápou, ale jako policajt chci mít klid na práci, říká vyšetřovatel orlických vražd	36
Jiřina Hofmanová – z učitelky na gymnáziu špičkou v profilování zločinců	43
Je správné psát i příběhy pachatelů, ale novinář by jim nikdy neměl sednout na lep, myslí si expert na etiku médií	46
Seznam použité literatury	53
Přílohy	55
Příloha č. 1: Zprávy České tiskové kanceláře ohledně orlických vražd mezi lety 1995-1997	55
Příloha č. 2: Zprávy České televize ohledně orlických vražd mezi lety 1995-1997	95
Příloha č. 3: Zprávy Českého rozhlasu ohledně orlických vražd mezi lety 1995-1997	101

Teoretická část bakalářské práce

Úvod

Žurnalistika je naším oknem do světa. Pokud je kvalitní a nezaujatá, můžeme díky ní zjistit nejen, co se děje, ale i v jakém světě žijeme.

Žurnalistika reportující o násilných trestných činech má sklony k bulvarizaci. Zvláště, pokud jde o trestné činy, které se neodehrávají často, a tak novináři nemají zavedená pravidla, jak o nich sdělovat informace veřejnosti. To se v posledních měsících například projevilo po střelbě na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Některá média, která se prezentují jako seriózní, publikovala články s titulky, které už by se daly považovat za bulvární – jako například „Pět minut šíleného střelce. Video ukázalo, jak pálil z ochozu na ulici“¹. Také byla zveřejněna fotografie, na které bylo vidět, kde se studenti schovávají dříve, než policie uvedla, že střelec je mrtvý.

Takzvané orlické vraždy jsou sice typově naprosto odlišným případem, ale média v devadesátých letech pro takovouto kauzu také neměla žádný precedens. Až doba po pádu komunistického režimu umožnila takové skupině, jako byl gang orlických vrahů, vzniknout.

„Případ ‚orlických vražd‘ patří mezi nejzávažnější zločiny, které byly spáchány v posledním desetiletí minulého století. Skupina zločinců, mezi nimiž byla i jedna žena, zavraždila po vzájemné domluvě v letech 1991–1993 celkem 5 osob.“²

Tato bakalářská práce bude rozdělena na dvě části – praktickou a teoretickou. Teoretická část této bakalářské práce se věnuje shrnutí obsahu reportování o orlických vraždách v době probíhajícího soudního procesu s obžalovanými veřejnoprávními médii. Veřejnoprávní média mají totiž vůči veřejnosti největší závazek být seriózní a nepředkládat informace zkreslené. Praktická část sestává z rozhovorů s lidmi, kteří na problematiku poskytují

---

¹ PÁLKOVÁ, Šárka. *Pět minut šíleného střelce. Video ukázalo, jak pálil z ochozu na ulici*. Online. In: Seznam Zprávy. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-pet-minut-sileneho-strelce-video-ukazalo-jak-palil-z-ochozu-fakulty-na-ulici-242345>. [cit. 2024-04-02].

² MILOSLAV, Jedlička. *Orlické vraždy*. Online. In: Kriminalistika.eu. Dostupné z: <https://kriminalistika.eu/muzeumzla/kopac/kopac.html>. [cit. 2024-03-22].

odlišné pohledy, ze kterých si pak čtenář může vytvořit vlastní pohled a názor na problematiku.

Teoretická část práce pracuje se zprávami, které jsou k nalezení v archivech České televize, Českého rozhlasu a České tiskové kanceláře. Pozornost se v ní věnuje zpravodajskému obsahu, shrnuje ho a hodnotí.

Struktura výsledné práce se v teoretické části od teze liší, protože nebylo možné předem předpokládat, jaké zprávy budou v archivech veřejnoprávních médií dostupné nebo dohledatelné. Po získání přístupu pouze k určité části zpráv z archivu České tiskové kanceláře se musel obsah bakalářské práce přizpůsobit.

Mezi nutností informovat veřejnost a narušením policejního vyšetřování je tenká hranice a občas je velmi těžké ji najít. Je důležité reflektovat novinářskou práci. A jelikož má historie tendenci opakovat se, cílem této bakalářské práce je odnést si i z případu starého více než třicet let poznatky, díky kterým se může žurnalistika stále posouvat. Tato bakalářská práce se zabývá tím, jak se o kriminální kauze reportovalo před třiceti lety a očima respondentů zkoumá, zda se novináři případu věnovali eticky správně, a jak by se média v této situaci měla zachovat v současnosti se zkušenostmi z let minulých.

1.1 Kauza orlických vražd

Orličtí vrazi byla skupina pěti lidí, která se mezi lety 1991 až 1993 dopustila pěti vražd. Hlavním motivem všech vražd bylo finanční obohacení pachatelů.³

Případ upoutal pozornost nejen kvůli vysokému počtu zavražděných, ale i kvůli nezvyklému způsobu, jakým se skupina zbavovala těl. Některé mrtvoly zavařili do kovových sudů, přičemž jeden z nich naplnili louhem a sudy shodili ze Žďákovského mostu do Orlické přehrady, aby bylo těla obtížné najít. Ve dvou případech se oběťmi stali příbuzní vrahů.⁴

I když je to už přibližně třicet let, kdy se vraždy odehrály a viníci byli souzeni, případ orlických vražd je téma stále aktuální. V roce 2022 byl v České televizi odvysílán kriminální seriál *Devadesátky*, který měl u obecnosti úspěch, ale nebyl stoprocentně věrný předloze, a proto nepotěšil některé vyšetřovatele, kteří se na případu podíleli. Například František Havlovič v rozhovoru pro *Novinky.cz* řekl: „V současné době jsem středem pozornosti, a hlavně posměchu i urážek, protože jsem se tam projevil jako korupčník, který vzal úplatek a spolupracoval s mafii. Volají mi lidé, píšou SMS zprávy a ptají se i podivují. Určitě se mi to nelíbí.“⁵

„Z orlických vražd se stala událost, která rezonovala u širší veřejnosti a jejich protagonisté z jedné i druhé strany zákona se proslavili. Vznikaly televizní reportáže, vycházely články v novinách a časopisech, komentáře i polemiky. Kauza se stala také námětem pro diplomové práce studentů a odborná pojednání v různých vědních oborech, literatuře faktu, vznikl film i televizní seriál.“⁶

---

³ BĚLA, Martin. *Rizika při odběru a zpracování stop v oblasti kriminalistické techniky*. Vedoucí Tomek, Miroslav. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav krizového řízení, 2019. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/43994>, str. 15

⁴ MILOSLAV, Jedlička. *Orlické vraždy*. Online. In: *Kriminalistika.eu*. Dostupné z: <https://kriminalistika.eu/muzeumzla/kopac/kopac.html>. [cit. 2024-03-22]

⁵ VACULÍK, Radim. *Faul autorů Devadesátek udělal z elitního vyšetřovatele terč posměchu a urážek*. In: *Novinky.cz* [online]. 2022 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-faul-autoru-devadesatek-udelal-z-elitního-vysetrovatele-terc-posmechu-a-urazek-40386966>

⁶ HOFMANOVÁ, Jiřina. *Myšlenky zločince v české kotlině: ...v životním příběhu vyšetřovatelky...* Praha: XYZ, 2023. ISBN 978-80-7683-373-9. str. 127

Případ orlických vražd je kauzou nájemných vrahů, kteří pracovali většinou na objednávku a za jednu vraždu si účtovali kolem 200 000 Kč. Iniciátorem celé akce byl Karel Kopáč, který v roce 1990 pracoval tři měsíce ve zvláštní policejní jednotce a prošel i speciálním výcvikem.

Zabíjeli čtyři lidé. Třicetiletý Ludvík Černý má podíl na všech vraždách. Dále měli podíl na vraždách Karel Kopáč, Vladimír Kuna a Irena Meierová.

Známymi oběťmi gangu byli Aleš Katovský, Leorent Lipoveci, matka Kuny Anna Medková, Vlastimila Hodr, Afrim Kryezi a Jaroslav Meier, manžel Ireny Meierové. (viz příloha „Zprávy České televize ohledně Orlických vražd mezi lety 1995-1997“)

Kopáč se domluvil s Černým, že vylákají podnikatele Aleše Katovského, s nímž se Kopáč seznámil v posilovně v Podolí na fingoanou směnu peněz. Bylo dohodnuto, že ho Černý zastřelí. Katovský však cestou pojal podezření a chtěl se vrátit. Černý ho na přejezdu u Zličína střelil zezadu do hlavy.

Kopáč s Černým pak ukryli tělo v lomu u Rudné. Mrtvolu zabalenou do drátěnky odvezli na Žďákovský most, odkud ji shodili do vody. Kopáč byl členem Útvaru rychlého nasazení, se kterým ze Žďákovského mostu skákali na laně v rámci výcviku, a tak věděl, že je pod mostem padesátimetrová hloubka. Kopáč si s Černým peníze, které měl Katovský u sebe, když ho zabili, rozdělili.

Lipoveciho vylákali Kopáč s Černým a Vladimírem Kunou na fingoaný obchod se zbraněmi. Zavraždili ho pak ve sklepě Kunova domu. Podle Kopáče tam Černý Lipoveciho zastřelil. Tělo pak dali do kovového sudu a zasypali louhem. Sud s mrtvolou později odvezli na Žďákovský most, odkud ho svrhli do vody. Kunovi připadl z částky odpovídající 30 000 korun třetinový podíl, zbytek dostal Černý.

Vraždu Anny Medkové, majitelky erotického salónu, inicioval její syn Vladimír Kuna kvůli majetku. Medková zemřela po několika dnech na následky zranění, jež jí způsobila výbušnina, kterou jí vrazi poslali poštou v balíčku. Ze svého podílu za dědictví dal Kuna Kopáčovi 200 000 korun.

Vlastimila Hodra zavraždil Ludvík Černý sám a s odklizením jeho těla, opět v sudu, shozením do Orlíku mu pomohl Kopáč. Hodr vlastnil majetek ve výši asi 300 000 německých marek.

Irena Meierová si od svého bratra Kopáče objednala vraždu svého manžela Jaroslava. Meierová ke svému manželovi chovala zášť a chtěla získat jeho majetek. Meiera zastřelil za 100 000 korun Černý.

V dubnu 1997 byli Ludvík Černý a Vladimír Kuna odsouzeni na doživotí, Karel Kopáč byl odsouzen na 21 let, Petr Chodounský na 14 let a Irena Meierová na 12 let. Všichni se odvolali a odvolací soud snížil trest Kunovi na 25 let a Meierové na 10 let. Karel Kopáč ve vězení v roce 2004 spáchal sebevraždu. Dodnes ve vězení setrvává pouze Ludvík Černý. (viz příloha „Zprávy České tiskové kanceláře ohledně orlických vražd mezi lety 1995-1997“)

1.2 Shrnutí obsahu zpráv veřejnoprávních médií o kauze orlických vražd

Problémy a prohřešky v psaní médií

Tato část bakalářské práce se zaměřuje na zprávy, které vznikly mezi lety 1995 až 1997 v České tiskové kanceláři, České televizi a v Českém rozhlasu. Přístup do archivu České tiskové kanceláře byl omezen pouze na zprávy s klíčovými slovy, která souvisela s orlickými vraždami. Proto se práce soustředí na roky, kdy už byli pachatelé vražd zatčeni a kauza dostala své pojmenování – tedy roky, kdy probíhal soud s pachateli.

Pro devadesátá léta v České televizi, ani v Českém rozhlasu nejsou k zprávám přiřazena klíčová slova. Zprávy v archivech bylo nutné procházet den po dni a orientovat se na základě zpráv, již získaných z České tiskové kanceláře, a na základě dat, kdy se odehrávala soudní řízení v případě kauzy orlických vražd. Zpravodajské relace byly procházeny nejen v tyto dny, ale i v dny před a po, aby byla co největší jistota, že nic neunikne. I přesto je možné, ačkoliv nepravděpodobné, že nějaká méně důležitá zpráva z České televize a Českého rozhlasu není zahrnuta, protože je prakticky nemožné obsáhnout celé vysílání ve všechny dny v průběhu dvou let.

Přepsané zprávy z Českého rozhlasu, České televize a zprávy z České tiskové kanceláře jsou v bakalářské práci k nalezení v přílohách.

1.2.1 Shrnutí obsahu zpráv České tiskové kanceláře o orlických vraždách v letech 1995 až 1997

Pokrytí kauzy orlických vražd v době probíhání soudního procesu bylo obsáhlé a nebyly vynechávány důležité informace. Zprávy o soudu s vrahy psali hlavně Hana Šafářová, Petr Beneš, Ivan Lukáš, Jiří Majer, Martin Kajan a Dana Petřů.

Česká tisková kancelář udělala několikrát chyby ve jménech. Křestní jméno Martina Tylše bylo zaměněno za jméno Miroslav ve dvou zprávách ze dne 16. 12. 1996 s titulky: „Muž obžalovaný z vyzbrojení orlických vrahů odsouzen na 2,5 roku“ a „Za vyzbrojování "orlických vrahů" dva a půl roku nepodmíněně“ a ve dvou zprávách ze dne 11. 3. 1997

s titulky: „Dnes odvolací řízení s bývalým členem URNA Miroslavem Tylšem“ a „Soud potvrdil trest pro bývalého člena URNA“. Druhá z těchto zpráv je později doplněna o sdělení: „Opravte si, prosím, ve zprávě ČR-soud-Tylš-Orlík-zbraně (Za vyzbrojování ‚orlických vrahů‘ dva a půl roku nepodmíněně, 16:55) v prvním odstavci, čtvrtém řádku chybné: ‚...Miroslava Tylše,...‘ na správné: ‚...Martina Tylše,...‘, dále pak znění poslední věty prvního odstavce: ‚... Soud vyhověl jeho žádosti o propuštění z vazby na kauci.‘ na správné: ‚... Soud vyhověl jeho žádosti o propuštění z vazby za slib, že se nebude vyhýbat trestnímu řízení.‘“ Ostatní zprávy s chybným křestním jménem Martina Tylše doplněny o opravu nejsou.

Proč k těmto chybám v křestním jméně Tylše docházelo už asi nezjistíme. V případě orlických vražd však figurovali dva příslušníci Útvaru rychlého nasazení – Miroslav Kvašňák a Martin Tylš. Ve zprávách České tiskové kanceláře se většinou nacházela obě tato jména blízko sebe, proto je možné, že autoři omylem zaměnili jejich křestní jména.

Miroslav Kvašňák v případě orlických vražd nebyl podezřelý, jen se ve zprávách ČTK psalo o jeho spolupráci s bývalým šéfem středočeských vyšetřovatelů Josefem Douchou v rámci této kauzy.

Ve článku s titulkem „Orlické vraždy: Obžalovaný na invalidním vozíku před soudem“ ze dne 6. 12. 1996 je pro změnu chyba v křestním jméně Aleše Katovského, je o něm psáno jako o Františkovi.

Ve zprávě s titulkem „Prima: Hlavní aktér v kauze Orlík se pokusil o sebevraždu“ publikované dne 25. 8. 1997 je pak dvakrát špatně uvedeno příjmení Karla Kopáče jako „Kováč“. Text je však později doplněn o upozornění: „Opravte si, prosím, ve zprávě ČR-kriminalita-Orlík-sebevražda (Prima: Hlavní aktér v kauze Orlík se pokusil o sebevraždu, 20:23) v posledním odstavci chybně uvedené jméno Kováč na správné Kopáč.“

Ve většině zpráv o případě orlických vražd figuruje bývalý šéf středočeských vyšetřovatelů Josef Doucha jako hlavní zdroj informací. Některé zprávy jsou přímo ze soudních řízení a poskytují velmi detailní informace o rozsudcích a odvoláních.

1.2.2 Shrnutí obsahu zpráv Českého rozhlasu o orlických vraždách v letech 1995 až 1997

V Českém rozhlasu jsem v archivu čerpala z hlavního zpravodajského pořadu, který se v devadesátých letech vysílal, z Ozvěn dne.

Na to, že Český rozhlas psal o kauze orlických vrahů jako o jednom z největších případů v historii naší kriminalistiky, o něm ve zpravodajském vysílání zveřejnil naprosté minimum zpráv. Novináři Českého rozhlasu reportovali o prvotních informacích o případu, jako je počet obětí, jejich křestní jména, křestní jména obviněných, jejich motiv a vyjádření ředitele střeďočekského úřadu vyšetřování Josefa Douchy. Dále vysílali informace o navrhnutí trestů vrahům státním zástupcem, o vynesení rozsudků a o rozsudcích po odvolání pachatelů u vrchního soudu.

Informace, které Český rozhlas odvysílal, byly fakticky správné, byly však strohé a velmi zjednodušené. Na to, jakou důležitost případu samotný Český rozhlas přikládá, mu mnoho prostoru nevěnoval.

1.2.3 Shrnutí obsahu zpráv České televize o orlických vraždách v letech 1995 až 1997

Zprávy ohledně orlických vražd jsem v archivu vyhledávala v relaci Události, a když o něm nebyly zmínky v Událostech, hledala jsem zprávy v relacích Večerník, 21 a Události plus.

Česká televize o kauze reportovala vždy, když se odehrávaly zásadní změny – když přišla prvotní informace o tělech v Orlické přehradě, když začínala soudní řízení, a když se vynášely rozsudky. Pachatelé se odvolávali, a tudíž byli souzeni i u vrchního soudu a byly jim uděleny nové rozsudky. Česká televize o tom všem informovala včas, nevynechávala důležité informace, ale zároveň neodvysílala příliš velké množství informací, ve kterých by bylo náročné se orientovat.

Česká televize se v reportážích nesnažila působit na emoce, zprávy byly informativní a objektivní. Chovala se, dalo by se říci, tak, jak by se veřejnoprávní médium chovat mělo – s jednou výjimkou.

Česká televize ve zpravodajské relaci Události několikrát odvysílala policejní záběry na rozložené tělo v sudu. Nejen, že tento vizuál může být pro diváka znepokojující, ale když člověk případ sledoval, je lehké si odvodit, čí tělo bylo v televizi zobrazeno. To je mírně řečeno neuctivé k pozůstalým oběti, a tento pohled vysílaný bez jakéhokoliv předchozího upozornění je může traumatizovat. Nedalo by se ani říci, že bylo důležité a opodstatněné policejní záběry zveřejňovat. Kodex České televize byl schválený Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky až 2. července 2003, podle něj by se tento záběr v televizi objevit neměl.

1.3 Forma praktické části bakalářské práce – rozhovor

Rozhovor je rozprava tazatele a respondenta. Ve své bakalářské práci jsem zvolila tuto podobu praktické části, protože nejlépe odrazí pocity a názory různých stran ohledně mediálního zobrazení kauzy orlických vražd. Snažila jsem se zvolit různorodé respondenty, jejichž názory dohromady utvoří objektivnější pohled na situaci.

„Interview se dá vést jako dialog, v němž novinář ustupuje do pozadí, nebo jako monolog, kdy žurnalista uzná, že zpovídaného jeho otázky ruší, a tak je v konečné podobě vynechá. Další možností je rozprava. Tu volí autor, který je sám takovou osobností, že může partnerovi směle oponovat a prosazovat svůj názor.“⁷

Rozhovory, které jsou součástí této práce, jsou vedené jako dialog, ve kterém respondent vystupuje do popředí a dává se v nich důraz na jeho znalosti a názory. Otázky jsou mířené tak, aby se myšlenky dotazovaných více strukturovaly. Dále jsou mířeny na oblasti, které by pro čtenáře mohly být zajímavé, a které by mohly poskytnout jasnější pohled na kauzu a její zobrazení v médiích. Otázky nejsou nutně soustředěny pouze na veřejnoprávní média. Teoretická část práce se věnuje pouze jim, protože by měly být jakýmsi záchytným bodem pro ostatní média, a měly by určovat, co je eticky správně. Rozhovory by ale byly značně svázané, kdyby bylo možné pouze se zabývat mediálním zobrazením kauzy veřejnoprávními médii, proto je v práci použit tento širší záběr.

Každé interview je přepsané a upravené tak, aby čtenáři bylo jasné, co respondent chtěl říci. „Po přečtení dobrého rozhovoru by si měl zpovídaný pomyslet: Není to přesně, co jsem řekl, ale je to přesně, co jsem chtěl říci.“⁸

Pro rozhovory jsou vybrány osobnosti, které se případem zabývaly do hloubky, a tudíž si z něj pamatují hodně detailů. Přestože se tato bakalářská práce věnuje tomu, jak případ zobrazovala veřejnoprávní média, v nich se orlickým vraždám nikdo nevěnoval natolik, jako

---

⁷ OSVALDOVÁ, Barbora: *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, 166 s. ISBN 978-80-246-1618-6, str. 6

⁸ OSVALDOVÁ, Barbora: *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, 166 s. ISBN 978-80-246-1618-6, str. 7

například Josef Klíma. Ten se ke kauze doted' vrací. Proto se České televizi, Českému rozhlasu a České tiskové kanceláři věnuje teoretická část, konkrétně shrnutí obsahu, ale v rozhovorech už otázky ani odpovědi nejsou profilovaná pouze na veřejnoprávní média, i když se jim respondenti také věnují.

Závěr

Veřejnoprávní média kauze orlických vražd nevěnovala, s výjimkou České tiskové kanceláře, příliš mnoho prostoru. Ke zprávám České tiskové kanceláře se však běžný člověk nedostane a lze konstatovat, že Česká televize a Český rozhlas zprávy tiskové kanceláře nevyužily na maximum, i když z nich mohly těžit.

Česká televize měla zpráv sice méně, ale obsahovaly všechny nejdůležitější informace. Informovala veřejnost o kauze, aniž by ji zahltila informacemi zbytečnými pro obyčejného člověka, který k případu nemá blízko, ale pouze ho zajímá, co se děje. České televizi by se daly vytknout explicitní záběry s lidskými ostatky, které opakovaně vysílala.

Český rozhlas se případu věnoval minimálně a zveřejňoval pouze základní informace. Přitom o kauze sám říkal, že je to jeden z největších případů v historii naší kriminalistiky.

Veřejnoprávní média po pádu minulého režimu prošla velkými změnami. Jen za pár let po konci komunismu v Československu a rozpadu státu na Českou a Slovenskou republiku se staly orlické vraždy a nově přetvořená média musela reagovat na kauzu, která v naší zemi neměla žádný precedens – organizovaná skupina vrahů likviduje lidi na zakázku nebo pro přímé finanční obohaceni. Když se na to člověk dívá z tohoto úhlu pohledu, dalo by se říci, že veřejnoprávní média reagovala víceméně správně. Informovala veřejnost objektivně, nevyvolávala paniku a respektovala (samozřejmě s výjimkou policejních záběrů mrtvoly v České televizi) soukromí obětí a jejich rodin.

Od devadesátých let se média určitě posunula. Česká tisková kancelář byla na výborné úrovni už tehdy a pokrývala situaci do detailu, ale Český rozhlas a Česká televize měla prostor k růstu, který využila. Jejich zpravodajství je nyní přehlednější, informačně nabitější a pro diváka/posluchače nejen přínosnější, ale i zajímavější.

Etické kodexy České televize a Českého rozhlasu získaly současnou podobu až později. V době soudních procesů s orlickými vrahy ještě veřejnoprávní média neměla tak definovaná pravidla. To vyplývá i z jednoho z rozhovorů v praktické části této bakalářské práce s expertem na etiku médií Janem Motalem. Podle něj ale také, přestože existují etické kodexy Syndikátu novinářů, České televize, Českého rozhlasu a dalších médií, stále v celém novinářském prostoru neexistuje shoda na všech principech etiky médií.

Ivan Lukáš, v současnosti reportér v České televizi, pracoval v devadesátých letech v České tiskové kanceláři a v několika zprávách se věnoval právě kauze orlických vražd. Na detaily případu si nevzpomíná, ale uvedl: „Celý život pracuji ve veřejnoprávních médiích, svoji práci beru spíš jako službu veřejnosti. Právě tato média mají povinnost přinášet informace ověřené, pravdivé a pokud možno je podávat vyváženě, jsou svázána zákony a přísnými vnitřními pravidly. Komerční média pracují jinak, s informacemi někdy nakládají volněji a často se snaží, aby ve čtenáři, posluchači, divákovi vyvolaly spíš emoce, často i negativní, než aby jim poskytly takový obraz skutečnosti, který by jim pomohl správně se zorientovat a nepodlehnout třeba i dezinformacím.“ Také dodal, že Česká televize už by záběr na mrtvé tělo, který opakovaně v průběhu případu vysílala, nezveřejnila kvůli článku 17 v Kodexu České televize, který vznikl až později.

Když se vezme v potaz, jak moc se od pádu komunistického režimu posunula novinářská etika, dalo by se předpokládat, že v dalších letech se vyvine na ještě lepší úroveň. Nezáleží ale tolik na etických kodexech jednotlivých médií, o kterých by se často stejně dalo říct, že nejsou příliš závazné, ale hlavně na jednotlivých osobnostech. Jak bylo v rozhovorech v praktické části několikrát řečeno, jsou to právě novináři samotní, na jejichž morálních zásadách záleží, jakým směrem se bude žurnalistika a její etické zásady ubírat.

Summary

Public-service media in the case of the Murders of the Dam Orlik, apart from the Czech News Agency, did not devote much attention to the case. However, ordinary people do not have access to the Czech News Agency's reports, and it can be said that Czech Television and Czech Radio did not use the agency's reports to the fullest extent, even though they could have benefited from them.

Czech Television had fewer reports, but they contained all the most essential information. It informed the public about the case without overwhelming them with unnecessary details, keeping in mind that most people did not have a direct connection to the case and were simply interested in knowing what was happening. However, Czech Television could be criticized for repeatedly broadcasting explicit footage of human remains.

Czech Radio covered the case minimally, providing only basic information, despite labelling it as one of the largest criminal cases of our history.

Public-service media underwent significant changes after the fall of the previous regime. Just a few years after the end of communism in Czechoslovakia and the split into the Czech and Slovak Republics, the Murders of the Dam Orlik occurred, and the newly restructured media had to respond to a case with no precedent in our country—an organized group of killers eliminating people on commission or for direct financial gain. From this perspective, it can be said that public-service media reacted correctly. They informed the public objectively, did not cause panic, and respected the privacy of the victims and their families (except for the footage of human remains on Czech Television).

Since the 1990s, the media has certainly evolved. The Czech News Agency was already at an excellent level back then and covered the situation in detail, but Czech Radio and Czech Television had room for growth, which they utilized. Their reporting is now clearer, more information-rich, and not only more beneficial for viewers/listeners but also more engaging.

The ethical codes of Czech Television and Czech Radio only took their current form later. At the time of the court cases for the Murders of the Dam Orlik, public-service media did not yet have such well-defined rules. This is also evident from one of the interviews in the practical part of this bachelor's thesis with media ethics expert Jan Motal. According to him, even though there are ethical codes from the Journalists' Syndicate, Czech Television, Czech Radio, and other media, there is still no agreement on all the principles of media ethics across the journalistic spectrum.

Ivan Lukáš, currently a reporter for Czech Television, worked for the Czech News Agency in the 1990s and covered the Murders of the Dam Orlik in several reports. He does not remember the details of the case but mentioned: "I have worked in public-service media my whole life, and I view my job more as a public service. These media outlets have a duty to bring verified, truthful information and present it in a balanced way. They are bound by laws and strict internal rules. Commercial media operate differently, sometimes handling information more freely and often trying to evoke emotions, frequently negative ones, in the reader, listener, or viewer rather than providing a picture of reality that would help

them orient themselves and not believe disinformation." He also added that Czech Television would no longer broadcast footage of a dead body, as it repeatedly did during the case, because of Article 17 in the Czech Television Ethical Code, which was established later.

Considering how much journalistic ethics have evolved since the fall of the communist regime, one could expect that they will develop to an even better level in the coming years. However, it does not matter as much about the changes of ethical codes of individual media outlets, which often are not too binding, but mainly about the individual personalities. As stated several times in the interviews in the practical part, it is the journalists themselves whose moral principles will determine the direction journalism and its ethical standards will take.

Praktická část bakalářské práce – rozhovory

Josef Klíma: Slušný novinář většinou počká, než ho policie doběhne

Zdroj: Vano, 2015

Stál u zrodu investigativní žurnalistiky v Česku a v devadesátých letech sledoval, jak se mění nejen společnost, ale i chápání žurnalistiky v nově vzniklé svobodné společnosti. A právě i tato nově nabytá svoboda byla jako úrodná půda pro vznik organizovaného zločinu. Josef Klíma orlické vrahy sledoval doslova „na vlastní oči“ a tento pohled se snažil předat široké veřejnosti.⁹

Televize Nova byla jako první u Orlické přehrady, když se vytahovaly sudy s těly. Vy jste na Nově v té době dělal pořad Na vlastní oči.

Dělal jsem na Nově Na vlastní oči, ale u toho vylovování byli zpravodajci čistě náhodou. Tím se to mezi námi rozneslo. Já jsem tehdy měl dobré vztahy s Josefem Douchou, takže jsem se to nějakým způsobem od něj dozvěděl, ale nemohl jsem to ještě publikovat.

Kdy jste se tomu začal věnovat, až když probíhal soudní proces, anebo už když se případ vyšetřoval?

Ve chvíli, kdy zatkli Kopáče. Tam Doucha sehrál významnou roli, protože s ním vyjednával o to, aby se Kopáč nezastřelil, protože kdyby ho měli zastřeleného, tak ostatním orlickým vrahům by bývali asi velmi těžko dokazovali účast. Policie Kopáče potřebovala živého, aby vypovídal.

---

⁹ PROCHÁZKOVÁ, Eva. Josef Klíma – novinář, spisovatel, televizní reportér. In: *Profesní magazín Best of* [online]. 2015 [cit. 2024-04-21]. Dostupné z: <http://www.ibestof.cz/media-a-literatura/josef-klima-%E2%80%93-novinar-spisovatel-televizni-reporter.html>

Kopáč se s vyšetřovateli domlouval ohledně své partnerky, vypovídal kvůli dohodě, že ji policie ochrání?

On se domlouval, aby zajistili bezpečí jeho partnerce. Než se to stalo, tak ostatní vrazi se začali bát. Protože Kopáč byl na vozíku, byl doma a začal si psát údajně deník. Oni se

báli, že tenhle deník policie najde. Kopáč se zase bál, že by mu hodili do okna granát, tak si tam dal pletivo. Mezi členy gangu už v té době byly vztahy špatný a vyhrocený. Kopáč se bál, že ho zabijí.

Bylo to i proto, že Černý byl neopatrný? Myslel si Kopáč, že by udělal něco, co by je mohlo prozradit?

Tak tehdy bouchala auta běžně a málokdy se zjistilo, kdo tam dal nálož. Takže kdyby mu někdo hodil do okna zápalnou láhev jako Molotovův koktejl nebo granát, čehož se asi bál víc, protože oni měli přístup ke zbraním, tak by se těžko přišlo na to, kdo to udělal. Nebo by to policie ani nevyšetřovala. A Ludvík Černý byl opravdu takový bezohledný, takže tam to nebezpečí existovalo.

Proč Kopáč začal mít pocit, že ho jeho partáci chtějí zabít?

Protože si začal psát ten deník a oni to věděli. Já mám dokonce pocit, že pak ho musel zlikvidovat, spálit, před nimi. Před soudem už jen vypovídal a deník už nebyl

Jakou roli podle vás novinář hraje v procesu vyšetřování vražd? Jak se dá najít rovnováha mezi tím, aby

nekomplikoval vyšetřování kriminalistům a tím, aby informoval veřejnost tak, jak je potřeba?

„Novinář zveřejněním něčeho, co by jinak šlo k ledu, může vyprovokovat policii k tomu, že to musí řešit.“

To záleží na tom, jak je ta police rychlá a jestli má zájem ty věci vyšetřovat. Protože nám se v jiných případech v devadesátých letech stávalo, že nás sami

policajti kontaktovali a říkali mi třeba: „U nás tam teď zametají pod stůl naši nadřízený tenhle případ, ale vy, když to zveřejníte, tak my ho budeme muset zase vytáhnout a budeme ho muset vyšetřovat.“ Pak samozřejmě novinář zveřejněním něčeho, co by jinak šlo k ledu, může vyprovokovat policii k tomu, že to musí řešit. Práce novináře, když policie nefunguje tak jak má, začíná tam, kde policisté končí.

Ale jindy samozřejmě novinář může, jaksi svojí neopatrností, vstoupit do policejní akce. Ale většinou ho policie upozorní. Mně se to stalo asi dvakrát, že mě nenápadně upozornili: „Hele, jestli můžete, tak mi teď sem nelezte, my tady provádíme svoje šetření,“ a já jsem to respektoval. Stejným procesem prošel můj kolega Janek Kroupa, když odhalil Berdychův gang a teprve dodatečně zjistil, že policie, respektive Vránová s Gregorem – ti Berdychův gang dostali, že po něm jde taky. A to je ta chvíle, kdy se musí novinář rozhodnout podle situace, jestli to bude zveřejňovat, nebo ne. Slušný novinář většinou počká, než ho policie doběhne. Ale kdyby zase čekal na soud, tak by se nedočkal. To je podstatou novinářiny, že máte něco jako první.

Jak fungovala veřejnoprávní média, co se týče orlických vražd? Protože jako první většinou přinášely informace ohledně tohoto případu komerční média.

My jsme zakládali pořad Na vlastní oči na Nově právě proto, že veřejnosprávní televize byla v té době zastaralá. Metodami taková zatuchlá – vždycky jedna mluvící hlava a nic. Žánr, který jsme začali dělat – ani dokument ani reportáž, ale něco mezi tím – ten tady do té doby nebyl. Taky nás televizní estéti kritizovali, že to není žánrově čistý. Ale naše zadání bylo, když jsme to vymýšleli s Radkem Bajgarem: „Pojďme udělat pořad, aby lidi na vlastní oči mohli vidět to, co by jinak neviděli,“ z čehož se nám zrodil název toho pořadu. Naším cílem nebylo vyprávět to, co se stalo, ale zachycovat to, co se právě děje. To znamená jít do terénu, zpovídat lidi, sami pátrat. To vyžadovalo kameru jiného typu – dynamickou. S Českou televizí na natáčení jezdil celý robur, to byl takový větší mikrobús. V něm byl kameraman, režisér, zvukař, řidič, produkční osvětlovač a ty se všichni nemůžou pohybovat v terénu. Když se jdu zeptat třeba nějakého podezřelého podnikatele, který dělá machinace s pozemky, tak tam nemůžu jít v pěti, musím tam jít ve dvou. A tím se náš pořad strašně prosadil, že byl ze života, lidi přímo viděli, jak se věci dějí, ne že o tom někdo jen mluví. A to se Česká televize nakonec naučila taky dělat.

Jak rychle byste řekl, že se začala přizpůsobovat chodu komerčních televizí?

Tak za rok, dva, takže docela rychle.

Tehdy ještě nefungovali tiskoví mluvčí jako dnes, jaký byl tedy vztah mezi novináři a policisty, když jste museli komunikovat napřímo? A věřili nějakým médiím víc?

My měli přes milion diváků v Na vlastní oči a byli jsme v Česku absolutně špičkový. Respektive to začalo ještě dříve, protože jsem spoluzakládal Reflex – první časopis nového typu u nás, hned po revoluci a už tehdy jsem si nadělala spoustu známostí na policii. Protože jsme dělali reportáže, které tady předtím nevycházely, tenhle typ odhalování případů. A policisti nás měli rádi, považovali nás za lepší novináře než ty ostatní, takže se to přeneslo do pořadu Na vlastní oči a tím pádem jsme měli všude dveře otevřenější. Pamatuji si, když zastřelili Jonákovou, jak jsme snad ještě ten den šli k šéfovi vyšetřování, dal nám kafičko a říkal: „Chcete vidět tu vražednou zbraň?“ My řekli, že jo a on někam zavolal, přišel chlap, ukázal nám pistolí s tlumičem tu jsme si nafilmovali. To je dneska nepředstavitelný.

Takže by se dalo říct, že spíš záleželo na osobnostech než na médiu?

Jo, to určitě.

Byl tam i nějaký vztah založený na důvěře? Vy už jste říkal, že vás třeba poprosili, ať někam ještě nechodíte a vy jste to respektovali. Říkali vám nějaké informace předem, abyste si je zatím nechal pro sebe?

Někdy jo, ale to jsem z nich tahal rozumy a nesměl jsem to pak použít nebo jsem to ozdrojoval jiným způsobem, že jsem třeba řekl: „Ptali jsme se policie a policie nám

nic nesdělila, ale z našich zdrojů jsme se dozvěděli...“ a něco jsem třeba řekl. Později byl mým nejlepším informátorem u policie jistý major Opava, který, jak se pak ukázalo, byl členem Berdychova gangu, což jsem tehdy nevěděl, že jo.

Policisté u sebe často nosí zbraň nebo mohou mít pocit bezpečí díky informacím, které mají, ale vy takový pocit bezpečí mít v podstatě nemůžete. Je nějaký způsob, jak může novinář chránit sebe a své blízké, když je takto blízko vyšetřování trestných činů?

Dneska už můžu říct, že jsem zbraň nenosil. Byl jsem totiž na vojně a dělal jsem tam jeden čas dozorčího. Musel jsem obcházet takový veliký okruh v noci kolem muničních skladů a měl jsem s sebou samopal. A když člověk má zbraň, tak je daleko ostražitější na sebemenší zašustění. Tam byla taková hezká cesta lesíkem kolem rybníka, ale když sebou nesete zbraň, tak máte pořád pocit, že na vás někdo zaútočí jen proto, že tu zbraň chce získat, že vás praští třeba větví jenom proto, aby si ji vzal.

Tudíž jsem se bál, že bych někomu ublížil, což pro mě byla horší představa, než že by někdo ublížil mě. Pak jsem nosil slzný sprej. A z těch jiných bezpečnostních opatření – do dneška nebydlím na adrese, na které mám uvedené trvalé bydliště. Kdyby někdo chtěl, tak by si samozřejmě zjistil, kde bydlím, ale už by to bylo těžší.

Bál jste se v devadesátkách o své bezpečí?

Měl jsem jeden čas ochranku, to už bylo po přelomu století. Když jsme šli s Kroupou po takové partičce, za kterou

zůstávala divná úmrtí, divná autonehoda nebo divná sebevražda a ty mrtví lidi byli bohatý. Tehdy jsme dostali varování z podsvětí, že proti nám chtějí něco podniknout, takže jsem měl ochranku asi čtrnáct dní nebo tři neděle.

Vyhrožoval vám někdo přímo?

Už tenkrát v Reflexu to začalo, ale nebyly mobily, takže museli psát takzvané korespondenční lístky. Tam bylo třeba napsáno: „Ty svině, jestli toho nenecháš, tak ti uřízneme hlavu.“ Ale nikdo se nepodepsal a já jsem měl rozdělaných pět kauz, takže jsem nevěděl, čeho mám nechat. Poprvé jsme volali policii, ta přijela a udělala divadlo, sejmula nám otisky prstů, aby je oddělila od otisků prstů pachatele. Pak si to slavnostně odvezli a stejně to podle mě hodili do koše. Takže pak už jsme ty vzkazy házeli do koše rovnou my.

Myslíte si, že taková organizace vrahů, jako byl právě orlický gang, by v Česku mohla vzniknout i před revolucí anebo teď? Nebo byly devadesátky taková úrodná půda pro tenhle typ zločinu.

Před revolucí nemohla vzniknout už z toho důvodu, že tehdy nebyli podnikatelé, protože všechno bylo státní. Byli tady lidi, kteří měli nakradeno. To byly zelináři, veksláci a tak dál, ale policie to všechno strašně hlídala – jak politický vězně a politickou činnost, tak i kriminální činy. Takže té kriminality bylo relativně málo a nebylo kam utéct, protože kdyby ti lumpové utíkali, tak se nedostanu přes hranice.

Policie se po listopadu 1989 stáhla do defenzívy, protože měla nálepku, že je to

prodloužená ruka komunistické strany. Všichni na ni plivali a část policistů okamžitě přešla do soukromé sféry, začali se živit jako bodyguardi, bezpečnostní poradci a podobně. Někteří na straně lumpů a mafiánů. Proto se všechno rozvolnilo a samozřejmě orlický gang byl plodem divoké doby. Protože lidi bez svědomí tady předtím byli taky, jen neměli volné pole. Tak ti usoudili, že nejjednodušší způsob, jak se dostat k penězům, je zabít někoho bohatého. Takže začali zabíjet bohaté lidi. Začali být organizovaní, ale ještě nebyli tak organizovaní, jako později třeba Berdychův gang – ten už měl vyloženě známky firmy. A orličtí vrazi ještě vznikly jako takový echt gang.

V současnosti jsou ty gangy lepší a už se moc neodhalují, nebo jich ubylo?

Oni v současnosti vlastně moc nejsou, protože je zaprvé strašně málo peněz v hotovosti, všichni platí kartami. Takové gangy tenkrát přepadaly lidi, kteří měli doma peníze nebo zlato. Dneska všechno prochází bankou, všichni platí kartami. Tenkrát jsme každý týden slyšeli čtyři zprávy v televizi o přepadené benzínové pumpě. A druhý důvod je ten, že se zločin povýšil na zločin bílých límečků.

Kriminálníci zjistili, že na daňových únicích a dotačních machinacích vydělají víc, než když někoho zabijí. Tam je ještě riziko, že půjdou sedět na řadu let, kdežto v případě těchto podvodů se většinou soud táhne tři, čtyři roky, osmkrát se někdo odvolává a jde to do ztracena.

Vy jste v podcastu České podsvětí říkal, že orličtí vrazi si vydělali poměrně málo na poměry toho, že to byly vraždy. Kdyby měli pekařství, tak by si vydělali víc. Myslíte si, že za tím pro ně bylo něco víc, že je to bavilo?

Oni hlavně nic jiného neuměli. Kopáč byl poměrně jednoduchý člověk, který byl u policie. Slaňoval v rámci policejního výcviku z Žďákovského mostu, proto věděl, že je tam tak velká hloubka a uměl dělat ty nástražné systémy. Kopáč i vyrobil výbušný systém, který Mayer poslal jako balíček své matce, zabil ji a zdědil sadomasochistický salon v Mnichovicích. Čili oni byli jednoduchý a uměli zabíjet, vydírat a takové věci.

Já si myslím, že jediný, koho to bavilo, byl možná Černý. Protože když jsem se Kopáče ve vězení ptal, jestli se někdy bál a myslel jsem si, že se bál policistů, tak říkal: „No bál jsem se, když ten debil Černý zastřelil Katovského rovnou za volantem, my jsme jeli, jemu se zasekla noha a nabourali jsme.“ Členové gangu sami nebyli spokojení s tím, jak lehce Černý zabíjel.

Myslíte si, že by ve vraždění pokračovaly dlouho, kdyby Kopáč neměl nehodu a nezačal si psát deník?

Ne, oni už měli policisti od jiných informátorů ze zločineckého prostředí informace, že tady takový gang je, a že říká svým obětem rybičky. Pak začali vylovovat sudy pod Žďákovským mostem, to ještě nebylo v návaznosti na Kopáčovu výpověď. Policie tenkrát ještě pořád tajila, že je vyšetřuje. A teprve, když objevila ty sudy, tak byly jejich jediný důkaz. Čili Kopáčův přínos vyšetřování

byl až potom, když už je pozatýkali a potřebovali někoho, kdo řekne, kdo koho zabil a jak se vraždy odehrály. To byla výpověď, kterou je mohli usvědčit.

Nájemné vraždy v Česku – to muselo být hrozně nezvyklé. Jak na to novináři reagovali? Věděli, jak to pojmout?

Třeba bulvár to samozřejmě propíral horem dolem každý den. Hlavně je zajímala nejnechutnější stránka věci – jak se zbavovali těl, jestli je porcovali, než je dali do sudů, čím je zalévali, jestli louhem, vodou nebo kyselinou. Na tomhle se bulvár vyřádil.

Orlický gang byl první, kde se najednou projevil, že tady fungují nájemné vraždy ve velkém, sériově. Protože předtím tady byli vrazi osamělí, solitérní, jako třeba Roubal a Winkelbauer, ale to nebyli nájemní vrazi. Ty někoho zabili, aby z toho měli zisk.

Orlický gang ze začátku nedělal nájemné vraždy, zabíjeli lidi s penězi a vzali jim je. Nájemné vraždy přišly až později, jako duch doby lehkých topných olejů.

Věnovala se pozornost vraždám, které ještě nebyly provedené, jen plánované? Protože se už tehdy vědělo o tom, že jich orličtí vrazi měli naplánováno víc.

Nejen to. Já jsem teď po letech odhalil, že už předtím provedli zločiny, na které se úplně zapomnělo. Já loni zpracoval dva zločiny, které provedl Černý. Polil jednoho podnikatele kyselinou, údajně ho chtěl oslepit. Pak byl druhý případ, ve kterém šlo o emigranta, který se vrátil z

Německa. Hledal tady ubytování a měl s sebou osm set tisíc korun. To bylo tehdy hrozně moc peněz, dnes je to jako mít osm milionů. Na něj se Kopáč s Černým nalepili taky. Ten podnikatel mi to celé vyprávěl. Povídal mi, že si jel prohlédnout s nějakým podnikatelem objekt za Prahou a vedle něj si do auta sedl Černý, kousek popojeli a tam si za něj sedl Kopáč. Začal mít strach a oni vyzvídali, jestli peníze má s sebou. On říkal že ne, že je nechal v hotelovém trezoru. Nakonec si vysedli a nechali ho být. A později, když se to vyšetřovalo, tak se k tomu údajně Kopáč přiznal. Kdyby sebou podnikatel peníze měl, tak by ho zastřelili skrz sedadlo. Ale žádný z těch případů nešel k soudu, protože poškozeným tenkrát policisti řekli, ať na to kašlou, že vrahy už našli a oba dostanou doživotí, a že tohle by jen prodloužilo proces. Oni ale určitě měli víc vražd i připravených.

„Členové gangu sami nebyli spokojení s tím, jak lehce Černý zabíjel.“

Kopáč se přiznal, Kuna taky, Meierová potom taky, ale Černý k ničemu ne.

Taky si dlouho i jeho vlastní manželka myslela, že je nevinný. Možná tomu věří dodneška. Ona pořád všude říkala, že všechno vymyslel Kopáč a že to na chudáka Ludvíka jen nastražil.

Černý nedávno podával odvolání. Myslíte si, že doufá, že se dostane na svobodu, jelikož se nikdy nepřiznal. Anebo se od vražd distancuje jen, aby sám sobě nepřiznal vinu?

Podle mě ví, že je vinen. Je naprosto cynický a chce se jen dostat ven. Už jsem natáčel dvakrát po pěti letech reportáž o jeho kauzách a vždycky nás za to

zažaloval. Když se to stalo, tak jsem natočil další reportáž, kde jsem připomněl, co všechno má na svědomí, aby ho nepustili.

Existují archivní záběry, kde Česká televize zveřejnila záběr na vnitřek sudů, kde byly ostatky obětí rozpoznatelné a naprosto bez cenzury. To už by se dnes udělat nemohlo. Co se změnilo?

Ty záběry lákají někoho i dnes, ale je to dost specifická skupina lidí se sklonem k senzaci, nebo dokonce k sadismu. Ale krev podstatou činu není, podstatou činu je sám čin. To znamená motivy, který vedly vraha k tomu, aby někoho zabil. K tomu ale nemusím vidět rozežrané tváře louhem.

Další věc je, že se nedívaly děti jako dneska, kdy je běžné, že se i moji malí vnuci koukají na krimi zprávy večer na Primě. Asi se hlavně změnil přístup diváků, a proto i televizních novinářů.

Česká televize vyloženě byla u lovení sudů přítomná, nebo to jsou policejní záběry?

Něco jsou policejní záběry a něco jsou záběry od Novy, ale Česká televize tam druhý den přijela taky.

Jak může novinář postupovat tak, aby reportováním o zločinech znovu netraumatizoval rodinu obětí?

Musíte vždy zvažovat dopad vaší reportáže. To znamená, jestliže Ludvík Černý žádá o propuštění a vy víte, že je to nemilosrdný vrah, tak chráníte společnost tím, že přispějete k tomu, aby ho

nepropustili, a aby nezačal znova vraždit. Veřejný zájem by měl být v popředí.

Traumatizovat už stokrát traumatizovaný lidi, tedy příbuzné obětí, už traumatizující není. Už si na to zvykli. Většinou pláčou třeba rok a pak už to berou normálně.

V roce 1995 jsem udělal takovou přelomovou reportáž, když tenkrát našli na stromě u Ostravy upáleného kluka, který měl ruce spoutané policejními pouty za hlavou a pod ním někdo rozdělal oheň. Policisti to uzavřeli tak, že si to způsobil sám. To je jasný, že to nemohl způsobit sám a tenkrát jsem udělal to, co je dneska taky běžnější. Ale udělal jsem to jako první novinář. Zkusil jsem si vlézt na ten strom a připoutat se a rozdělát pod sebou oheň v identické poloze, ve které našli toho kluka. Ono to samozřejmě nešlo. Takže jsem se tak snažil dokázat, že policejní vyšetřování je zmanipulované, a že ho někdo zavraždil. A tenkrát jsem měl fotku, jak tam visí zuhelnatělé tělo toho kluka a věděl jsem, že měl rodinu, tak jsem vážně přemýšlel, jak to udělat, abych divákovi dokázal, že jsem ve stejné poloze jako on. Nakonec jsem do televize dal tu strašnou fotku asi na tři vteřiny a okamžitě jí prolнул do dvojí expozice se mnou, jak tam visím, jen aby bylo opravdu průkazné, že poloha je stejná. Aby si to lidi, který se vyžívají v hnusu a krvi, neměli čas užít a kvůli jeho rodině. Ani jsem ho nejmenoval myslím.

Takže myslíte, že to pro rodinu bylo nutné zlo, aby se jeho případ znovu otevřel?

Ale policisti stejně nakonec k ničemu nedospěli... Pak to po mně udělal ještě Janek Kroupa asi za dva roky. Měl taky

případ kluka, kterého našli oběšeného na stromě. A taky říkali, že tam sám vlezl. Ještě na větvi nad vodou, že se tam oběsil a skočil. Ale ten strom byl celý porostlý mechem a lišejníkem a oběšený kluk neměl na sobě vůbec žádný, takže bylo jasné, že ho zvedli zespoda a někdo mu hodil smyčku přes hlavu. Taky to policisti nechali jako sebevraždu, i když to měl na svědomí jeden gang ze severních Čech a všichni to věděli.

V zahraničí dochází často k vytváření jakési mytologie kolem vrahů. Třeba o vrazích jako je Jeffrey Dahmer a Ted Bundy vzniká mnoho seriálů a filmů z jejich pohledu nebo jsou hlavní postavou. U nás, když vznikají takto inspirované snímky, tak jsou většinou z pohledu vyšetřovatelů. A novináři celkově kolem nich nevytváří takové tajemno. Čím to může být?

Třeba my, když jsme začali točit o Kajínkovi, o kterém jsme natočili za šestnáct let asi třicet reportáží, tak hned po první o něj lidi začali mít velký zájem a začali ho ikonizovat. A to jsme s Kroupou nechtěli, aby z něj dělali veřejného hrdinu. Takže jsme hned odvysílali druhý díl, kde Kajínek mluvil o tom, jak se učil krást, kolik lidí okradl, kolik si odeseděl v kriminále. Chtěli jsme ukázat bacha, to není žádný hrdina, to je zločinec. Jediná otázka je, jestli v Plzni zavraždil ty lidi nebo ne. A už to bylo houby platné, už to stejně nepomohlo. Lidi ho vzali i s tím, že zloděj, už jela jeho gloriola. Proběhl pak

„Výchovný moment v žurnalistice není, protože lidi, kteří mají zločineckou povahu, budou dál zločinci, ať se jim říká cokoliv.“

průzkum veřejného mínění, koho by lidi volili za prezidenta, kdyby se volilo přímou volbou, a Kajínek se umístil někde na čelních místech. Čili je to jev, který jde těžko zastavit.

Já si myslím, že to byl důsledek taky toho, že v té době vycházela najevo spousta případů, kde byla zkorumpovaná policie,

zkorumpovaná justice a najednou lidi měli takového hrdinu, který uteče krkolomným způsobem, jenom aby dokázal, že je neviný. Tak si ho personifikovali do role Jánošíka, který bojuje za pravdu. On chtěl hlavně utéct, co si budeme povídat.

Je to prostě přirozenost určité části populace. Koneckonců na veřejných popravách, dokud byly veřejné, tak byly davy, přestože se tam platilo vstupný a nejvíc se tam kradlo. Nahoře popravovali zločince a dole pod pódiem se kradlo, takže je to nějaká prostě lidská přirozenost.

Takže to podle vás dělají spíš lidi než novináři.

Jo, kdyby po tom nebyla poptávka, tak to novináři nedělají.

Vy jste mluvil o tom, jak jste dělal rozhovor s Kopáčem, jaký to je pocit dělat rozhovor s vrahem? Musí člověk potlačit svoje negativní pocity vůči němu, aby se do něj mohl vcítit?

Tak já jsem novinář, já ho nemám za úkol posuzovat, já jdu zachytit, co mi řekne, jsem zvědavý na jeho názory, na to, co si

myslí, z čeho vyplývá jeho povaha... Takže se normálně bavíme.

Třeba jsme se bavili o trestu smrti, protože já jsem viděl rekonstrukce jeho výslechů, kde vyprávěl, že je pro trest smrti, tak jsem se ho ptal proč, když zabili pět lidí, a že kdyby trest smrti byl, tak by ho dostal. A on vysvětloval, že trest smrti má ohromný odpuzující efekt. A s tím jeho cynismem říkal, že takhle jim hrozí deset, dvacet let, maximálně doživotí. Že když vás chytí, tak je vždycky šance, že se dostanete ven. Ale kdyby jim hrozil trest smrti, tak by se prý zatraceně rozmýšleli, kolik lidí si můžou dovolit zabít, aby ho nedostali.

Taky jsme se bavili o božím trestu, jestli své zranění nepovažuje za boží trest a on říkal: „Svět funguje jinak, šlápnete někomu v tramvaji na nohu a on dá stejně facku někomu jinému, takhle to nefunguje.“

Takže práce novináře, když policie nefunguje tak jak má začíná tam, kde policisté končí, je nějaký způsob, jak můžou novináři odrazovat potenciální zločince tím, jak reportují o zločinech?

Bohužel takzvaný výchovný moment v žurnalistice není, protože lidi, kteří mají

zločineckou povahu, budou dál zločinci, ať se jim říká cokoliv. To jsou lidi bez citu, kteří litují jen sebe. Vždycky pláčou třeba: „Kdyby tu ženskou, co jsem ji zastřelil, dřív ošetřili, kdyby přijela včas sanitka, tak jsem teď nemusel sedět čtrnáct let za vraždu, mohl jsem mít jenom osm za ublížení na zdraví.“ To je ten svět zlý, že jo?

To jsou lidi, kteří uvažují tak, že svět je tady, aby uspokojil jejich potřeby a ostatní je nezajímá. Čili nějaká výchovná stránka novinářiny není. Řekl bych, že neexistuje. Třeba zveřejníme, že nějakého zločince chytli, ale ostatní si stejně říkají: „No to byl vůl, já dělám to samý a mě nechytli, zkrátka jen nebudu dělat to samé.“

Výchovná stránka věci není, ale novináři přináší divákovi nebo čtenáři rozšířený pohled na svět, jak funguje v určitých momentech, a to je to důležité. A buď ho přináší jako novou informaci, anebo jako nový pohled na informace, které už byly zveřejněné, protože se dozvěděli nějaké nové skutečnosti. To jsou informace o povaze zločince nebo oběti. Pak teprve zločin dostává hloubku, že nic není černobílé

Novináře chápu, ale jako policajti chceme mít klid na práci, říká vyšetřovatel orlických vražd

Zdroj: Divíšek, 2016

Na prvním oddělení, v takzvané mordpartě, pracoval Michal Mazánek teprve pár let, když policie začala slýchat o organizované skupině zločinců, ze které se později vyklubali nechvalně známí orličtí vrazi. Nejen na tomto případu se vypracoval mezi nejlepší kriminalisty v Česku a se skupinou „Pomníky“ vyšetřoval případy neobjasněných vražd. V roce 2016 byl ředitelem Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování a potom do roku 2018 ředitelem Národní centrály proti organizovanému zločinu.¹⁰

Myslíte si, že dneska by vyšetřování a mediální ohlas orlických vražd vypadaly jinak?

Těžko posoudit. Vyšetřování, pokud jde o policejní práci, by probíhalo v podstatě obdobným způsobem. Metody jsou takřka pořád stejné. Ale mediální ohlas asi nedokážu posoudit. Možná, že by se tomu dneska média věnovala víc.

Bude to příští rok třicet let. V té době jsem byl teprve dva roky na vraždách. Vznikl

tým, co řešil orlické vraždy, a já tam patřil mezi benjamínky. Takže moje role nebyla úplně zásadní, pro mě to byla hlavně perfektní škola. Ani si pořádně nevybavuji tu mediální stránku. Pamatuji si, když to v podstatě prasklo, když se lovily sudy pod Žďákovským mostem, že tenkrát se Nova začala zajímat o to, co se tam děje, proč je tam přivázaný policejní prám. Protože tam se sice občas objeví nějaký policejní člun, ale tenkrát se médiím na začátku nic neříkalo. A už vůbec, že tam hledají sudy

---

¹⁰ PERKNEROVÁ, Kateřina. *Michal Mazánek: Druhou fází policejní reformy jsme s žalobci probrali*. Online. In: Deník.cz. 2016. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/michal-mazanek-druhou-fazi-policejní-reformy-jsme-s-zalobci-probrali-20161206.html. [cit. 2024-04-21].

s těly, protože nikdo ani nevěděl, jestli se podaří nalézt.

Vy jste věděli, že by tam sudy měly být, od Kopáče?

To byly informace z kriminálního prostředí, že tam někde by měli být ukryté mrtvoly v sudech a v pletivu. Kopáč začal spolupracovat až po zadržení. Do té doby nikdo z nich nespolupracoval.

A Černý se ani pak nepřiznal.

Nikdy. Dostal doživotí. Samozřejmě, že se pokoušel po uplynutí dvaceti let požádat o propuštění a vyhověno mu nebylo. Může to zkoušet znova a znova. On je poslední, kdo je ve výkonu trestu. Kopáč spáchal sebevraždu, Kuna už je venku, Meierová s Chodounským taky.

Byl vztah mezi policií a novináři tehdy jiný, když ještě nebyli tiskoví mluvčí?

I když už v pozdějších letech byli tiskoví mluvčí, tak stejně, když jsme jeli třeba na místo trestného činu, novináři zpravidla chtěli komunikovat přímo s policisty, kteří na tom případě pracují než s tiskovými mluvčími, kteří mají vždycky informace zprostředkované od nás. Ale na druhou stranu vás média někdy ruší, obtěžují v práci, takže je dobré, že je tady tento filtr – tiskoví mluvčí. Ale i tak to vždycky zkoušeli a budou zkoušet, protože chtějí navíc něco, co nikdo jiný nemá.

Když se televize Nova objevila u Žďákovského mostu u vytahování

sudů, myslíte si, že to ovlivnilo vyšetřování?

Vůbec, proces už byl rozběhnutý a je vždycky na policii, v kterou chvíli lze co sdělit a jestli to neuškodí vyšetřování. Takže když by to mohlo uškodit, tak novináři dostanou nula informací. Informace nebyly a hotovo, takže to vůbec vliv nemělo.

Možná to tenkrát urychlilo jednu věc, to je pravda. Asi se dřív přistoupilo k zatčení pachatelů, protože jak jsme se pak dozvěděli, oni samozřejmě večer z televizních zpráv zjistili, se pod Žďákovákem něco děje a začali pěkně plašit.

Takže novináři můžou být pro vyšetřovatele třeba otravní, ale ve výsledku nemají takovou moc změnit průběh vyšetřování?

Chápu, že je to jejich práce. Někdy naopak můžou i pomoci, když je třeba potřeba zveřejnit nějaké informace. Třeba když se pátrá po totožnosti nějaké osoby, která se najde, když je někdo pohřešovaný a tak dále. Tam média určitě pomůžou. Ale jinak v případě vyšetřování, ano, to většinou trochu obtěžuje.

„Média vás někdy ruší a obtěžují v práci, takže je dobré, že je tady filtr – tiskoví mluvčí.“

Neexistuje žádný závazný kodex, který by využívala všechna média, který by novinářům určil, jak přesně se má reportovat o násilných trestných činech. Myslíte si, že by něco takového mělo být?

Vůbec si nejsem jistý, jestli kodex tohle změní, respektive že by ho někdo úplně dodržoval, protože z mého pohledu jde o boj o informace – kdo s tím dřív přijde, kdo bude mít zajímavější informaci...

Viděl jste některá média u případu raději?

Ono nejde tolik o média, jako spíš o konkrétní novináře. Je o přístupu jednotlivců.

Vy jste potom dělal i na případech, které byly dlouho nevyřešené. Pomáhalo vám anebo vám to spíš ztěžovalo práci, že už se o těchto případech hodně psalo?

Ty případy, říkáme jim „Pomníky“, vzhledem k tomu, že už vyšetřování kdysi dávno proběhlo, tak na tom se pracovalo dobře, protože novináři nevěděli, že to je znova otevřený. Takže na to byl klid. Na vyšetřování zkrátka potřebujete klid, a ne aby se člověk pořád snažil zodpovídat nějaký dotazy. V mnoha případech to ani není možný.

Do jaké míry si myslíte, že je potřeba informovat o trestné činnosti? A může to mít nějaký vliv na budoucí trestnou

činnost – může to potenciální kriminálníky inspirovat nebo odstrašit?

Umím si představit, že v některých případech to může dát určitý návod, jak něco udělat, motivovat se tím. V některých případech asi ano, ale v drtivé většině ne. Navíc je to tak vděčné téma, neustále se píšou knížky, ale hlavně vznikají mraky různých kriminálních seriálů. Takže tohle samozřejmě nevymizí, protože lidi to asi chtějí vidět, sledovat ty příběhy.

A co si myslíte o tom, jak byly v televizi zpracovány právě orlické vraždy?

Žádný seriál nebo film nebude nikdy úplně věrný, protože to nejde. Lidi by to nebavilo, kdyby se vyšetřování ukazovalo přesně tak, jak funguje. Takže je to vždycky nějaká, dalo by se říct, umělecká zkratka. Něco je úplně přemrštěný a nesmyslný, něco je věrnější.

Perfektní třeba bylo 1. oddělení, co psal Pepa Mareš ještě s se svým kolegou. To se hodně blíží realitě.

Sametoví vrazi jsou opravdu hodně věrní orlickým vraždám, taky ne úplně samozřejmě, ale hodně. Je fakt, že Svoboda si případ pořádně nastudoval, než se do natáčení pustil.

Některý věci by třeba jinak vůbec nebyly koukatelné, byly by nezajímavý, takže

je vždycky potřeba je umělecky ozvláštnit. Ale některý filmy a seriály jsou totální paskvily.

„Potkal jsem různé vrahy, někteří vyloženě usilovali, aby vešli ve známost. U orlických vrahů bych to ale vůbec netvrdil.“

Vy jste přišel do kontaktu s orlickými vrahy, myslíte si, že je zajímalo, jak se o nich bude psát, nebo co si o nich bude veřejnost myslet?

Potkal jsem různé vrahy, někteří o to vyloženě usilovali, aby nebyli anonymní, ale aby vešli ve známost, aby se o nich psalo. U orlických vrahů bych to zrovna vůbec netvrdil, že by stáli o to být mediálně známí. Oni věděli, že je průšvih, že se na ně přišlo, že je konečná. Dokázali si spočítat, jak to s nimi dopadne.

Už jste tehdy po téhle skupině šli delší dobu. Věděli jste, že to jsou stejní zločinci, kteří shodili ty mrtvoly v sudech do Orlíku? Mluvili jste s nimi, až když se zatkli?

Mluvili jsme už i předtím třeba s Černým, ale ne o těchto konkrétních věcech. Bylo by velkým problémem, kdyby se pod Žďákovským mostem z jakýchkoliv důvodů sudy nebo pletivo nepodařilo vylovit, kdyby se tam mrtvoly nenašly. Kdo ví, jak by to jinak tehdy dopadlo. Už jenom provádět to technicky v takové velké hloubce bylo velmi obtížné. Bylo možné, že třeba ve vodě něco najdeme, ale že to nepůjde vytáhnout.

Když už jste začali z Orlíku vylovovat těla, tušili jste předem, kolik jich najdete a v jakém stavu?

Ono se vědělo, že by se tam měly nacházet asi tři. Jenomže orličtí vrazi už měli za sebou nějakou trestnou činnost předtím, nikdo ani neví pořádně v jakém rozsahu. Spíš se tušilo, co prováděl Černý potom, když Kopáč skončil na vozíku. Takže se

předpokládá, že Černý pokračoval na zakázky dál.

A Kopáč se pak začal Černého bát?

Nevím, jestli se úplně bál, ale samozřejmě, když byl Kopáč potom invalidní, tak se stal pro skupinu slabým článkem. Takže vím, že i byly úvahy o tom, jak se Kopáče zbavit.

Tím, že byl Kopáč původně v Útvaru rychlého nasazení, měl zkušenosti, které jim ve vraždění a zbavování se těl pomohly?

Karel Kopáč na Orlík jezdil s Útvarem rychlého nasazení na Žďákovský most cvičit, takže věděl, jaká je tam hloubka, že to je ideální místo.

Taky když vyhodili Kunovi do vzduchu mámu Medkovou, tak ten, kdo sestrojil bombu, byl Kopáč, protože uměl s výbušninami pracovat. Potřebovali tlumiče na škorpióny, na samopaly, a Kopáč měl jeden z Útvaru rychlého nasazení a v továrně v Praze gangu jejich známý podle něho vyrobil další.

Kdyby se vrahy nepodařilo chytit, myslíte si, že by proběhl jejich plán, podle kterého chtěli dělat vraždy ve velkém, ty jejich, jak jim říkali „vraždy s. r. o.“?

Jo jo, pravděpodobně by pokračovali, protože jim nešlo o nic jiného než o prachy. Měli dům, v jehož sklepe se chtěli zbavovat těl, mít tam takovou, jak říkal Kuna, konzervárnu.

Ale oni nezískali až tak moc peněz na to, kolik lidí zavraždili...

Ne, to ne, nebylo to moc výdělečný. Potřebovali peníze na zástavy, úvěry nějaké majetky, proto zastřelili Meiera, manžela Meierové. Aby jeho barák mohli dát do zástavy například. Ale že by získali nějaký horentní majetky, to ani náhodou. Já si ale nemyslím, že by jim to takhle stačilo, já myslím, že by se dál vyvíjeli.

Orličtí vrazi měli ještě další zakázky na vraždy, které ani neproběhly, dopátrali jste se k lidem, kteří si to objednali?

My víme, že něco z toho i proběhlo, že nějaký jeden nebo dva další mrtvý tady jsou. Bylo to na zakázky ze severu Čech. Ale to se úplně nepovedlo prokázat. To už je éra, kdy Kopáč byl na vozíku, a Černý pokračoval. A taky to, co udělali už předtím, to se k soudu už nedostalo. Protože s ohledem na to, za co byli odsouzeni, už to nemělo smysl. Samozřejmě se to všechno prošetřilo, ale už to nešlo k soudu. Bylo to takzvaně odloženo pro neúčelnost, to byly různé přeapadení v Německu. Dostali třeba zakázku na likvidaci jednoho majitele bordelu v Berlíně. Vyhodili mu auto do vzduchu, ale on to přežil. Takže oni byli kluci šikovní, v uvozovkách.

Česká televize zveřejňovala záběry na otevírání sudů s těly. To už by dneska nebylo vůbec možné, protože tam byly vidět ostatky. Ty záběry jim dala policie? Souhlasila se zveřejněním?

Sudy se otevíraly v ústavu soudního lékařství na Vinohradech. U toho novináři být nemohli. Takže si myslím, že tyto záznamy musely pocházet z policejních zdrojů. Ale už nevím, jak to tehdy bylo.

Pomohli nebo naopak uškodili vám novináři někdy tak, že by to výrazně změnilo průběh vyšetřování, třeba i v jiném případě?

U svých případů si nepamatuji ani jedno, ani druhé, protože když si vyhodnotíte, že není možné informace poskytovat, tak je neposkytnete. Přípravné řízení je neveřejné a hotovo.

A snažili se vám někdy novináři třeba přijít na místo činu, kam nemohli?

Samozřejmě, že to zkouší, ale zpravidla končí za páskou. Takže pak to začne ztěžovat práci, protože když jste někde venku v terénu a novináři mají teleobjektivy, tak musíte začít okamžitě ještě navíc k vyšetřování zakrýt tělo, udělat zástěny, aby se dalo v klidu pracovat. Já chápu, že to je jejich práce, ale nám to v tu chvíli pěkně ztěžuje vyšetřování.

Takže kdyby tam nebyli a ptali se až potom, tak by na vyšetřování byl větší klid?

Určitě by bylo jednodušší se soustředit na práci, třeba při ohledání místa činu. Tam potřebujete nejenom klid, ale hlavně čas.

Zveřejnili vám novináři někdy informace ohledně obětí anebo pachatelů, které by mohly zhoršit jejich dopadení anebo by traumatizovaly rodiny obětí?

Nejdřív k pachatelům: když je pronásledujete, tak zpravidla nikdy neuvádíte jejich totožnost, pokud není jasný a zřejmý, o koho jde. Když naopak potřebujete, aby vám média pomohla, pátráte po někom, kdo je podezřelý ze závažného násilného trestného činu, tak může pomoci, když informaci zveřejní.

A k obětem: když se ví, o koho jde, tak novináři samozřejmě chtějí další informace, takže navštíví příbuzné, což si nemyslím, že je třeba rodiči oběti vítáno.

Měla by podle vás, dalo by se říct, svoboda tisku, co se týče vyšetřování násilných trestných činů zůstat stejná, jako teď je?

Rozhodně bych ty stavidla víc nepouštěl. Protože potřebujete případy vyšetřit, dotáhnout to rychle ke konci. A není možný každý den komunikovat s novináři a říkat jim, kam jsme se posunuli. Ano, podáme základní informace, protože si myslím, že veřejnost na ně má právo, ale ve stádiu přípravného řízení jenom do určité míry.

V současné době to je tak, že sám vyšetřovatel rozhodne, co novinářům sdělí. Tiskový mluvčí může pracovat jen s informacemi, které od něj dostane. Samozřejmě, že tiskoví mluvčí volají a je to pořád stejný: „Hele, oni do mě šijou novináři potřeboval bych jim něco říct.“ Pak jim vyšetřovatel může a nemusí dát další informace.

Stalo se vám někdy, že by novináři přišli s informacemi, který vy ještě nemáte?

„Policie má prostředky, které nejsou běžně dostupné, ale novináři si dokážou poradit.“

Ano, to se může stát, ale konkrétní případ uvádět nechci. Policie má samozřejmě prostředky, které nejsou běžně dostupné, ale novináři si dokážou poradit. Policie je

vázaná nějakými právními normami, podle kterých musí postupovat, novináři mají akorát svoje svědomí, možná i kodex, ale to je

mnohem volnější.

Řekl byste, že případ orlických vražd změnil běh vaší kariéry nebo celkové smýšlení?

Pro mě to byla perfektní profesní škola. Byl jsem tenkrát dva roky na vraždách, takže jsem se na tom učil. V té době to byl ojedinělý případ. Určitě bych řekl, že jsem se z toho do budoucích let poučil.

Orlické vraždy byly charakteristické pro devadesátky, mohlo by se v současnosti stát něco podobného?

To asi nikdy nemůžeme předpokládat dopředu, ale je fakt, že devadesátky byly hodně specifický prostředí. Kopáč to komentoval stylem, že si připadali jak utržený ze řetězu, že můžou všechno po roce 1989. Dokonce říkal, že seděli a přemýšleli, co jim hrozí. Došlo jim, že by dostali maximálně doživotí, kdyby se nechali chytit. Oni se ani nechtěli nechat chytit, proto měli doma protitankový střely, samopaly a tak dále.

A kdyby v Česku trest smrti byl, myslíte si, že by nevráždili?

To je otázka. Kopáč říkal, že nad tím takhle přemýšleli, a že si myslí, že by do

toho možná nešli, kdyby tu trest smrti byl. Ale to jsou jenom úvahy. Já si nemyslím, že kdyby trest smrti existoval dál, že by devadesátky byly nějak výrazně klidnější.

Vnímali jste tehdy rozdíl v přístupu mezi komerčními a veřejnoprávními médii?

Myslím si, že komerční média byla dravější. Tlačila víc na detailnější informace, které nikdo nemá. Je to byznys.

A to bylo dobře, nebo špatně?

Já se na to dívám možná trošku špatně z role policisty, který chce mít na práci klid. Nechci říct, že to je dobře nebo špatně. Jsou to profici, tak chtějí získat informace. Chápu, že každý novinář chce mít sólokapra a tak dále. Já to všechno chápu, ale jako policajt chci mít klid na práci.

Jiřina Hofmanová – z učitelky na gymnáziu špičkou v profilování zločinců

Zdroj: Fikota, 2023

Potom, co Jiřina Hofmanová přes deset let učila na gymnáziu, se rozhodla změnit své zaměření – stala se vyšetřovatelkou. Za dobu svého působení u policie pomohla objasnit stovky vražd a dalších trestných činů. Vedla výslechy orlických vrahů a do vyšetřování a zavedla nové metody práce. Například pomocí videí a počítače analyzuje pachatele.¹¹

Představovaly Orlické vraždy zvrát ve vašem kariérním nebo osobním životě? Změnily pro vás nějak pohled na svět?

Určitě. Už jenom to, že jsem byla určena k vedení výslechů a všech procesních úkonů zaznamenaných na videozáznam. Potom následovaly první kroky v analýze chování pachatelů, první grant Ministerstva vnitra na Videografii ve vyšetřování, první zahraniční stáž, a nakonec přestup na Policejní prezidium, kde jsem měla za úkol zavést netradiční

postupy objasňování a vyšetřování do praktické kriminalistické činnosti.

Jak jste vnímala novináře při vyšetřování orlických vražd? Pojali podle vás reportování o této kauze správně?

S novináři jsem neměla jako vyšetřovatelka v 90. letech žádné zkušenosti. Pokud si vzpomínám, prvním z nich, který se mnou o orlických vraždách mluvil, byl Josef Klíma. Nesledovala jsem ohlasy v novinách, kdyby se v nich

---

¹¹ HOFMANOVÁ, Jiřina. *Myšlenky zločince v české kotlině: ...v životním příběhu vyšetřovatelky...* Praha: XYZ, 2023. ISBN 978-80-7683-373-9. str. 15-29

vyskytlo něco závažného, přinesla by nám to kriminálka. Moje jméno bylo v některých článcích uvedeno, ale na nic konkrétního si po těch letech nevzpomínám.

Josef Klíma mi řekl, že policistům v devadesátkách záleželo spíše na jednotlivých osobnostech, kterým s informacemi věřili než na médiích, které zastupovali. Vnímala jste to tak v kolektivu vyšetřovatelů i vy?

Byla jsem vyšetřovatelkou, pracovala jsem tedy s pachateli po sdělení obvinění a v přítomnosti jejich advokátů. S novináři asi více spolupracovali kolegové z kriminální služby. Já s nimi nemluvila, jakákoliv informace o průběhu vyšetřování by mohli využít obhájci obviněných k tomu, abych byla z vyšetřování pro podjatost vyloučena. Já jsem poskytovala rozhovory redaktorům Kriminologického sborníku a dalších profesních časopisů. A ještě to množné číslo „rozhovory“ mi přijde mírně nadnesené.

Jak by se měl novinář ideálně chovat, aby kriminalistům „nelezl do zelí“? Je pro vás nějaký ideální postup?

Ne všechno je určeno pro ucho a oko společnosti. Objasňování i vyšetřování není věc veřejná a pokud do médií uniknou významné informace, mohou velice zkomplikovat usvědčení pachatelů. „To jsem si přečetl v novinách... viděl v televizi...“ bývala často výmluva, když jsem se snažila pachatele přesvědčit, že tuto

informaci musí mít jen a jen pachatel případu.

Univerzální návod ale neexistuje. Honba za senzacími ztěžuje vyšetřování, ublíží obětem a pachateli může pomoci. To už nemluvím o kriminální nápodobě, kdy se budoucí pachatelé dozvídají o aktuálních způsobech páchaní trestné činnosti takřkajíc z první ruky.

Máte nějaký příklad toho, kdy vám média pomohla nebo naopak zkomplikovala práci, ať už mluvíme o této kauze nebo o jiné?

To, jak reportáž o aktivitách na Orlicku zkomplikovala zahájení realizace případu orlických vražd, je tak mediálně známé, že to snad ani nemusím popisovat. Jen tak na okraj, pachatelé už stejně měli informace, že se něco děje, protože s některými pracovníky kriminálky už hovořili v rámci objasňování a provalená aktivita na dně přehradu jen zkrátila čas pachatelům, aby se mohli podrobněji domluvit na dalším postupu a formě obhajoby.

Do jaké míry je podle vás potřeba psát o trestné činnosti? Může to mít nějaký odstrašující nebo naopak inspirující účinek pro lidi?

Každá věc má svůj čas pro medializaci. Na začátku objasňování je to vždy problém, protože z vlastní zkušenosti můžu uvést, že pachatelé naopak velice podrobně sledují média a hledají informace, kam se policie dostala, kam nasměřovala svoje síly a co má policie vlastně v ruce. Už v předchozí otázce jsem

„Honba za senzacími ztěžuje vyšetřování, ublíží obětem a pachateli může pomoci.“

mluvila o nebezpečí kriminální nápodoby. A snad nejhorší je to, když novinář pro větší čtenost článku k jedné pravdivé informaci si přidá další smyšlené. Nemluvím tady o cílené dezinformační kampani ve spolupráci se službou kriminální policie.

Vy jste s orlickými vrahy mluvila, myslíte si, že je zajímavé, jak byli v médiích vyobrazeni?

S pachateli jsem mluvila a můžu potvrdit, že jejich obraz v médiích je velmi zajímavý. Ve vazební věznici moc aktivit nemají: procházka, rozhovor s advokátem, příprava na výslech a sledování médií.

Myslíte si, že je možné předcházet tomu, aby se z člověka „stal“ vrah?

Těžká otázka. Jednotlivé vraždě je možné předejít v případě, když jsou pre-incidentní faktory zjevné a okolí oběti je vnímá jako rizikové. U sériové trestné činnosti závisí na kvalitním sbírání a

vyhodnocování informací, na kvalitním výcviku policistů, na kvalitních informačních systémech, kam se detailní prvky způsobu páchaní ukládají a umožňují pokládat analytické dotazy.

Zabýváte se behaviorální analýzou – co to je a může žurnalistika přispět k pochopení motivů a chování vrahů?

Behaviorální analýza je analýza chování a jednání pachatele a oběti v rámci způsobu páchaní trestné činnosti. Jestli může žurnalistika přispět k pochopení motivů a chování vrahů? Motivy a chování vrahů se mění také s aktuální společenskou situací. Pokud budou do „světelných ramp“ uváděni pouze pachatelé a jejich zřetelnosti, nebude se mluvit o tom, kdo je obětí, dostaneme se tam, kam jsme se v poslední době dostali se sexuálně motivovanou trestnou činností. Tady stát i žurnalistika selhaly na celé čáře.

Je správné psát i příběhy pachatelů, ale novinář by jim nikdy neměl sednout na lep, myslí si expert na etiku médií

Zdroj: Archiv Jana Motala

Jan Motal pracuje jako odborný asistent na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity a také vyučuje jako externí lektor na Divadelní fakultě JAMU v Brně. Ve svém výzkumu a výuce se mimo jiné zaměřuje na etiku médií.¹²

Jaké informace veřejnost potřebuje mít ohledně násilných trestných činů od novinářů a jaké naopak nepotřebuje a jsou dodávány hlavně pro aspekt zajímavosti?

V obecné rovině se dá říct, že novináři a novinářky by měly vždy zpracovávat takové události, které mají zpravodajskou hodnotu. To znamená, že jsou relevantní k životu občanů demokratické společnosti. Musí v nich být nějaký druh veřejného zájmu, informace, které pro nás jsou důležité.

Lidský zájem je ale kategorie, která neopravňuje novináře překračovat pravidla. Ale i pokud je tam jenom lidský zájem, je to třeba nějaký zajímavý příběh o člověku, i to potřebujeme v demokracii vědět. Jak žijí lidé, jak cítí, jak vnímají třeba to, že byli oběťmi násilného činu.

Musí se to ale vždy dít tak, že je daný člověk respektován a se vším souhlasí. Takže novináři mají zpracovávat násilné činy stejně, jako cokoli jiného.

---

¹² Doc. MgA. Jan Motal, Ph.D. Online. In: Síť k ochraně demokracie. Dostupné z: <https://www.ochranademokracie.cz/lide/jan-motal>. [cit. 2024-04-21].

A je něco, na co by si novináři měli dávat pozor při psaní o takovýchto situacích?

Jednoznačně na to, aby respektovali základní principy novinářské práce. To znamená, aby nevytvářeli senzaci z něčeho, co nemá zpravodajskou hodnotu, a aby nevyužívali utrpení a neštěstí jiných lidí k tomu, aby získávali čtenáře.

Jsou takové dvě kategorie, na které bych chtěl upozornit zvlášť. Jedna z nich jsou pachatelé a ta druhá oběti.

U potenciálních pachatelů je třeba ctít presumpci neviny a neměli by být demonizováni, ale ani glorifikováni. Je potřeba zobrazovat násilí v kontextu, kdo byli pachatelé, v jakých podmínkách udělali, to, co udělali. Nesoustředíme se jenom na popis násilí. V ideálním případě by násilí ani popsáno být nemělo. Nebo by mělo být zobrazováno pouze, pokud je na tom nějaký zvláštní zájem.

A druhá kategorie – oběti?

Novinář by měl vždy oběť respektovat nejenom po stránce její lidské důstojnosti, ale měl by si i uvědomit, že jeho činnost může vést k retraumatizaci – to znamená, že oběť bude znovu a znovu prožívat prvotní trauma. Novinář by měl vždy fungovat tak, že bude respektovat přání obětí ohledně soukromí. To by mělo být samozřejmé, pokud v tom případě zase není veřejný zájem, ale ten většinou u obětí nebývá. Navíc máme i zákon, který

chrání oběti při trestné činnosti, zvláště násilné, takzvaný náhubkový zákon.

Jak jsem mluvil o retraumatizaci, je potřeba myslet i na veřejnost, aby nedocházelo k takzvané sekundární traumatizaci. To znamená k tomu, že vlivem zobrazování násilí je traumatizován někdo, kdo ho sám nezažil. To může nastat především ve chvíli, kdy jsou v televizi nebo v novinách zobrazovány zmrzačená lidská těla a umírání.

Co se týče organizovaných skupin, jako byly orliční vrazi, je v tomto případě

zájem veřejnosti vyšší?

„U potenciálních pachatelů je třeba ctít presumpci neviny a neměli by být demonizováni, ale ani glorifikováni.“

Identifikovat takzvaný veřejný zájem je někdy komplikované. Ten pojem má teorii, ale i když budu

hovořit o tom, jak se to dá uchopit teoreticky, tak z praxe víme, že novináři a novinářky s ním pracují spíš intuitivně. Je potřeba i v etice pracovat s tím, že novináři mají cit pro veřejný zájem. Což jsou informace, které se dotýkají všech lidí, můžou mít vliv na náš život, nebo jsou důležité pro naše rozhodování v demokratické společnosti.

V extrémních případech veřejný zájem umožňuje porušit prakticky jakékoliv pravidlo, které existuje. Ale pak skutečně musí být doložitelné, že to společnosti prospěje i přesto, že novinář někoho poškodí.

Pro kriminální trestnou činnost se asi nejvíc hodí přístup, který pochází od Johna Deweyho, pragmatického filozofa, který říkal, že veřejná je jakákoliv aktivita, i soukromých osob, která se dotýká druhých. Nemusí to být jenom v tom slova smyslu, že přímo někoho poškozujeme, může jít i o podvod. V zájmu společnosti je každý případ kriminálního charakteru, který poukazuje na závažné strukturální problémy ve společnosti. Krádež v bytě je věc, která se do zpráv moc nehodí, ale když už jde o gang zlodějí, tak je to informace ve veřejném zájmu.

Orlické vraždy byly organizovaná trestná činnost, v tom případě jde o veřejný zájem téměř vždy. Organizovaná trestná činnost vždycky nějakým způsobem využívá slepá místa v bezpečnosti společnosti. Pokud by byly všechny mechanismy nastavené tak, jak mají, tak by žádná organizovaná trestná činnost neexistovala. Proto je tak závažná. I protože je často spojená s policií, korupcí a s černým obchodem.

Takže orlické vraždy byly určitě téma enormního veřejného zájmu a je velmi dobře, že se tomu novináři věnovali. A myslím si, že je velmi dobře, že se tomu lidé zpětně věnují i teď po letech.

Jak jste mluvil o sekundární traumatizaci, v České televizi byly několikrát odvysílané záběry na otvírání sudů, ve kterých byly zřetelně

vidět rozložené lidské ostatky. Bylo to ve veřejném zájmu?

Já si už úplně nevybavuji, jak to vypadalo. Mám to matně v paměti, ale teď nechci hodnotit ten konkrétní záběr, budu mluvit obecně o tom, že v televizi natočí a pak odvysílají mrtvé tělo. Je to něco, co do televize nepatří. Patřilo by to tam v případě, že by to byl důkaz toho, že policie pochybila. Pak by televize nebo noviny měly zveřejnit jenom část, která se toho týká.

Mrtvolky do vysílání a do novin nepatří už jenom

z úcty k obětem, z respektu k lidské důstojnosti. To, že se to odvysílalo, bylo špatně tehdy a bylo by to špatně dnes. Nemyslím si ale, že to byla tak výjimečná záležitost. Pravděpodobně by se to stalo i dnes. Nevím, jestli v České televizi tedy.

Pro příklad uvedu velmi podobnou věc, která je jednoznačně za hranou novinářské etiky, a přesto se v České televizi objevila. Týká se Karlovy univerzity. Když se odehrála střelba na filozofické fakultě v prosinci, Česká televize vysílala záběry studujících, kteří skáčou na římsu a záběr střelce, i když měl černou pásku přes oči. To jsou záběry, které odporují konsensu, který se v západních zemích ustanovil, jak přistupovat k násilí, protože ukazuje utrpení lidí. Navíc to Česká televize sestříhala do rozhovoru s jednou ze studentek, která tam byla. To považují za výrazně traumatizující. V televizi se nesmí objevit utrpení bez důvodu.

„Novinářská etika v devadesátých letech byla o hledání shody, která ale do jisté míry není ani dnes shodou v celém novinářském prostoru.“

A když mluvíme o záběrech pachatele?

Pachatel by v televizi nebo v novinách taky neměl být zobrazován, protože to může znamenat, že se heroizuje, že se z něj stává hrdina. Zase můžou být výjimky v obou případech – u pachatele i oběti. Ale tyto výjimky musí být dobře zdůvodněny veřejným zájmem.

Co toto zobrazení v televizi znamenalo v devadesátých letech?

V devadesátých letech se hodně řešil organizovaný zločin. Ještě u nás nebylo tak stabilizované pojetí novinářské etiky. Kodex České televize vznikl až po roce 2000, respektive Česká televize už měla etický kodex předtím, ale kodex, který je dodnes platný, vzniká až potom. Takže tohle všechno jsou věci, které se objevují v devadesátých letech a začátku nultých let.

Jedním z největších témat byl bulvár a bulvarizace, takže v té době třeba nebyla tak klíčová témata, jako je třeba otázka angažovanosti médií, nezávislosti vlastníků médií a tak dál. Takže novinářská etika v devadesátých letech byla o hledání shody, která ale do jisté míry není ani dnes shodou v celém novinářském prostoru. V tuhle chvíli existuje Syndikát novinářů, který má etický kodex.

Pak existují kodexy České televize a Českého rozhlasu, které lze brát jako velmi dobré, ale už v lecčem zastaralé normy. Samozřejmě kodexy mají i jednotlivá média, ale úplná shoda na všech principech, co jsou v kodexu Syndikátu novinářů, podle mě není.

Nova se tehdy náhodou dozvěděla, že na Orlické přehradě je policie, když se tam hledala těla. Televize Nova tedy odvysílala, že na Orlíku něco děje a orličtí vrazi to večer v televizi viděli a vyšetřovatelé je museli zatknout dříve, než původně měli v plánu. Jak moc můžou novináři takto zasahovat do policejní práce?

To je dost náročná otázka, protože když se podíváme na globální chartu mezinárodní federace novinářů, takový autoritativní etický kodex mezinárodního charakteru, tak tam je ustanovení, ve kterém je se říká, že novináři a novinářky nemají spolupracovat s policií a se státními orgány. Maximálně jim mohou poskytnout informace, které už zveřejnili předtím.

Je to vidět hlavně, když se podíváme do zahraničí, protože u nás je to taková šedá zóna. Ale v západních demokratických zemích existuje docela jasně rozeznatelný étos, že novináři by měli být co nejdál od státu. A policie přece jenom je státní orgán.

My už dneska zpětně víme, co se dělo u Orlické přehradě, ale představme si, že by tam v tu chvíli třeba byli podplacení policisti, kteří se snaží někoho zkorumpovat. Pak máme právo vědět, co se děje a máme právo vstoupit do toho, co policie dělá.

Musíme se ale zeptat, jestli to je vůbec zpráva? Já jsem kdysi v archivu České televize viděl takový pozoruhodný vstup z Dobrého rána, kde moderátor říkal: „Tak jsme dostali telefonát od místního politika,

že se na technoparty něco dělo. Teď se tam nic neděje, možná se něco dít bude, ale nevíme.“ Tohle je přesně to, co zprávou není. Člověku to nepřináší vůbec nic. Jediný důvod, proč se to dostalo do vysílání, byl, že televize chtěla zaujmout.

Aby z toho, co se dělo u Orlíku, mohla Nova udělat zprávu, musela by zjistit relevanci. A teprve, když máte kompletní sadu informací, tak vidíte, že jestli je ve veřejném zájmu zveřejnit to hned. Pak to do televize patří, ale z toho hlediska, jak vypadala žurnalistika obzvlášť na Nově v devadesátých letech, myslím si, že v tomto konkrétním případě to byla senzace.

Ale teoreticky, kdyby novináři z Novy věděli, že ty sudy, co tam vytahují, obsahují těla, a že policie hledá organizovanou skupinu vrahů, bylo by pořád etické to zveřejnit, i kdyby věděli, že tím můžou poškodit vyšetřování?

To rozhodnutí by muselo být postavené na tom, v čem je větší veřejný zájem, jestli ve zveřejnění anebo v zásahu policie. Novináři by se měli rozhodovat autonomně, nezávisle na státní moci, ale v tomto případě neexistuje princip, který by jim řekl, co mají dělat. To pak závisí na konkrétních novinářích a novinářkách, jak situaci vyhodnotí. Kdyby se zprávou počkali, až to bude všechno vytažené, až od policie zjistí, o co přesně jde, aby něco nenarušili, tak bych to považoval za důkaz dobré práce, že si počkali, až to bude kompletní. Zároveň bych ale nechtěl kritizovat novináře, kteří to vyhodnotili jinak.

Mají veřejnoprávní média jiný závazek vůči veřejnosti než média komerční, jako je právě třeba Nova?

Samozřejmě že mají, protože už samotný pojem média veřejné služby odkazuje k tomu, že to je jiný druh médií. Z hlediska novinářské etiky to ale zas tak velkou roli nehraje, protože když se podíváme na mezinárodní kodexy, tak v zahraničí většinou nerozlišují, jestli jde o komerční média nebo o média veřejné služby.

Základem je otázka, co je novinářský standard, jak má vypadat profesionální žurnalistika v rámci samoregulačních mechanismů. Média veřejné služby si ale dávají něco navíc, historicky vzato ne úplně dobrovolně z toho hlediska, že by si to rozhodli, ale protože tato média byla vždy buď státní nebo byla už zřízena s tím, že to budou média veřejné služby. Česká televize není státní televize, ale je spojená s národní společností principy, které mají právní zakotvení zřízená zákonem. Takže z tohoto hlediska mají média veřejné služby jiné povinnosti.

„Veřejnoprávní média tady jsou, abychom měli někoho, na koho se můžeme spolehnout.“

Novináři a novinářky zastupují veřejný zájem, proto mají takzvanou „watch dog“ funkci, proto můžou občas lézt i do soukromí, když je to dobře odůvodněné.

Česká televize a Český rozhlas, když budu mluvit o médiích veřejné služby, vynechám Českou tiskovou kancelář, mají ve společnosti i podporovat rozvoj vzdělávání, osvětu a tak. Média veřejné služby jsou víc spojená i s nějakou servisní funkcí v krizových situacích. Viděli jsme to třeba za covidu.

Veřejnoprávní média tady jsou, abychom měli někoho, na koho se můžeme spolehnout, když komerční média nebudou chtít plnit službu veřejnosti.

Jak můžou novináři zabránit tomu, aby se pachatelé nedémonizovali, ale ani nedocházelo k jejich heroizaci?

To je pro českou žurnalistiku šedá zóna v lidském zájmu, o kterém jsem tady mluvil. Matthew Kieran, britský teoretik, napsal knížku *Media Ethics: A Philosophical Approach*, ve které vysvětluje rozdíl mezi veřejným zájmem a soukromým zájmem. Je to něco, co se týká samé podstaty života v demokracii a našeho rozhodování ve veřejném prostoru. Zároveň jsme lidské bytosti a potřebujeme vědět, co cítí a jak se chovají druzí lidé. Potřebujeme vědět, co to znamená, že někdo je alkoholik, potřebujeme vědět, co to znamená, když je někdo transgender. Potřebujeme vědět, co se ve společnosti teď děje.

Novináři musí postupovat opatrně a vždycky partnersky ve vztahu k lidem, kterých se to týká, neopravňuje to vstupy do soukromí a zveřejňovat informace, které lidi nechtějí zveřejňovat. Neopravňuje to využívat druhé lidi k senzaci.

Když někdo přijde s tím, že byl obětí nějakého trestného činu a je to skutečně zajímavý lidský příběh, který nám umožní porozumět tomu, co se děje tomu člověku, tak může vzniknout velmi dobrý obsah, který bude pomáhat i jiným. Samozřejmě pokud to novinář zpracuje profesionálně.

Já si myslím, že je správné psát i příběhy pachatelů a pachatelek, ale novinář by jim

nikdy neměl sednout na lep. Výborný příklad je Kajínek, ten byl schopný si přes novináře a novinářky udělat skvělé PR.

U pachatelů musí novinář být extrémně kritický, extrémně opatrný a měl by si uvědomit, že příběh, který předává společnosti, by měl být celý. Měli bychom vidět pachatele i s tím, co způsobil, i s tím, že zranil nějaké lidi, i s tím, že je to člověk, který jednal nemorálně. Novinář by pachateli neměl poskytovat jenom možnost se obhájit.

Já osobně si myslím, že žurnalistika by měla být i nástrojem pro smíření. Odkazují teď na koncept restorativní spravedlnosti, který k nám přichází ze západních zemí, kdy dochází k tomu, že oběti trestných činů s pachateli vedou rozhovor, snaží se navzájem pochopit.

Bylo mi řečeno vyšetřovatelkou orlických vražd, že ti vrazi se těšili na to, že o nich bude něco v televizi, a že z toho žili. Jde tomu nějak předcházet?

Víme z minulosti z případu kriminální činnosti, že pachatelé a pachatelky žijí ze slávy, stávají se celebritami.

Když vezmeme v úvahu třeba masové střelby, tak víme ze zahraničí, že v některých případech pachatelé měli v ruce mobil s Facebookem a kontrolovali, jestli už se o nich píše. A tady by novináři měli jednoznačně být kritičtí a nejenom kritičtí, ale hlavně by si měli uvědomit, že by neměli svojí prací posilovat to sdělení.

Novináři a novinářky mají bránit demokratické hodnoty a první z demokratických hodnot samozřejmě je, že nemáme páchat násilí, nemáme

poškozovat druhé a máme respektovat jejich svobodu.

Novináři by neměli vůbec zprostředkovávat jakékoliv myšlenky lidí, kteří nabádají k něčemu takovému, ale to

samozřejmě jde těžko. Pokud píšeme o nějakém trestném činu, tak musíme zjistit, motivaci a podobně. Ale neměli bychom to nikdy dělat tak, abychom z pachatelů celebrity dělali. To je samozřejmě podle mě úplně špatně.

Seznam použité literatury

BĚLA, Martin. *Rizika při odběru a zpracování stop v oblasti kriminalistické techniky*. Vedoucí Tomek, Miroslav. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav krizového řízení, 2019. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/43994>

Doc. MgA. Jan Motal, Ph.D. Online. In: *Sít' k ochraně demokracie*. Dostupné z: <https://www.ochranademokracie.cz/lide/jan-motal>. [cit. 2024-04-21].

HOFMANOVÁ, Jiřina. *Myšlenky zločince v české kotlině: ...v životním příběhu vyšetřovatelky...* Praha: XYZ, 2023. ISBN 978-80-7683-373-9.

MILOSLAV, Jedlička. *Orlické vraždy*. Online. In: *Kriminalistika.eu*. Dostupné z: <https://kriminalistika.eu/muzeumzla/kopac/kopac.html>. [cit. 2024-03-22].

OSVALDOVÁ, Barbora: *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, 166 s. ISBN 978-80-246-1618-6

PÁLKOVÁ, Šárka. *Pět minut šíleného střelce. Video ukázalo, jak páčil z ochozu na ulici*. Online. In: *Seznam Zprávy*. 2023. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-pet-minut-sileneho-strelce-video-ukazalo-jak-palil-z-ochozu-fakulty-na-ulici-242345>. [cit. 2024-04-02].

PERKNEROVÁ, Kateřina. *Michal Mazánek: Druhou fází policejní reformy jsme s žalobci probrali*. Online. In: *Deník.cz*. 2016. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/michal-mazanek-druhou-fazi-policejni-reformy-jsme-s-zalobci-probrali-20161206.html. [cit. 2024-04-21].

PROCHÁZKOVÁ, Eva. *Josef Klíma – novinář, spisovatel, televizní reportér*. In: *Profesní magazín Best of* [online]. 2015 [cit. 2024-04-21]. Dostupné z: <http://www.ibestof.cz/media-a-literatura/josef-klima-%E2%80%93-novinar-spisovatel-televizni-reporter.html>

VACULÍK, Radim. *Faul autorů Devadesátek udělal z elitního vyšetřovatele terč posměchu a urážek*. In: *Novinky.cz* [online]. 2022 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-faul-autoru-devadesatek-udelal-z-elitniho-vysetrovatele-terc-posmechu-a-urazek-40386966>

Obrázky

Archiv Jana Motala

DIVÍŠEK, Martin. *Michal Mazánek: Druhou fází policejní reformy jsme s žalobci probrali*. Online. In: Deník.cz. 2016. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/michal-mazanek-druhou-fazi-policejni-reformy-jsme-s-zalobci-probrali-20161206.html. [cit. 2024-04-21].

FIKOTA, Jaroslav. *Nejlepší profilovač je sám vrah, říká bývalá vyšetřovatelka. Pachatel manipuluje námi všemi*. Online. In: Deník N. 2023. Dostupné z: <https://denikn.cz/1240198/nejlepsi-profilovac-je-sam-vrah-rika-byvala-vysetrovatelka-pachatel-manipuluje-nami-vsemi/>. [cit. 2024-04-21].

VANO, Robert. *Josef Klíma – novinář, spisovatel, televizní reportér*. Online. In: Profesní magazín Best of. 2015. Dostupné z: <http://www.ibestof.cz/media-a-literatura/josef-klima-%E2%80%93-novinar-spisovatel-televizni-reporter.html>. [cit. 2024-04-21].

Přílohy

Příloha č. 1: Zprávy České tiskové kanceláře ohledně orlických vražd mezi lety 1995-1997

04.10.1995 12:30:00

Skupina známá "orlickými" vraždami již stíhána pro šest vražd

PRAHA 4.října (ČTK) - Již pro šest vražd, spáchaných od dubna 1991 do července 1993, stíhá policie členy skupiny nechvalně známé v souvislosti s nálezy tří lidských těl na dně Orlické přehrady. Novinářům to na dnešní tiskové konferenci v Praze řekl ředitel stredočeského úřadu vyšetřování Josef Doucha.

Poprvé zde uvedl jména všech zatím známých obětí této skupiny. Podle jeho slov policie totiž už zná totožnost muže, jehož tělo umístěné v sudu a zalité žíravinou potápěči ze dna Orlické přehrady vyzdvihli jako první - 14.července. Jde o Leorent L. z bývalé Jugoslávie. Zemřel zřejmě jako druhá oběť skupiny 9.ledna 1992.

Podle Douchy má každý ze čtyř členů skupiny na případech jiný podíl. Třicetiletý Ludvík Č.je obviněn ze všech šesti vražd, pětatřicetiletý Karel K. z pěti, jednatřicetiletý Vladimír K. ze dvou a třiatřicetiletá Irena M. z návodu k jedné vraždě. Karel K. přitom podle Douchy byl jakýmsi mozkiem skupiny.

Všech šest vražd s výjimkou jediné bylo spácháno střelnou zbraní, uvedl Doucha. Kromě tří těl nalezených v Orlíku ponechali pachatelé těla svých obětí na místě vraždy.

Jejich první obětí se 5.dubna 1991 stal pražský podnikatel Aleš K. Motivem vraždy byla snaha zmocnit se jeho peněz – v této souvislosti se podle Douchy hovoří o 800.000 korunách. Tělo zabalené do drátěného pletiva potápěči ze dna Orlické přehrady pod Žďákovským mostem vyzdvihli 28.září.

Druhým, zavražděným 9.ledna 1992 a v sudu shozeným do Orlíku, byl občan bývalé Jugoslávie Leorent L. I v tomto případě se pachatelé vraždou chtěli zmocnit jeho majetku.

Třetí obětí skupiny se 7.února 1992 stala Anna M., majitelka sadomasochistického salónu v Mnichovicích u Prahy. Tu usmrtila výbušnina zaslaná poštou. Pachatelé ji připravili o život ve snaze získat prospěch z jejího dědictví.

Čtvrtou obětí, zavražděnou 23.března 1992, je Vlastimil H. Pachatelé měli zájem přivlastnit si jeho cenné předměty. Pozůstatky jeho těla, rovněž umístěné v sudu, byly ze dna Orlíku vyzdviženy 20.září.

Jako pátý zemřel 1.června 1993 další občan bývalé Jugoslávie – Afrim K. V tomto případě šlo podle Douchy o typickou vraždu na objednávku za úplatu.

Zatím poslední známou obětí skupiny se 7.července 1993 stal Jaroslav M. Rovněž jeho vraždu si kdosi objednal.

Pro návod k jeho vraždě je nyní stíhána Irena M. Vladimír K. je stíhán pro vraždy Leorenta L. a Vlastimila H. Karla K. policie obvinila z účasti na vraždách pěti ze zmíněných šesti lidí – s výjimkou Afrima K. Ludvík Č. je stíhán pro všech šest vražd.

Právě toho policie zadržela jako prvního ze skupiny – tři dny po nález prvního sudu s lidským tělem - 17.července. Následující den byli zadrženi ostatní. Od té doby jsou ve vazbě.

Muži z této skupiny se pokoušeli podnikat, žena pracovala jako servírka, řekl Doucha. Tím, že připravili o život šest lidí, mohli podle něj získat zhruba dva milióny korun.

Experti nyní zpracovávají znalecké posudky, mimo jiné z oboru psychiatrie. Výše trestu, který jednotlivé členy skupiny postihne, závisí i na jejich výsledku.

Čtyři ze zavražděných – Aleš K., Vlastimil H., Afrim K. a Anna M. - byli podle Douchy podnikateli. Zbývající – Jaroslav M. a Leorent L. - byli v zaměstnaneckém poměru. Doucha rovněž řekl, že jedna z obětí byla podezřelá z trestné činnosti.

O tom, kdo si objednal vraždy Afrima K. a Jaroslava M., má policie podle Douchy představu. Jakou, zatím odmítl upřesnit. Podotkl pouze, že nejde o osoby z politických kruhů.

Práce týmu policistů, který vznikl k objasnění "orlických" vražd, podle vrchního komisaře pražské kriminální policie Miroslava Vávry pokračuje. Soustředit se nyní chce zejména na dva roky, které uplynuly od zatím poslední známé vraždy skupiny – tedy na období od července 1993 do letošního července.

Podle předcházejících zpráv policie předpokládá, že skupina připravila za čtyři roky svého působení o život asi deset lidí.

Podle náměstka pražského policejního ředitele Miroslava Platila přišla pátrací akce na dně Orlíku zhruba na 2,5 miliónu korun. Polovinu této částky podle něj uhradí pražská policejní správa a polovinu policejní prezídium.

Akci související s nálezem těl obětí na Orlíku označil Vávra za jednu z největších v dějinách české kriminální policie. Připomněl, že do ní byli přímo zapojeni policisté řady útvarů z několika krajů republiky, letka ministerstva vnitra a soudní lékaři. Vyzdvihl rovněž práci jedenáctičlenné skupiny báňských záchranářů z Ostravy. Ti se měsíc potápěli do padesátimetrových hloubek a v nebezpečném prostředí pracovali při viditelnosti na 30 až 80 centimetrů. Denně uskutečnili průměrně osm přibližně hodinových ponorů.

Hana Šafářová

07.11.1995 19:29:00

Policie se snaží zjistit, co přesně Porada spáchal

PRAHA 7.listopadu (ČTK) - Policie se snaží zdokumentovat trestnou činnost Milana Porady z Jablonce nad Nisou, jehož v pondělí zadržela v souvislosti s kauzou Orlík. ČTK to dnes řekl ředitel středočeského úřadu vyšetřování Josef Doucha s tím, že Porada zatím nebyl obviněn z žádného trestného činu.

"V této chvíli se pracovníci týmu s panem Poradou pohybují po republice a dávají dohromady jeho trestnou činnost," uvedl. Informace, které Porada policii sdělí, je podle něj nejprve nutné ověřit a teprve poté může policie učinit další kroky. První konkrétnější informace k případu lze podle něj očekávat ve středu odpoledne.

Po čtyřicetiletém Milanu Poradovi vyhlásila policie minulý týden celostátní pátrání a o pomoc požádala i sdělovací prostředky. Upozornila, že muž je důvodně podezřelý ze závažné násilné trestné činnosti související s případem "orlických" vražd a že je ozbrojený. Zpočátku policie chtěla Poradu vyslechnout jako svědka, později však získala podezření, že je do závažné násilné trestné činnosti související s tímto případem sám zapojen. Podle dostupných zpráv ho policie nepodezírá z účasti na vraždě některé ze šesti již známých obětí čtyřčlenné skupiny pachatelů.

Hana Šafářová

08.11.1995 14:46:00

Porada obviněn zatím z nedovoleného ozbrojování

PRAHA 8.listopadu (ČTK) - Milana Poradu z Jablonce nad Nisou, jehož policie v pondělí zatkla v souvislosti s vyšetřováním kauzy Orlík, dnes policie obvinila z nedovoleného ozbrojování. Od 14:00 soud rozhoduje o jeho vzetí do vazby. ČTK to řekl ředitel středočeského úřadu vyšetřování Josef Doucha.

Porada měl podle něj od letošního jara či léta od některých osob, které policie v souvislosti s "orlickými" vraždami již nějakou dobu stíhá, převzít určité zbraně a přechovávat je. Zbraně má Porada podle něj dosud ukryté, ale slíbil, že dotyčná místa označí a zbraně policii vydá. "Pokud své stanovisko změní, myslím si, že se k nim nějak dostaneme sami," podotkl Doucha. Dodal, že jde o větší množství střelných zbraní.

Za zmíněný skutek zatím Poradovi hrozí až pětileté vězení. Doucha však nevyloučil, že bude obviněn i z dalších deliktů. Policie podle něj bude zjišťovat, jakou roli Porada ve čtyřčlenné

skupině stíhaných hrál. "Faktem je, že on se s těmi lidmi znal, udržoval s nimi kontakty, ... byli velice dobří přátelé," podotkl.

Porada se podle Douchy již přiznal, že se setkání s policií vyhýbal. "Má odsezeno podle vlastních slov osm a půl roku a už tedy do vazby jít nechtěl," řekl vyšetřovatel.

Po čtyřicetiletém Poradovi vyhlásila policie minulý týden celostátní pátrání a o pomoc požádala i sdělovací prostředky. Upozornila, že muž je důvodně podezřelý ze závažné násilné trestné činnosti související s kauzou Orlík a že je ozbrojený. Zpočátku policie chtěla Poradu vyslechnout jako svědka, později však získala podezření, že je do závažné násilné trestné činnosti související s tímto případem sám zapojen. Policie zatím skupině prokázala šest vražd. Poradu podle dostupných zpráv policie z účasti na některém z těchto případů nepodezírá.

Předmětem dalšího dokazování bude podle Douchy i Poradova údajná účast na loupežném přepadení v Německu před několika lety, k níž se Porada sám přiznal jak sdělovacím prostředkům, tak policii.

Hana Šafářová

08.11.1995 15:49:00

Poradu vzal soud do vazby

PRAHA 8.listopadu (ČTK) - Milana Poradu, stíhaného ode dneška v souvislosti s kauzou Orlík pro nedovolené ozbrojování, vzal odpoledne okresní soud Praha-východ do vazby. ČTK to řekl ředitel středočeského úřadu vyšetřování Josef Doucha.

Do vazby ho soud podle něj na návrh státního zástupce vzal z obavy, že by mohl uprchnout nebo se skrývat, že by mohl ovlivňovat svědky případu a rovněž proto, že by mohl pokračovat v trestné činnosti, pro niž je stíhán.

Poradu policie zadržela v pondělí. Minulý týden po něm vyhlásila celostátní pátrání a veřejnost přitom upozornila, že je podezřelý ze závažné násilné trestné činnosti spáchané v souvislosti s "orlickými" vraždami a že je ozbrojen.

Podle obvinění z nedovoleného ozbrojování, které mu vyšetřovatel dnes sdělil, měl Porada od letošního jara či léta od některých osob, jež policie v souvislosti s tímto případem již stíhá, převzít větší množství střelných zbraní a přechovávat je. Zbraně má podle policie Porada sice ukryté, ale slíbil, že je policii vydá.

Zatím Poradovi hrozí maximálně pět let vězení. Policie však nevylučuje, že bude obviněn i z dalších, závažnějších trestných činů.

Hana Šafářová

24.09.1996 15:22:00

Kdy orlický gang stane před soudem, není zatím jasné

PRAHA 24.září (ČTK) - Zatím není jasné, zda se pět osob obviněných v souvislosti s tzv. orlickými vraždami bude z těchto činů, pokládaných za výjimečně brutální, v dohledné době zodpovídat před soudem. Vyplynulo to z informací, které dnes ČTK poskytli pracovníci Krajského soudu v Praze.

Obžalobu na čtyři muže a ženu soudu v pondělí podal státní zástupce středočeského státního zastupitelství. Viní je z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu. Vyšetřování tohoto případu však zatím neskončilo.

Podle pracovníků soudu byl případ orlických vražd zatím přidělen příslušnému soudci, který již začal studovat spis. Zda se však soudce s názorem státního zástupce ztotožní a obžalobu přijme, nebo zda případ vrátí k došetření, rozhodně zatím nelze říci, uvedli pracovníci soudu. Podle nich v této chvíli není možné ani předběžně určit, do kdy soudce případ posoudí. Pokud názor státního zástupce přijme, vypíše ve věci hlavní líčení. Pokud však soudce případ vrátí k dalšímu šetření, může se termín zahájení soudního procesu výrazně oddálit.

První tělo oběti skupiny nájemných vrahů, umístěné v sudu, vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady loni v červenci. O několik týdnů později pak policie na stejném místě – v hloubce několika desítek metrů pod Zvíkovským mostem – našla další sud obsahující lidské ostatky. Tělo poslední oběti, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Pozůstatky několika dalších svých obětí gang zanechal na místech, kde zemřely.

Hana Šafářová

18.11.1996 15:46:00

Soud s obžalovaným v souvislosti s orlickými vraždami odročen

PRAHA 18.listopadu (ČTK) - Na prosinec dnes Obvodní soud pro Prahu 7 odročil hlavní líčení s bývalým příslušníkem Útvaru rychlého nasazení (URNA) dvaatřicetiletým Martinem Tylšem, který je obžalován z toho, že pachatelům tzv. orlických vražd předal munici a trhavinu. Tylš je obžalován ze čtyř trestných činů a jeden z nich měl spáchat tím, že neoznámil několik vražd, o nichž věděl.

Tylš měl gangu pachatelů předat 40 kilogramů trhavin, protitankové střely, útočné a obranné ruční granáty a 10.000 kusů munice do střelných zbraní. Za to měl podle obžaloby obdržet 225.000 korun a automobil Škoda Favorit.

U soudu dnes vypovíдалo několik bývalých příslušníků URNA. Všichni tvrdili, že Tylše neviděli odnášet nějakou municí, ani je o nic podobného nepožádal. Shodli se i v tom, že se při výcviku nedalo nic "ušetřit". Bývalý operační důstojník URNA vypověděl, že se mu Tylš svěřil, že se dozvěděl o vraždě jednoho muže ve sklepě. Důstojník jej proto vyzval, aby věc oznámil a sám se spojil s bývalým šéfem středočeských vyšetřovatelů Josefem Douchou, který měl případ orlických vražd v kompetenci.

Doucha dnes soudu tuto informaci potvrdil s tím, že se poté domluvil s bývalým velitelem URNA Miroslavem Kvašňákem o výsledku několika příslušníků útvaru.

Tylš se obvinění brání a již dříve se vyjádřil, že mu vyšetřovatel případu a vedení URNA "hodili na krk" veškeré ztráty, které odhalila pozdější kontrola inspekce ministra vnitra.

Pachatele tzv. orlických vražd, čtyři muže a jednu ženu, viní státní zástupce z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu. Vyšetřování tohoto případu však zatím neskončilo.

První tělo oběti skupiny nájemných vrahů, umístěné v sudu, vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady loni v červenci. O několik týdnů později pak policie na stejném místě – v hloubce několika desítek metrů pod Zvíkovským mostem – našla další sud s lidskými ostatky. Tělo poslední oběti, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Pozůstatky několika dalších svých obětí gang zanechal na místech, kde zemřely.

Ivan Lukáš

03.12.1996 18:31:00

Případ "orlických vražd" před pražským krajským soudem

PRAHA 3.prosinec (ČTK) - Případ takzvaných "orlických vražd" začal dnes projednávat pražský krajský soud. Státní zastupitelství v něm obžalovalo čtyři muže a jednu ženu z vražd a spoluúčasti na vraždách celkem pěti obětí. S ohledem na zdravotní stav jednoho z obžalovaných se soudní jednání koná v budově Vrchního soudu v Praze.

U soudu dnes vypovídal jeden z obžalovaných, Ludvík Černý. Popřel, že by s vraždami a likvidací mrtvých těl, z nichž tři skončily na dně Orlické přehrady, měl něco společného. "Žďákovský most neznám, na Orlíku jsem nikdy nebyl," prohlásil. Připustil, že ve společnosti, v níž se pohyboval, se v době, kdy byly zločiny spáchány, o zmizelých mluvilo

běžně jako o "rybách" či "konzervách". Ve výpovědi však uvedl, že tehdy nevěděl, co ta slova znamenají.

Pachatele tzv. orlických vražd viní obžaloba z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu.

První tělo oběti skupiny nájemných vrahů, umístěné v sudu, vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady loni v červenci. O několik týdnů později pak policie na stejném místě – v hloubce několika desítek metrů pod Žďákovským mostem – našla další sud s lidskými ostatky. Tělo poslední oběti, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Pozůstatky několika dalších svých obětí gang zanechal na místech, kde zemřely.

Jiří Majer

06.12.1996 12:38:00

Meierová popírá účast na vraždě manžela

PRAHA 6.prosince (ČTK) - Výpovědi obžalované Ireny Meierové pokračovalo dnes u Krajského soudu v Praze hlavní líčení s pětici obviněných z případu tzv. orlických vražd. Meierová, která vypovídala v souvislosti s vraždou svého manžela Jaroslava, jedné z pěti obětí orlického gangu, účast na vraždě popřela.

"Vraždu svého manžela jsem si neobjednala, ani jsem se na ní nepodílela," uvedla obžalovaná Meierová. Své manželství označila za normální a běžné. Dodala, že její o 15 let starší muž hodně pil a bil ji.

Vypověděla, že když se 7.června 1993 vrátila v noci domů, všimla si, že se v domě svítí. Nechala se odvézt svým milencem k rodičům, ti však spali, a tak se sama vrátila zpět. Oknem uviděla nohy svého ležícího manžela.

Nejdříve se prý domnívala, že je opilý, ale když se stále nehýbal, asi po hodině požádala souseda o pomoc. Poté, co soused vyšel z domu, jí prý řekl, aby tam raději nechodila.

Meierová později pojala podezření, že vraždu spáchal její bratr Karel Kopáč, další z obviněných. "Bratr mi vyhrožoval, říkal, že mi pomohl od muže a že v tom jedu taky," prohlásila Meierová. Dodala, že časem se od svého bratra dozvěděla, že si k němu přijel další z obžalovaných Ludvík Černý pro "peníze za Meiera".

Hlavní líčení s obžalovanými Ludvíkem Černým, Karlem Kopáčem, Vladimírem Kunou, Petrem Chodounským a Irenou Meierovou má dnes pokračovat výpovědí posledního z obžalovaných Karla Kopáče.

Jiří Majer

06.12.1996 17:28:00

Orlické vraždy: Obžalovaný na invalidním vozíku před soudem

PRAHA 6.prosince (ČTK) - Výslechem obžalovaného Karla Kopáče pokračovalo odpoledne před pražským krajským soudem hlavní líčení s pětičlennou skupinou obžalovanou z tzv. orlických vražd. Bývalý příslušník Útvaru rychlého nasazení (URNA), později soukromý podnikatel Kopáč, který po nehodě zůstal trvale upoután na invalidní vozík, dnes vypovídal v souvislosti s první z pěti úkladných vražd, pro které je skupina stíhána.

Šestatřicetiletý Kopáč detailně popsal, kdy a za jakých okolností byla vražda spáchána. Přiznal podíl na jejím zosnování i provedení, stejně tak i na odstranění těla oběti. Z vraždy samé však obvinil svého společníka Ludvíka Černého, dalšího z obžalovaných.

Podle Kopáče byla motivem vraždy touha po penězích. Kopáč se domluvil s Černým, že vylákají podnikatele Františka Katovského, s nímž se Kopáč seznámil v posilovně v Podolí a který obchodoval ve velkém s valutami, na fingovanou směnu peněz. Bylo dohodnuto, že ho cestou Černý zastřelí.

Katovský, jehož snem podle Kopáče bylo "nadělat peníze, odjet do Kalifornie a tam pak cvičit na plážích a žít si", však cestou pojal podezření a obrátil vůz zpátky. Černý ho údajně na přejezdu u Zličína zastřelil zezadu do hlavy.

"Viděl jsem, jak se Katovskému zvrátila hlava dozadu, potom klesla dopředu a my se řítili dolů k Bílému beránku a přitom jsme kličkovali," popsal vraždu Kopáč.

Spolu s Černým pak ukryli tělo v lomu u Rudné. Černý přivezl vypůjčenou avii, kterou mrtvolu zabalenou do role drátěnky odvezli na Žďákovský most, odkud ji shodili do vody. "Když jsem byl u ÚRNA, tak jsme skákali ze Žďákovského mostu a byli jsme ubezpečeni, že i kdyby se lano přetrhlo, nic se nám nestane, protože tam je padesátimetrová hloubka," řekl Kopáč.

Katovského favorit odvezli Černý a Kopáč se svým známým, kterému dali každý sto marek, do Německa. Tam vůz odstavili na sídlišti a domnívali se, že "už si ho tam někdo ukradne". Černý se podle Kopáče ale po čase do Německa vrátil s jiným známým a favorit prodali.

Kopáč uvedl, že se o peníze, které měl Katovský u sebe 5.dubna 1991 v noci, kdy ho Černý zastřelil, rozdělili. Na přesnou sumu se však již prý nepamatuje.

Kopáč je posledním z obžalovaných, kteří tento týden v případě orlických vražd před soudem vypovíдали. Jeho výslech bude pokračovat v pondělí 9.prosince.

Jiří Majer

09.12.1996 18:33:00

Orlické vraždy: Rozsáhlé doznání obžalovaného Kopáče

PRAHA 9.prosince (ČTK) - Hlavní líčení v případě tzv. orlických vražd dnes pokračovalo před pražským krajským soudem další rozsáhlou výpovědí obžalovaného Karla Kopáče. Ten přiznal, že se podílel na vraždách Leorenta Lipoveciho, Anny Medkové a Jaroslava Meiera. Od zavraždění další oběti, Vlastimila Hodra, se distancoval s tím, že se podílel na odklizení těla oběti.

Kopáč za konkrétního pachatele všech vražd přitom označil jiného z obžalovaných, Ludvíka Černého. Jak uvedl, Černý se nechal najímat za úplatu, aby zabíjel označené osoby.

Lipoveciho vylákali Kopáč s Černým a dalším obžalovaným Vladimírem Kunou na fingoovaný obchod se zbraněmi. Vražda byla údajně spáchána ve sklepení Kunova domu. Podle Kopáče tam Černý Lipoveciho zastřelil. Tělo oběti vrazi napěchovali do kovového sudu a posypali louhem. Později ho odvezli (jako v prvním případě zavražděného Katovského) na Žďákovský most, odkud ho svrhli do vody. Kunovi připadl z částky odpovídající 30.000 korun třetinový podíl, zbytek prý dostal Černý.

Za vraždou majitelky erotického salónu Anny Medkové stál prý její syn – Kuna. Motivem zločinu byla nenávist a touha po dědictví. Medková zemřela po několika dnech v nemocnici na následky zranění, jež jí způsobila výbušnina, kterou jí vrazi poslali poštou v balíčku. Ze svého podílu za dědictví dal Kuna Kopáčovi 200.000 korun.

O vraždě další oběti, Vlastimila Hodra, se Kopáč dozvěděl prý až poté, co mu ji přišel Černý oznámit a požádat ho o pomoc při odklizení těla. Hodr se dostal ke zlatým pečetím v hodnotě asi 300.000 německých marek a chtěl je prodat. I jeho údajně zastřelil Černý. Také ostatky Hodra skončily za účasti všech tří pachatelů v sudu pod Žďákovským mostem.

Zavraždění svého manžela si podle Kopáče objednala jeho sestra, obžalovaná Irena Meierová. Důvodem byly manželské neshody a touha po majetku. O vraždě údajně věděli všichni obžalovaní, kteří minulý týden vypovídali před soudem. Meiera prý zastřelil Černý zbraní od Kopáče. Za vraždu dostal Černý 100.000 korun.

Soudní projednávání případu tzv. orlických vražd, který označila policie za nejzávažnější případ v dějinách české kriminalistiky, bude pokračovat výslechy předvolaných svědků a posudky znalců.

Jiří Majer rot kar

16.12.1996 5:41:00

Pokračuje soud s mužem obžalovaným z vyzbrojení orlických vražd

PRAHA 16.prosince (ČTK) - Hlavní líčení s bývalým příslušníkem Útvaru rychlého nasazení (URNA) dvaatřicetiletým Martinem Tylšem, který je obžalován z toho, že pachatelům tzv. orlických vražd předal munici a trhavin, bude dnes pokračovat u Obvodního soudu pro Prahu 7.

Tylš je obžalován ze čtyř trestných činů, jeden z nich měl spáchat tím, že neoznámil několik vražd, o nichž věděl. Státní zástupce jej viní z toho, že měl gangu pachatelů předat 40 kilogramů trhavin, protitankové střely, útočné a obranné ruční granáty a 10.000 kusů munice do střelných zbraní. Za to měl podle obžaloby obdržet 225.000 korun a automobil Škoda Favorit.

Tylš se obvinění brání a již dříve se vyjádřil, že mu vyšetřovatel případu a vedení URNA "hodili na krk" veškeré ztráty, které odhalila pozdější kontrola inspekce ministra vnitra.

Proces s pachateli tzv. "orlických vražd" začal projednávat Krajský soud v Praze 3.prosince. Čtyři muži a jedna žena jsou obžalováni z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu. Tři oběti skončily na dně Orlické přehrady zaletovány v kovových sudech, nebo zabaleny do drátěného pletiva.

Ivan Lukáš

16.12.1996 13:25:00

Soud, související s orlickými vraždami, poznamenal incident

PRAHA 16.prosince (ČTK) - Incident dnes poznamenal hlavní líčení s bývalým příslušníkem Útvaru rychlého nasazení (URNA) Martinem Tylšem, obžalovaným z toho že pachatelům tzv. "orlických vražd" předal munici a trhavin, které se dnes konalo u Obvodního soudu pro Prahu 7. Soud dnes ve 14:00 vynese rozsudek.

Redaktor jednoho z celostátních deníků zpravodaji ČTK řekl, že při vstupu do jednací síně byl fyzicky napaden známými obžalovaného. Ve stísněném prostoru soudní síně bylo veřejnosti vyhrazeno pět míst.

Soud dnes pokračoval výslechem svědků. Milan Novák, který ve své dřívější výpovědi uvedl, že se podílel na předání trhavin semtex v hodnotě 20.000 korun neznámým mužům, se dnes od tohoto svědectví distancoval. Po úrazu hlavy, který utrpěl jako boxer, podle svých slov trpí ztrátou paměti a na nic z obsahu výpovědi se nevzpomíná.

Předvolaní svědci z URNA vyloučili možnost, že by bylo možné, aby si někdo "vyšetřil" munici či trhavinu při cvičení. Vše prý bylo pod kontrolou a také na ubikacích údajně žádné zbraně nikdy neviděli.

Tylš je obžalován ze čtyř trestných činů, z nichž jednoho se měl dopustit tím, že neoznámil několik "orlických" vražd, o nichž věděl.

Jiří Majer

16.12.1996 14:59:00

Fleš

Muž obžalovaný z vyzbrojení orlických vrahů odsouzen na 2,5 roku

PRAHA 16.prosince (ČTK) - Bývalý příslušník Útvaru rychlého nasazení (URNA) Miroslav Tylš, obžalovaný z toho, že pachatelům tzv. orlických vražd dodal munici a trhavinu, byl dnes Obvodním soudem pro Prahu 7 odsouzen k trestu odnětí svobody na 2,5 roku do věznice s ostrahou. Proti rozsudku se okamžitě odvolal.

Soud zároveň vyhověl jeho žádosti o propuštění z vazby na kauci.

16.12.1996 16:54:00

Za vyzbrojování "orlických vrahů" dva a půl roku nepodmíněně

Opravte si, prosím, ve zprávě ČR-soud-Tylš-Orlík-zbraně (Za vyzbrojování "orlických vrahů" dva a půl roku nepodmíněně, 16:55) v prvním odstavci, čtvrtém řádku chybně: "...Miroslava Tylše,..." na správné: "...Martina Tylše,..." , dále pak znění poslední věty prvního odstavce: "... Soud vyhověl jeho žádosti o propuštění z vazby na kauci." na správné: "... Soud vyhověl jeho žádosti o propuštění z vazby za slib, že se nebude vyhýbat trestnímu řízení."

ČTK ----- Za vyzbrojování "orlických vrahů" dva a půl roku nepodmíněně

PRAHA 16.prosince (ČTK) - K odnětí svobody v délce 2,5 roku nepodmíněně ve věznici s ostrahou odsoudil dnes Obvodní soud pro Prahu 7 bývalého příslušníka Útvaru rychlého nasazení (URNA) Miroslava Tylše, obžalovaného z toho, že dodal zbraně pachatelům tzv. orlických vražd. Tylš se proti rozsudku na místě odvolal k Městskému soudu v Praze. Soud vyhověl jeho žádosti o propuštění z vazby na kauci.

Soud shledal Tylše vinným ze spáchání trestných činů nedovoleného ozbrojování a neoznámení trestného činu. Zprostil ho naopak obžaloby z pomoci trestného činu podvodu a poškozování cizí věci.

Trestného činu nedovoleného ozbrojování se Tylš podle soudního verdiktu dopustil tím, že prokazatelně předal Karlu Kopáčovi, obviněnému z podílu na tzv. orlických vraždách, protitankový granát, trhavinu semtex, ruční granát a blíže nezjištěný počet munice ráže devět milimetrů. Poté, co se od Kopáčova spoluobžalovaného Vladimíra Kuny dozvěděl hodnověrné informace o zavraždění jeho matky, vraždu neoznámil.

Proces s pachateli "orlických vražd" začal projednávat Krajský soud v Praze 3.prosince. Čtyři muži, mezi nimi i Kopáč s Kunou, a jedna žena jsou obžalováni z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu. Tři oběti skončily na dně Orlické přehrady zaletovány v kovových sudech, nebo zabaleny do drátěného pletiva.

Jiří Majer

18.12.1996 15:06:00

Proces s pachateli "orlických vražd" letos neskončí

PRAHA 18.prosince (ČTK) - Zřejmě až v únoru příštího roku bude pokračovat proces s pachateli takzvaných "orlických vražd". Krajský soud v Praze dnes hlavní líčení odročil kvůli výslechu asi 15 svědků, kteří nebyli vyslechnuti, a znalců z oboru psychiatrie a psychologie, jejichž výslech byl dnes na žádost státního zástupce i všech obhájců odložen.

Státní zástupce svoji žádost odůvodnil tím, že by měli být nejdříve vyslechnuti zbývající svědci, z nichž se řada může vyjadřovat k osobní charakteristice obžalovaných. Psycholožka navíc bude mít možnost porovnat výsledky testů obžalovaného Karla Kopáče s testy, kterým se podrobil při nástupu k policejnímu Útvaru rychlého nasazení a jež dosud neměla k dispozici.

Během dnešního dopoledne vypovídali znalci z oboru soudního lékařství. Shodně uvedli, že s podobným způsobem likvidace mrtvol, tedy jejich uložením do sudů a zasypáním louhem, se dosud nesečkali a nic podobného nebylo publikováno ani ve světové odborné literatuře.

Mrtvoly dvou mužů v sudech byly podle znalců v pokročilém rozkladu, jejich tkáň prakticky rozpuštěna a kosti působením louhu rozměklé. Jejich identifikace byla v prvním případě (u Leonarda Lipoveciho) nemožná, v druhém případě se podařila na základě lékařské zprávy z operace, provedené zavražděnému Vlastimilu Hodrovi v minulosti. V případě těla Aleše Katovského, zabaleného do drátěného pletiva, byla identifikace provedena podle zbytků chrupu.

Znalci rovněž uvedli, že kdyby byly sudy se zavražděnými zůstaly ležet na dně Orlické přehrady déle a zrezivěly, identifikace pozůstatků, by nebyla možná.

Soudní projednávání případu tzv. orlických vražd označila policie za nejzávažnější případ v dějinách české kriminalistiky. Na lavici obžalovaných sedí čtyři muži a jedna žena. Jsou obžalováni z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu.

Ivan Lukáš

23.01.1997 10:41:00

Proces s pachateli "orlických vražd" bude pokračovat v pátek

PRAHA 23.ledna (ČTK) - V budově Krajského soudu v Praze bude v pátek po měsíční přestávce pokračovat proces s pachateli takzvaných orlických vražd, které policie označuje za nejzávažnější případ v dějinách české kriminalistiky. Státní zastupitelství v něm obžalovalo čtyři muže a jednu ženu z vražd a spoluúčasti na vraždách celkem pěti obětí, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu.

První tělo oběti skupiny nájemných vrahů, umístěné v sudu, vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady v červenci 1995. O několik týdnů později pak policie na stejném místě – v hloubce několika desítek metrů pod Žďákovským mostem - našla další sud s lidskými ostatky. Tělo poslední oběti, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Pozůstatky několika dalších svých obětí gang zanechal na místech, kde zemřely.

Soud dosud vyslechl všechny obžalované a některé soudní znalce. V následujících dnech by měli před soudem vypovídat další svědci a znalci.

Ivan Lukáš

24.01.1997 4:40:00

Případ "orlických vražd" dnes znovu před soudem

PRAHA 24.ledna (ČTK) - Po měsíční přestávce se dnes bude Krajský soud v Praze znovu zabývat případem tzv. orlických vražd, z nichž jsou obžalováni čtyři muži a jedna žena.

Případ, označovaný jako nejzávažnější v dějinách české kriminalistiky, vešel do povědomí veřejnosti v červenci 1995, kdy policie našla ve vodě Orlické přehrady pod Žďákovským mostem dva sudy, v nichž byly zaletovány mrtvoly. Další tělo bylo zabaleno do drátěného pletiva.

Soud začal případ projednávat loni v prosinci, kdy vyslechl obžalované, některé svědky a soudní znalce. Další z nich by měli před soud předstoupit v následujících dnech.

Ivan Lukáš mal

Hlavní líčení v tzv.kauze Orlík dnes opět pokračuje

PRAHA 30.ledna (ČTK) - Krajský soud v Praze se dnes bude znovu zabývat kauzou tzv. orlických vražd, kterou policie označuje za dosud nejzávažnější případ české kriminalistiky. Po měsíční pauze a poté, co pro absenci několika svědků bylo 24.ledna jednání odročeno, stanou opět před soudem čtyři muži a jedna žena, kteří jsou obžalováni z pěti vražd.

Těla tří obětí gangu, ukrytá v sudech a drátěném pletivu, vyzdvihli potápěči před dvěma lety ze dna Orlické přehrady. Další dvě oběti našla policie na místech, kde byly vraždy spáchány.

Soud začal případ projednávat loni v prosinci, kdy vyslechl obžalované, některé svědky a soudní znalce. Další z nich by měli vypovídat před soudem v těchto dnech.

Jiří Majer

30.01.1997 17:35:00

Kauza Orlík: Znalecké posudky až po výsleších všech svědků

PRAHA 30.ledna (ČTK) - Výslechem svědků dnes pokračovalo u Krajského soudu v Praze hlavní líčení v kauze tzv. orlických vražd. Čtyři muži a jedna žena jsou v ní obžalováni z pěti vražd, z nichž ve třech případech se pachatelé zbavili těl obětí tak, že je v sudech a drátěném pletivu svrhli do Orlické přehrady. Přelíčení je zatím plánováno do 21.února. Soud má vyslechnout ještě řadu svědků a zvážit důkazy. Poté budou vypovídat znalci z oborů psychologie a psychiatrie, datum nebylo dosud stanoveno.

Jedna ze svědkyň dnes uvedla, že její manžel, který se s obžalovanými znal, jí asi rok před jejich zatčením o trestné činnosti gangu pověděl. Dozvěděl se o ní prý přímo od obžalovaného Ludvíka Černého, který měl na pokyn dalšího z obviněných, Karla Kopáče, zastřelit jejich známého Aleše Katovského a další osoby.

"Brala jsem Černého jako seriózního člověka," uvedla před soudem svědkyně, "připadalo mi absurdní, že by vzal do ruky pistoli a někoho zastřelil."

Právě Černý však měl být podle Kopáčova rozsáhlého doznání ze spolupřeviny bezprostředním pachatelem vražd, z nichž některé měl provést za úplatu na objednávku. Kopáč, který je po autonehodě trvale upoután na invalidní vozík, při svém výslechu detailně popsal okolnosti, za nichž měly být vraždy spáchány.

Obžalovaným klade státní zástupce za vinu pět vražd, nedovolené ozbrojování a podvod. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu.

První tělo oběti skupiny nájemných vrahů, umístěné v sudu, vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady v červenci 1995. O několik týdnů později pak policie na stejném místě – v hloubce několika desítek metrů pod Žďákovským mostem – našla další sud s lidskými ostatky. Tělo třetí oběti, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Pozůstatky několika dalších svých obětí gang zanechal na místech, kde zemřely.

Jiří Majer

05.02.1997 2:04:00

Právo: Hlavní obžalovaný v kauze Orlické se pokusil o sebevraždu

PRAHA 5.února (ČTK) - Hlavní obžalovaný v kauze tzv. orlických vražd Karel Kopáč se v noci z neděle na pondělí pokusil v pražské pankrácké věznici o sebevraždu oběšením na pásku od pyžama. Píše o tom dnešní Právo, kterému informaci potvrdil ředitel pankrácké věznice Jaroslav Gruber.

Kopáč, který je vzhledem ke své trvalé invaliditě umístěn sám na nemocničním pokoji, se o oběšení pokusil na madle nad postelí, uvedlo Právo. Nalezen byl službukonajícím příslušníkem vězeňské stráže. Podle Grubera se o sebevraždu pokusil asi proto, že situaci, v níž se v současné době nachází, považuje za "dosti bezvýchodnou".

Po poskytnutí lékařské pomoci byl Kopáč podle listu umístěn na jednotce intenzivní péče a od úterý je již zpět na svém nemocničním lůžku. Podle Grubera byla učiněna opatření, aby bylo zabráněno dalšímu pokusu o zmaření jeho života.

Kopáč se v současné době spolu se třemi muži a jednou ženou zpovídá před senátem Krajského soudu v Praze z vražd pěti osob, z nichž ve třech případech se pachatelé zbavili těl obětí tak, že je v sudech a drátěném pletivu svrhli do Orlické přehrady.

20.02.1997 15:53:00

Další obsáhlá výpověď v případě tzv. orlických vražd

PRAHA 20.února (ČTK) - Čtením obsáhlé výpovědi Vladimíra Kuny, jednoho z obžalovaných v případě tzv. orlických vražd, pokračovalo dnes u Krajského soudu v Praze hlavní líčení se čtyřmi muži a jednou ženou obviněnými z pěti vražd. Ve třech případech se přitom pachatelé zbavili těl obětí tak, že je v sudech a drátěném pletivu svrhli do Orlické přehrady. Kuna přiznal, že pomáhal likvidovat mrtvá těla některých obětí, tvrdí však, že on nevráždil.

Ve své emotivní zpovědi se Kuna označil za oběť "intrik, lží a psychického nátlaku" ze strany spoluobviněných Karla Kopáče a Ludvíka Černého. Vraždy podle něj osnoval Kopáč, na jehož pokyn zabíjel Černý. Motivem měla být touha po majetku obětí.

Kunovi měli přitom oba vyhrožovat, že se pomstí jeho rodině, pokud nebude spolupracovat a věc oznámí policii. Podle vlastní výpovědi tak byl Kuna vtažen do řádění svých kompliců a cítil se bezmocný. "Byl to duševní kriminál," popsal svůj psychický stav v době, kdy se podílel se na likvidaci mrtvých těl, "připadal jsem si, jako bych vraždil sám".

Kuna popřel, že by nechal Černým zavraždit svou matku, jak loni tvrdil ve své podrobné výpovědi Kopáč. Balíček s výbušninou jí měl podle Kuny poslat poštou Černý bez jeho vědomí. Černý také figuruje v Kunově výpovědi jako údajný pachatel i zbylých vražd.

Kuna podle svých slov psychicky nevydržel situaci, v níž se ocítl. Rozhodl se pro sebevraždu v autě, čelný náraz do stromu však přežil. Aby vyloučil možnou pomstu spoluobviněných jeho rodině, fingoval havárii jako nešťastnou náhodu.

Po jiné autonehodě, jejíž následky trvale upoutaly Kopáče na invalidní vozík a poté, co byl gang pozatýkán, se podle Kuny Kopáč rozhodl, že se "všem pomstí jinak". Touto odplatou jsou prý údajně jeho překroucené výpovědi.

Kopáč, který se nedávno pokusil ve vazbě oběsit, označil Kunovo doznání za "snůšku polopravd a lží" a prohlásil, že na své výpovědi z loňského roku trvá. I v ní figuruje Černý jako údajný pachatel vražd. Černý vinu popírá a Kunovo obvinění odmítl.

Podle státního zástupce má kauza Orlík, který policie označila za nejzávažnější případ v dějinách české kriminalistiky, pokračovat v pátek výsledkem svědků a poté bude odročen na 1. až 4. duben a dále zřejmě na 14. až 18. duben. Vzhledem k tomu, že se k soudu opakovaně nedostavují předvolaní svědci, oddaluje se i vynesení rozsudku.

Jiří Majer

11.03.1997 6:14:00

Dnes odvolací řízení s bývalým členem URNA Miroslavem Tylšem

PRAHA 11. března (ČTK) - U Městského soudu v Praze se dnes uskuteční odvolací řízení s bývalým příslušníkem policejního Útvaru rychlého nasazení (URNA) Miroslavem Tylšem, jehož v polovině prosince Obvodní soud pro Prahu 7 odsoudil ke 2,5 letům vězení za to, že dodal zbraně pachatelům tzv. orlických vražd.

Obvodní soud shledal Tylše vinným z trestného činu nedovoleného ozbrojování a neoznámení trestného činu. Zprostil ho naopak obžaloby z pomoci k trestnému činu podvodu a poškozování cizí věci.

Nedovoleného ozbrojování se Tylš měl dopustit tím, že předal Karlu Kopáčovi, obviněnému z podílu na tzv. orlických vraždách, protitankový granát, trhavinu semtex, ruční granát a municí ráže devět milimetrů. Poté, co se měl od Kopáčova spoluobžalovaného Vladimíra Kuny dozvědět o vraždě jeho matky, případ neoznámil.

Proces s pachateli "orlických vražd" začal v prosinci projednávat Krajský soud v Praze. Čtyři muži, mezi nimi i Kopáč s Kunou, a jedna žena jsou obžalováni z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu. Tři oběti skončily na dně Orlické přehrady zaletovány v kovových sudech nebo zabaleny do drátěného pletiva.

Hana Šafářová

11.03.1997 16:41:00

Soud potvrdil trest pro bývalého člena URNA

PRAHA 11.března (ČTK) - Městský soud v Praze dnes jako nedůvodné zamítl odvolání bývalého příslušníka Útvaru rychlého nasazení (URNA) Miroslava Tylše proti rozsudku, kterým jej v prosinci Obvodní soud pro Prahu 7 odsoudil ke dvěma a půl roku vězení za to, že dodal zbraně pachatelům tzv. orlických vražd.

Obvodní soud shledal Tylše vinným z trestného činu nedovoleného ozbrojování a neoznámení trestného činu. Zprostil ho naopak obžaloby z pomoci k trestnému činu podvodu a poškozování cizí věci. Nedovoleného ozbrojování se měl dopustit tím, že předal Karlu Kopáčovi obviněnému z účasti na tzv. orlických vraždách trhavinu, náboje a granáty. Poté, co se měl od Kopáčova spoluobžalovaného Vladimíra Kuny dozvědět o vraždě jeho matky, čin neoznámil.

Podle městského soudu postupoval obvodní soud správně a shromáždil veškeré dostupné důkazy. Ty podle městského soudu Tylšovu vinu plně prokazují a ze zmíněného deliktu ho usvědčují.

Městský soud přitom stejně jako soud obvodní vycházel z výpovědi Karla Kopáče, který o Tylšově roli podrobně hovořil. Soud odmítl Tylšovo tvrzení, že se mu Kopáč takto mstí i názor jeho obhájce, že Kopáčovu výpověď vyšetřovatel získal za podivných okolností. Městský soud naopak Kopáčovu výpověď označil za věrohodnou s tím, že ji nic nezpochybnilo. Kopáčovu výpověď navíc potvrzují výpovědi dalších svědků.

Městský soud charakterizoval Kopáčovu činnost jako vysoce společensky nebezpečnou a trest, který mu uložil obvodní soud, označil za spíše velice mírný. Trestní zákon umožňuje uložit za nedovolené ozbrojování až pět let vězení.

Proces s pachateli "orlických vražd" začal v prosinci projednávat Krajský soud v Praze. Čtyři muži, mezi nimi i Kopáč a jedna žena jsou obžalováni z pěti vražd, pokusu o vraždu, podvodu a nedovoleného ozbrojování. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu. Tři oběti skončily na dně Orlické přehrady zaletovány v kovových sudech nebo zabaleny do drátěného pletiva.

Hana Šafářová

01.04.1997 6:08:00

Krajský soud v Praze se má opět zabývat kauzou orlických vražd

PRAHA 1.dubna (ČTK) - Krajský soud v Praze se má dnes znovu zabývat kauzou tzv. orlických vražd, kterou policie označila za dosud nejzávažnější případ české kriminalistiky. Po více než měsíční pauze opět stanou před soudem čtyři muži a jedna žena obžalovaní z pěti vražd. Tělesné ostatky tří obětí gangu, umístěné do kovových sudů a drátěného pletiva vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady pod Žďákovským mostem před dvěma lety, další dvě oběti zůstaly na místech, kde byly zavražděny.

Soud začal kauzu orlických vražd projednávat loni v prosinci, kdy vyslechl obžalované a některé svědky a soudní znalce. Poté bylo líčení několikrát odročeno, zejména pro opakovanou neúčast řady předvolaných svědků.

Případ byl na počátku letošního roku poznamenán neúspěšným pokusem o sebevraždu jednoho z obžalovaných, když se Karel Kopáč, který loni učinil před senátem rozsáhlé doznání, chtěl ve vazbě oběsit. Líčení má v těchto dnech pokračovat výslechy dalších svědků, po nich by měly přijít na řadu posudky znalců, například z oboru psychiatrie.

Jiří Majer

01.04.1997 15:51:00

Orlické vraždy: Soud vyslechl přítelkyně zavražděného Lipoveciho

PRAHA 1.dubna (ČTK) - Výslechem svědků, mimo jiné i dvou přítelkyň Leorenta Lipoveciho, jedné z obětí tzv. orlických vražd, pokračovalo dnes u Krajského soudu v Praze odročené hlavní líčení se čtyřmi muži a jednou ženou obžalovanými celkem z pěti vražd. Výpovědi svědkyň se týkaly převážně majetkových poměrů a společenských kontaktů Lipoveciho.

Obě ženy se shodly na tom, že kosovský Albánec Lipoveci, který pracoval v Praze jako číšník, neměl nepřátele. Peněžní hotovost zavražděného údajně nepřesáhla několik desítek tisíc korun, nosíval však u sebe zlaté ozdoby. Chodíval ozbrojen vyhazovacím nožem, ale necítil se být ohrožen. Jedné ze svědkyň prý časem zamýšlel pořídit "dámskou pistoli".

Právě fingovaný nákup zbraní měl být záminkou, pod níž ho podle loňského rozsáhlého doznání jednoho z obžalovaných Karla Kopáče gang vylákal na "obchodní schůzku", kde byl Lipoveci zákeřně zavražděn. Zločin byl údajně spáchán ve sklepě domu obžalovaného Vladimíra Kuny. Podle Kopáče tam jiný jeho známý Ludvík Černý Lipoveciho zezadu zastřelil.

Tělo oběti pak vrazi napěchovali do kovového sudu a posypali louhem. Sud potom odvezli na Žďákovský most, odkud ho svrhli do vody. Kunovi připadl z částky odpovídající 30.000 korun třetinový podíl, zbytek měl dostat Černý.

Kopáč, který je označován za šéfa gangu nájemných vrahů a po autonehodě zůstal trvale upoután na invalidní vozík, se na počátku letošního roku pokusil ve vazbě oběsit. Loni učinil před soudem podrobné doznání z podílu na některých vraždách a odklizení těl obětí. Ve třech případech z pěti se přitom pachatelé zbavili těl obětí tak, že je v sudech a drátěném pletivu svrhli do Orlické přehrady.

Za konkrétního pachatele všech vražd Kopáč označil Černého. Jak uvedl, Černý se nechal za úplatu najímat k zabíjení označených osob, ten však vinu popírá.

Podle státního zástupce by v kauze, kterou policie prohlásila za nejzávažnější případ v dějinách české kriminalistiky, měla být vyslechnuta ještě řada osob. V pátek 4.dubna by u soudu měli promluvit znalci z oboru psychiatrie.

Jiří Majer kar

04.04.1997 14:12:00

Orlické vraždy: Soud vyslechl názory psychiatrů a psychologů

PRAHA 4.dubna (ČTK) - Znaleckými posudky z oboru psychiatrie a psychologie dnes pokračovalo u Krajského soudu v Praze hlavní líčení s obžalovanými v kauze tzv. orlických vražd. Podle znalců je šance na převýchovu Karla Kopáče považovaného za šéfa gangu nájemných vrahů "spíše příznivá". Možnost resocializace Ludvíka Černého, který se měl podle Kopáčova doznání nechávat k vraždám najímat a vinu popírá, je v případě, že bude odsouzen, "spíše nepříznivá".

Státní zástupce dnes uvedl, že proces v kauze, kterou policie pokládá za největší případ české kriminalistiky, bude pokračovat 14.dubna. Pokud nebudou učiněny návrhy na další dokazování, měly by začátkem třetího dubnového týdne zaznít před senátem závěrečné řeči a soud by měl vynést rozsudek.

Pětici obžalovaných klade státní zástupce za vinu, že se různou měrou podíleli na osnování či páchání úkladných vražd. Soud zkoumá okolnosti pěti vražd, ve třech případech se přitom pachatelé zbavili těl obětí tak, že je v sudech a pletivu shodili do Orlické přehrady.

Podle mínění znalců nejsou Kopáč ani Černý psychopatologické osoby. Oběma je společný egocentrismus, snaha o sebezprosazování a výrazná materiální hodnotová orientace.

U Kopáče byl prý zaznamenán jistý posun v žebříčku hodnot v souvislosti s jeho zdravotním stavem, když se v důsledku autonehody ocitl trvale upoután na invalidní vozík. Zvýšená míra jeho agresivity tak byla prý částečně utlumena. Právě tyto okolnosti spolu s existencí pocitu viny a faktem, že Kopáč učinil rozsáhlé doznání z trestné činnosti, vedla experty k názoru, že prognóza možnosti jeho převýchovy je nadějná. Znalci uvážili i fakt, že Kopáč nebyl dosud trestán.

Za podstatné osobnostní rysy Černého považují znalci emoční nevyzrálost, teatrálnost a potřebu být uznáván. Znalkyně upozornila, že u Černého chybí pocit viny. Poukázala i na rozpor ve výsledcích testů zaměřených na agresivitu. Zatímco u té části, kterou může vyšetřovaný ovlivnit, byly jejich výsledky "až nereálně negativní", při užití jiné metody se prý vyskytly ve zvýšení míře.

Podle psychologky tak může být údajná bezkonfliktnost jeho povahy zdánlivá, při výskytu překážky se projeví opačně. "Takovou překážkou může být cokoli," prohlásila znalkyně. Na opakovaný dotaz soudu uvedla jako příklad nedostatek uznání či financí. Černý byl již v minulosti trestán.

Jiří Majer

14.04.1997 4:50:00

Kauza tzv. orlických vražd se chýlí ke svému konci

PRAHA 14.dubna (ČTK) - Krajský soud v Praze se má dnes znovu zabývat kauzou tzv. orlických vražd, kterou policie označila za dosud nejzávažnější případ české kriminalistiky. Pokud nebudou podány návrhy na další dokazování, měl by senát podle státního zástupce počátkem týdne vyslechnout závěrečné řeči a soud by měl poté vynést rozsudek.

V procesu klade obžaloba čtyřem mužům a jedné ženě za vinu, že se různou měrou podíleli na osnování či páchání úkladných vražd. Soud zkoumá okolnosti pěti vražd, ve třech případech se přitom pachatelé zbavili těl obětí tak, že je v sudech a pletivu shodili ze Žďákovského mostu do Orlické přehrady. Tělesné ostatky dalších obětí zůstaly na místech, kde byly zavražděny.

Soud začal kauzu orlických vražd projednávat loni v prosinci, kdy vyslechl obžalované a některé svědky a soudní znalce. Poté bylo líčení několikrát odročeno, zejména pro opakovanou neúčast řady předvolaných svědků.

Případ byl na počátku letošního roku poznamenán neúspěšným pokusem o sebevraždu jednoho z obžalovaných, když se Karel Kopáč, který loni učinil před senátem rozsáhlé doznání, chtěl ve vazbě oběsit.

Jiří Majer kar

14.04.1997 11:51:00

Orlické vraždy: Obžalovaný Kopáč označil svědka za lháře

PRAHA 14.dubna (ČTK) - Čtením listinných materiálů a výslechem dalšího ze svědků pokračovalo dnes dopoledne u Krajského soudu v Praze hlavní líčení v kauze tzv. orlických vražd. Obžalovaný Karel Kopáč, který je v ní pokládán za šéfa gangu nájemných vrahů, dnes prohlásil, že svědek nemluví pravdu, když tvrdí, že ho v soudní síni nepoznal. Naznačil přitom, že se jedná o osobu, která s jedním z obžalovaných spolupracovala.

"Svědek lže, je to vášnivý radioamatér, který dělal pro (dalšího obžalovaného) Kunu dálkové ovládání k výbušninám," oznámil soudkyni Kopáč a upřesnil, že se tak mělo stát v době, kdy on sám byl již upoután na invalidní vozík. Jeho tvrzení vzápětí rozhodně popřeli jak svědek, tak i obžalovaný Vladimír Kuna a za lháře naopak označili Kopáče.

Vzhledem k tomu, že se dnes k jednání nedostavila jiná předvolaná svědkyně, bylo líčení přerušeno. Odpoledne by se měl senát znovu zabývat znaleckým posudkem z oboru psychologie.

Případ, vyhodnocený policií jako nejzávažnější v dějinách české kriminalistiky, vešel do povědomí veřejnosti v červenci 1995, kdy potápěči vyzdvihli ze dna Orlické přehrady pod Žďákovským mostem dva sudy, v nichž byly zaletovány mrtvoly. Další tělo bylo zabaleno do drátěného pletiva.

Soud začal případ projednávat loni v prosinci, kdy vyslechl obžalované, řadu svědků i soudní znalce. Státní zástupce klade čtyřem mužům a jedné ženě za vinu pět vražd, nedovolené ozbrojování a podvod. Jeden ze skupiny je v samostatném řízení stíhán i pro další, celkově již šestou vraždu.

Počátkem letošního roku byla kauza poznamenána neúspěšným pokusem o sebevraždu Karla Kopáče, který loni učinil před soudem rozsáhlé doznání ze spoluviny. Za konkrétního pachatele všech vražd v něm označil dalšího z obviněných Ludvíka Černého, který vinu popírá.

Jiří Majer

14.04.1997 16:27:00

Kauza Orlík: Znalkyně odmítla možnost, že by byla ovlivněna

PRAHA 14.dubna (ČTK) - Doplňujícími dotazy na znalkyni z oboru psychologie pokračovalo dnes odpoledne u Krajského soudu v Praze hlavní líčení v kauze tzv. orlických vražd. Pětici obžalovaných v ní státní zástupce viní z toho, že se různou měrou podíleli na trestné činnosti zahrnující úkladné vraždy, nedovolené ozbrojování a podvod.

Znalkyně dnes prohlásila, že její interpretace výsledků psychologických vyšetření obžalovaných nebyla nikým ovlivněna a že na svých závěrech trvá. "Nebyla jsem nikým ovlivněna, jak mám hodnotit doznání obžalovaných," uvedla znalkyně. Obhájkyňe jednoho z obžalovaných se jí totiž předtím dotázala, zda nebyla někým, například orgány činnými v trestním řízení, nabádána, aby interpretaci psychologických vyšetření přizpůsobila okolnosti, zda se dotyčný přiznal k trestné činnosti.

Pozornost soudu se přitom soustředila velkou měrou na osobu Karla Kopáče, jehož možnost převýchovy označila znalkyně již dříve za "spíše příznivější".

Kopáč loni učinil před soudem podrobné doznání z trestné činnosti, za konkrétního pachatele vražd však označil jiného z obžalovaných Ludvíka Černého, který vinu popírá. U Černého psychologka zdůraznila absenci pocitu viny a možnost jeho resocializace zhodnotila jako "spíše nepříznivou".

Jiný z obhájců upozornil soud na možnost logické smyčky, kterou podle něj v sobě ukrývá rovnítko kladené mezi projevem pocitu viny a doznáním. Znalkyně k tomu poznamenala, že závěry psychologických vyšetření zaměřených na prognózu převýchovy jsou výsledkem posuzování celého souboru faktorů. Připustila ale, že pocit viny se dá objektivně jen těžko zjistit.

Kauza, která je policií označována za nejzávažnější případ české kriminalistiky, se zabývá pěti vraždami; pro další, v pořadí šestou, je jeden z obžalovaných stíhán v samostatném řízení.

První tělo oběti skupiny nájemných vrahů, vyzdvihli potápěči zaletované v sudu ze dna Orlické přehrady v červenci 1995. O několik týdnů později pak policie pod Žďákovským mostem našla další sud s lidskými ostatky. Tělo třetí oběti, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Další oběti gang zanechal na místech vražedných útoků.

Soudkyně dnes uvedla, že hlavní líčení bude pokračovat v úterý výslechem svědkyně, která byla k soudu znovu předvolána poté, co se na dnešní jednání nedostavila.

Jiří Majer

15.04.1997 14:59:00

Dokazování v případě tzv. orlických vražd skončeno

PRAHA 15.dubna (ČTK) - Výsledkem poslední svědkyně dnes skončilo před senátem Krajského soudu v Praze dokazování v případě tzv. orlických vražd. Pětici obžalovaných v něm státní zástupce viní z toho, že se různou měrou podíleli na trestné činnosti zahrnující vraždy, nedovolené ozbrojování a podvod. Projednávání kauzy bude pokračovat ve středu 16.dubna, kdy má senát vyslechnout závěrečné řeči.

Soudkyně dnes zamítla jako nadbytečné návrhy na předvolání dalších svědků i na vypracování nového znaleckého posudku z oboru psychologie. Tento návrh podal státní zástupce, jehož postupně podpořili čtyři z pěti obhájců. Soudkyně jej však odmítla s tím, že závěry předneseného znaleckého posudku jsou odůvodněné a posudek je použitelný.

Soudkyně upozornila, že i když vystoupení znalkyně před soudem sice "mohlo být razantnější a přesvědčivější", opíralo se o předchozí písemnou verzi, k níž nebyly vzneseny připomínky. Dnes byl s posudkem spokojen jen obhájce Karla Kopáče, označovaného za šéfa vraždícího gangu. Prognózu Kopáčovy převýchovy psycholožka vyhodnotila jako "spíše příznivější".

Zmíněná svědkyně, kterou senát vyslechl, byla sestrou jedné ze zavražděných obětí. Uvedla, že bratr se jí před svou smrtí svědčil, že mu manželka – rozená Kopáčová – v hádce vyhrožovala, že ho nechá zabít. Nedlouho potom byl dotyčný zastřelen.

Do povědomí veřejnosti se kauza orlických vražd dostala v létě 1995, kdy potápěči vyzdvihli ze dna Orlické přehrady ostatky tří obětí. Dvě těla objevili v zaletovaných sudech a třetí bylo omotáno drátěným pletivem. Čtvrtou obětí gangu se stala matka jednoho z obžalovaných, která zemřela po explozi balíčku doručeného poštou. Pátou obětí byl Kopáčův švagr. Jeden ze skupiny obžalovaných je v samostatném řízení stíhán i pro další, tedy již šestou vraždu.

Jiří Majer mhm

16.04.1997 4:11:00

V případě tzv. orlických vražd zazní závěrečné řeči

PRAHA 16.dubna (ČTK) - Závěrečné řeči státního zástupce a obhájců, případně i samotných obžalovaných, dnes mají zaznít u Krajského soudu v Praze při pokračování procesu se čtyřmi muži a jednou ženou, kteří jsou obviněni v kauze tzv. orlických vražd. Není vyloučeno, že by obžalovaní mohli rozsudek soudu vyslechnout již dnes.

Státní zástupce klade pětici obžalovaných za vinu, že se různou měrou podíleli na trestné činnosti zahrnující vraždy, nedovolené ozbrojování a podvod.

Do povědomí veřejnosti se kauza orlických vražd dostala v létě 1995, kdy potápěči vyzdvihli ze dna Orlické přehrady ostatky tří lidských těl. Dvě mrtvoly byly zaletovány v sudech a třetí byla omotána drátěným pletivem. Pozůstatky dalších dvou obětí našla policie na místech vražedných útoků. Jeden ze skupiny obžalovaných je v samostatném řízení stíhán pro další, tedy v pořadí šestou vraždu.

Soud zahájil kauzu, označenou policií za nezávažnější případ české kriminalistiky, projednávat loni v prosinci. Podle rozsáhlého doznání bývalého příslušníka Útvaru rychlého nasazení (ÚRNA) Karla Kopáče, upoutaného po autonehodě na invalidní vozík, měl být konkrétním pachatelem zjiště motivovaných vražd jiný obžalovaný Ludvík Černý. Ten však vinu popírá.

Proces byl počátkem letošního roku poznamenán neúspěšným Kopáčovým pokusem o sebevraždu.

Jiří Majer mhm

16.04.1997 14:54:00

V kauze orlických vražd navrženy tři výjimečné tresty

PRAHA 16.dubna (ČTK) - Závěrečnými řečmi dnes pokračovalo u Krajského soudu v Praze hlavní líčení se čtyřmi muži a jednou ženou obžalovanými v kauze tzv. orlických vražd. Státní zástupce navrhl pro tři z nich výjimečné tresty odnětí svobody, a to v jednom případě na doživotí a ve dvou v rozmezí od 15 do 25 let.

Trestnou činnost, která zahrnuje pět vražd, pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a podvod, považuje státní zástupce za mimořádně společensky nebezpečnou. Za vykonavatele všech vražd označil obžalovaného Ludvíka Černého, kterému navrhl uložení doživotního trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou.

Organizátorem trestné činnosti byl podle názoru státního zástupce Karel Kopáč, kterému byl navržen trest odnětí svobody v horním rozmezí od 15 do 25 let. Třetí výjimečný trest navrhl státní zástupce pro obžalovaného Vladimíra Kunu, a to za podíl na dvou vraždách. Jednou z jejích obětí byla přítom Kunova matka. Pro obžalované Petra Chodounského a Irenu Meierovou požádal státní zástupce o tresty od 10 do 15 let, a to za podíl na jedné vraždě. V případě Meierové měl obětí být její manžel.

Kopáčův obhájce, který pro svého klienta požaduje trest v rozmezí 10 až 15 let, poukázal zejména na Kopáčovo rozsáhlé doznání. Bez něho by objasnění trestné činnosti bylo podle něj "nemyslitelné" a dále na prognózu jeho převýchovy, kterou psychologka vyhodnotila jako "spíše příznivější". "Jeho (Kopáčův) zdravotní stav ho k doživotí již odsoudil," dodal obhájce. Kopáč zůstal po autonehodě upoután na invalidní vozík.

Obhájkyňě Černého zpochybnila věrohodnost výpovědí Kuny a Kopáče, ze kterých podle ní obžaloba především vycházela. Poukázala na to, že její klient ve všech případech vinu popírá, i na údajnou důkazní nouzi. "Důkazní situace je taková, že nelze učinit jednoznačný závěr," prohlásila obhájkyňě a nabídla soudu k posouzení úvahu o možné záměně Černého s jinou osobou. Na závěr navrhla obžalovaného zprostit viny a propustit ho z vazby.

Do povědomí veřejnosti se kauza tzv. orlických vražd dostala v létě roku 1995, kdy potápěči vyzdvihli ze dna orlické přehrady ostatky tří těl. Dvě z nich byla v sudech a třetí v pletivu. Další dvě oběti našli policisté na místě vraždy. Policie kauzu kvalifikovala jako nejzávažnější případ české kriminalistiky.

Jiří Majer

17.04.1997 4:41:00

V kauze orlických vražd zaznějí závěrečná slova obžalovaných

PRAHA 17.dubna (ČTK) - Posledními slovy obžalovaných bude u Krajského soudu v Praze pokračovat hlavní líčení v kauze tzv. orlických vražd. Nelze proto vyloučit, že by soud mohl dnes vynést rozsudek. Státní zástupce ve středu navrhl ve své závěrečné řeči pro tři z pěti obžalovaných výjimečné tresty odnětí svobody.

Trestná činnost podle obžaloby zahrnuje pět vražd a jeden pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a podvod. Přímým vykonavatelem všech vražd měl být podle státního zástupce Ludvík Černý, kterému proto státní zástupce navrhl uložení trestu doživotního vězení.

Trest odnětí svobody na horní hranici sazby od 15 do 25 let žádal státní zástupce pro organizátora trestné činnosti Karla Kopáče a třetí z výjimečných trestů požadoval pro Vladimíra Kunu, obžalovaného z podílu na dvou vraždách. Pro Irenu Meierovou a Petra Chodounského navrhl za podíl na jedné vraždě tresty ve zvýšené sazbě, jejíž rozpětí činí 10 až 15 let.

V této sazbě navrhl trest pro svého klienta také Kopáčův obhájce. Obhájkyňě Černého navrhla s poukazem na údajnou důkazní nouzi zproštění svého klienta viny a jeho propuštění z vazby.

Obhájci Kuny, Chodounského a Meierové soustředili pozornost soudu i na osobu "korunního svědka". Zpochybnili věrohodnost Kopáčovy výpovědi, z níž především obžaloba vycházela, a připomněli senátu Kopáčův výrok o tom, že "za 700.000 korun by vypověděl cokoli". Podle nich totiž vypovídal Kopáč tak, aby z nenávisti spoluobžalované "stáhl do záhuby s sebou".

Kauza tzv. orlických vražd vzbudila pozornost veřejnosti v roce 1995, kdy potápěči vyzdvihli ze dna Orlické přehrady ostatky tří těl. Dvě z nich byla v sudech a třetí v pletivu. Další dvě oběti našli policisté na místech vražedných útoků.

Jiří Majer luk

17.04.1997 12:21:00

Rozsudek v kauze tzv. orlických vražd bude vyneseno v pátek

PRAHA 17.dubna (ČTK) - Rozsudky v kauze tzv. orlických vražd, označené policií za dosud nejzávažnější případ české kriminalistiky, vynesou Krajský soud v Praze v pátek v 10:00. Oznámila to dnes soudkyně na závěr hlavního líčení, které pokračovalo závěrečnými proslovy obžalovaných. Ti se ztotožnili se závěrečnými řeči svých obhájců.

Pozornost veřejnosti vzbudila kauza v roce 1995, kdy potápěči vyzdvihli ostatky tří těl v sudech a pletivu ze dna Orlické přehrady. Pozůstatky zbylých obětí nechali pachatelé na místech vražedných útoků.

Karel Kopáč, kterého státní zástupce označil za organizátora trestné činnosti, prohlásil, že vše, co vypověděl, "je pravda, i když je to pro mnohé kruté". O Kopáčovo doznání je mimo jiné opřena obžaloba všech ostatních. "Lituji všeho, co jsem udělal, všech zavražděných i pozůstalých," řekl Kopáč.

Ludvík Černý, označený obžalobou za přímého vykonavatele vražd, odmítl veškerá obvinění vznesená vůči němu a prohlásil že je nevinen. "Nejsem žádný násilník, nikdy jsem nikoho nezabil ani se o to nepokusil," hájil se Černý s tím, že se stal "obětí intrik" spoluobžalovaných, zejména Kopáče.

Také Vladimír Kuna a Petr Chodounský se připojili k vystoupení svých obhájců. Chodounský se označil za Kopáčovu oběť a Kuna, který doznal svou účast při likvidaci mrtvých těl jejich uložením do sudů, prohlásil, že k ní byl donucen. Současně odmítl, že by si objednal vraždu své matky. Irena Meierová rovněž popřela, že by stála za úkladnou vraždou svého manžela. "Nejsem si vědoma žádné viny," zdůraznila přítom.

Kopáč a Černý se podle státního zástupce měli podílet na všech vraždách. Jejich obětmi se stali podnikatel Aleš Klatovský, číšník Leorent Lipoveci, Vlastimil Hodr, Kunova matka Anna Medková a Kopáčův švagr Jaroslav Meier. Z podílu na smrti posledního viní státní zástupce i obžalované Meierovou a Chodounského. Kuna se měl zase účastnit zavraždění Klatovského a Medkové. Motivy zločinů přítom měly být většinou zjištěné.

Státní zástupce navrhl pro tři z pěti obžalovaných výjimečné tresty, dva v horní polovině trestní sazby od 15 do 25 let, v případě Černého doživotní vězení. Pro Meierovou a Chodounského navrhl tresty odnětí svobody v rozmezí 10 až 15 let.

Jiří Majer

18.04.1997 4:35:00

V kauze orlických vražd dnes budou vyneseny rozsudky

PRAHA 18.dubna (ČTK) - V kauze tzv. orlických vražd, kterou policie označila za nejzávažnější případ české kriminalistiky, dnes vynesou Krajský soud v Praze rozsudky. Státní zástupce v ní viní čtyři muže a jednu ženu z rozsáhlé trestné činnosti zahrnující celkem pět vražd a pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a podvod. Ve své závěrečné řeči navrhl pro tři z pěti obžalovaných výjimečné tresty včetně doživotí.

Kauza vzbudila pozornost veřejnosti v roce 1995, kdy potápěči vyzdvihli ze dna Orlické přehrady ostatky tří těl. Dvě z nich byla v sudech a třetí v pletivu. Další dvě oběti našli policisté na místech vražedných útoků.

Vykonavatelem všech vražd měl být podle státního zástupce Ludvík Černý, kterému proto navrhl trest doživotního vězení. Obhájkyň Černého, který vinu popírá, naopak požádala s poukazem na údajnou důkazní nouzi o zproštění obžaloby a jeho propuštění z vazby.

Za organizátora trestné činnosti pokládá státní zástupce Karla Kopáče, pro něhož navrhl výjimečný trest odnětí svobody v horní hranici trestní sazby od 15 do 25 let. Kopáč se měl podílet na čtyřech vraždách a tzv. nadržování v případě páté. Kopáčův obhájce pro svého klienta, který učinil rozsáhlé doznání, požádal o trest v rozpětí od 10 do 15 let vězení.

Vladimíru Kunovi klade státní zástupce za vinu účast na dvou vraždách a navrhl pro něj výjimečný trest v horní polovině trestní sazby. Kunův obhájce žádal o překvalifikování trestného činu na nadržování; trest by měl podle něj být uložen do půli odpovídajícího rozpětí.

Dalšími obžalovanými jsou Petr Chodounský a Irena Meierová, jež viní státní zástupce mimo jiné z podílu na jedné vraždě, za což pro ně navrhl tresty v dolní polovině sazby od 10 do 15 let. Obhájkyň Chodounského navrhla zprostit svého klienta obžaloby z návodu k vraždě a s podmíněčným trestem v dolní polovině odpovídající sazby ho propustit z vazby. Obhájkyň Meierové požádala o zproštění její mandantky viny a propuštění z vazby.

Oběťmi tzv. orlických vražd se stali v letech 1991 až 1993 podnikatel Aleš Klatovský, číšník Leorent Lipovec, Vlastimil Hodr, Kunova matka Anna Medková a Kopáčův švagr Jaroslav Meier. Motivy zločinů měly být převážně ziskové.

Jiří Majer mhm

18.04.1997 12:07:00

Fleš

Za orlické vraždy soud udělil dvě doživotí a 47 let vězení

PRAHA 18.dubna (ČTK) - Na doživotí ve věznici se zvýšenou ostrahou poslal dnes svým rozsudkem Krajský soud v Praze Ludvíka Černého a Vladimíra Kunu obžalované v kauze tzv. orlických vražd. K výjimečnému trestu odnětí svobody v délce 21 let ve věznici se zvýšenou ostrahou byl spolu s nimi odsouzen Karel Kopáč. Obžalovaní Petr Chodounský a Irena Meierová byli odsouzeni ke 14 a 12 rokům ve věznici s ostrahou.

Výčet trestné činnosti v této kauze, kterou policie označila za nejzávažnější případ české kriminalistiky, zahrnuje pět vražd a pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a podvod. Na zločinech se jmenovaní podle rozsudku měli podílet různou měrou.

18.04.1997 14:00:00

Profil

Vrazi z orlické kauzy byli potrestáni

PRAHA 18.dubna (ČTK) - Udělením vysokých trestů ukončil dnes Krajský soud v Praze případ tzv. orlických vražd, označovaný policií za zřejmě největší kauzu v historii české poválečné kriminalistiky. V případě figuruje skupina pachatelů, která v letech 1991-1993 brutálním způsobem zavraždila nejméně pět osob. Ostatky tří obětí ukryté v sudech s žíravinou a v pletivu pachatelé svrhli do Orlické přehrady.

Některé z vražd byly spáchány na objednávku, ze zjištěných důvodů, mimo jiné i pro přístup k dědictví. Mezi oběťmi a jejich vrahy, ale i mezi zločinci navzájem totiž panovaly příbuzenské vztahy.

Za pět vražd, nedovolené ozbrojování a podvod uložil soud hlavnímu organizátorovi Karlu Kopáčovi výjimečný trest v délce 21 let, doživotím potrestal Ludvíka Černého a Vladimíra Kunu, zbylí dva obžalovaní Petr Chodounský a Irena Meierová byli odsouzeni ke 14 a 12 rokům ve věznici s ostrahou.

Pozornost veřejnosti vzbudila kauza v létě 1995, kdy potápěči vyzdvihli ostatky tří těl v sudech a pletivu ze dna Orlické přehrady. Pozůstatky zbylých obětí nechali pachatelé na místech vražedných útoků.

Vyšetřování série vražd trvalo čtyři roky a případem se nejprve zabývaly na sobě nezávislé policejní složky. Některé krajské policejní útvary totiž získávaly po několik let informace o vraždách, jejichž oběti měly být likvidovány zcela neobvyklým způsobem. Teprve když pátrání naznačilo souvislost mezi zločiny, vznikla speciální skupina kriminalistů a

vyšetřovatelů, v jejímž čele stál někdejší ředitel středočeského úřadu vyšetřování Josef Doucha.

Jeho tým za spolupráce potápěčů z ostravské Báňské služby začal na základě předchozích poznatků pátrat v Orlické vodní nádrži. Šlo o dosud největší technickou akci vedenou českou policií. K jejímu zajištění byly nasazeny mimo jiné vrtulníky letky ministerstva vnitra a miniponorka. Douchův tým podporovalo na 150 policistů z útvarů vyšetřování, pořádkové policie, pražské zásahové jednotky i specialisté ze soudního lékařství. Celá akce přišla podle loňského Respektu na tři milióny korun.

Úspěch se dostavil v červenci 1995, kdy byl z padesáti až osmdesátimetrové hloubky pod Žďákovským mostem v červenci 1995 vytažen první sud s obětí. Krátce nato policejní specialisté za dramatických okolností zatkli v jeho bydlišti v Rudné u Prahy pětatřicetiletého Karla Kopáče, později označeného za mozek celé skupiny. Kopáč, po automobilové nehodě upoutaný na invalidní vozík, tehdy hrozil sebevraždou. V krátkém časovém odstupu následovala zatčení dalších členů gangu - podnikatelů Ludvíka Černého, Vladimíra Kuny, Petra Chodounského a servírky Ireny Meierové.

Policejní vyšetřování, které skončilo loni v květnu, ukázalo, že zatčení mají na svědomí nejméně pět vražd. Jejich první obětí se v dubnu 1991 stal pražský podnikatel Aleš Klatovský. Na popud Kopáče jej pro 800.000 korun zastřelil pozdější vykonavatel dalších vražd Černý. Tělo pachatelé zabalili do drátěného pletiva a svrhli do přehrady, kde je v září 1995 policie objevila.

Druhým zavražděným byl v lednu 1992 kosovský Albánec Leorent Lipoveci, který se v Praze živil jako číšník. Také jeho pozůstatky zaletované v sudu s žíravinou pachatelé svrhli na dno orlické vodní nádrže. Stejným způsobem se zbavili i další oběti, podnikatele Vlastimila Hodra, údajně vlastníka starožitností a cenných papírů.

V pořadí třetí obětí skupiny se v únoru 1992 stala majitelka nelegálně provozovaného sadomasochistického salónu v Mnichovicích u Prahy a matka jednoho z pachatelů Anna Medková. Její syn, Vladimír Kuna s cílem zmocnit se dědictví na ni spolu se zbytkem gangu nastražil výbušninu. Stejný motiv zřejmě měla i další z obžalovaných Irena Meierová, když si u svého bratra Karla Kopáče objednala vraždu manžela. Jaroslava Meiera poté v červnu 1993 v jeho domku v Rudné u Prahy měl zastřelit, stejně jako předchozí oběti Ludvík Černý.

Dnes jednatřicetiletý Černý, který podle zjištění policie patřil k zakladatelům gangu, po celou dobu trestního stíhání veškerá obvinění odmítal.

Hlavní organizátor gangu sedmatřicetiletý Karel Kopáč naopak loni učinil před soudem rozsáhlé doznání z podílu na některých vraždách a z odklizení těl obětí. Po autonehodě před třemi lety zůstal trvale upoután na invalidní vozík a na počátku letošního roku se pokusil ve vazbě oběsit.

Kopáč v minulosti prodělal výcvik u elitní policejní jednotky a při své trestné činnosti využíval nejen svých znalostí odtud, ale i kontaktů, které u zásahové jednotky získal.

Známost s Kopáčem se však nevyplatila jednomu z tehdejších příslušníků útvaru rychlého nasazení, který byl již loni v prosinci v odděleném řízení odsouzen k dvou a půl rokům vězení za to, že členům gangu dodával munici a výbušniny.

Dana Petruškar

18.04.1997 14:23:00

Za orlické vraždy soud udělil dvě doživotí a 47 let vězení

PRAHA 18.dubna (ČTK) - Na doživotí ve věznici se zvýšenou ostrahou poslal dnes svým rozsudkem Krajský soud v Praze Ludvíka Černého a Vladimíra Kunu obžalované v kauze tzv. orlických vražd. K výjimečnému trestu odnětí svobody v délce 21 let ve věznici se zvýšenou ostrahou byl spolu s nimi odsouzen Karel Kopáč. Obžalovaní Petr Chodounský a Irena Meierová byli odsouzeni ke 14 a 12 rokům ve věznici s ostrahou.

Výčet trestné činnosti v této kauze, kterou policie označila za nejzávažnější případ české kriminalistiky, zahrnuje pět vražd a pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a podvod. Na zločinech se jmenovaní podle rozsudku měli podílet různou měrou.

Obhájci Černého, Kuny a Chodounského se na místě odvolali, ostatní se stejně jako státní zástupce se k rozsudku nevyjádřili. Podle soudkyně měl být vykonavatelem vražd v letech 1991 až 1993 Černý, většinou po dohodě obžalovaných, především Kopáče a Kuny.

Podle verdiktu soudu vylákali Kopáč s Černým pod záminkou směny valut podnikatele Aleše Katovského na schůzku, kde Černý Katovského zastřelil. S Kopáčem jeho tělo zabalené do pletiva svrhli do vod Orlické přehrady a zmocnili se valut v hodnotě asi 800.000 korun.

Kopáč, Černý a Kuna dále vylákali číšníka Leorenta Lipoveciho na obchod se zbraněmi do Kunova domku. Tam ho Černý zezadu zastřelil a pachatelé získali valuty v hodnotě 30.000 korun. Mrtvolu v sudu s louhem shodili do přehrady.

Jmenovaní se potom dohodli, že zabijí Kunovu matku Annu Medkovou, aby po ní mohl Kuna dědit. Kopáč obstaral výbušninu a sestrojil nálož, kterou Medkové poslal Černý poštou jako dárkový balíček. Medková na následky zranění zemřela.

Tělo Vlastimila Hodra, čtvrté oběti gangu, skončilo opět v Kunově sudu a v Orlické přehradě. Kopáč měl účast na vraždě odmítnout, spáchal ji tedy Černý sám, aby se zmocnil historických pečetí. Kopáč se podílel na likvidaci mrtvoly.

Kopáč, Černý, Chodounský a Meierová – rozená Kopáčová – se měli poté smluvit na vraždě Kopáčova švagra Jaroslava Meiera. Důvodem měla být snaha Meierové zbavit se manžela a dědit. Černý Meiera zastřelil samopalem, za což měl inkasovat 100.000 korun. Chodounský mezitím obstarával budoucí vdově alibi.

Další pokus o vraždu Černému nevyšel, když se mu zasekl v pistoli náboj. Černý se chtěl po vraždě zmocnit bytu oběti.

Rozsáhlá trestná činnost zahrnovala i nedovolené ozbrojování většiny obžalovaných. Mezi zbraněmi, s nimiž Kopáč obchodoval, byly pistole, samopaly, trhaviny, granáty a protitankové střely. Trestnou činnost pachatelů označila soudkyně za mimořádně společensky nebezpečnou. Připomněla, že soud začal případ projednávat až v roce 1995, a proto bylo dokazování velmi obtížné. I přes negativní dopad sdělovacích prostředků na důkazní řízení však podle ní byla obžalovaným vina prokázána.

Jiří Majer mhm

25.08.1997 20:22:00

Prima: Hlavní aktér v kauze Orlík se pokusil o sebevraždu

Opravte si, prosím, ve zprávě ČR-kriminalita-Orlík-sebevražda (Prima: Hlavní aktér v kauze Orlík se pokusil o sebevraždu, 20:23) v posledním odstavci chybně uvedené jméno Kováč na správné Kopáč.

ČTK ----- Prima: Hlavní aktér v kauze Orlík se pokusil o sebevraždu

PRAHA 25.srpna (ČTK) - Nejznámější z tzv. orlických vrahů Karel Kopáč, který má na svědomí pět lidských životů, se v noci na dnešek pokusil v cele pankrácké věznice o sebevraždu. Uvedla to dnes televize Prima.

Odsouzený se pokusil oběsit na pásku od pyžama, ale včasný zásah strážného a následné oživovací pokusy ho zachránily. Podle lékařů je již nyní mimo ohrožení života a byl převezen do nemocnice Na Františku.

Kopáč se pokusil o sebevraždu již podruhé. V únoru letošního roku se snažil oběsit na madle nad postelí. Nalezl jej tehdy příslušník vězeňské stráže.

Bývalý příslušník elitní jednotky Kováč byl letos v dubnu spolu s dalšími čtyřmi obžalovanými odsouzen v kauze tzv. orlických vražd. Výčet trestné činnosti v této kauze, kterou policie označila za nejzávažnější případ české kriminalistiky, zahrnuje pět vražd a pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a podvod. Na zločinech se jmenovaní podle

rozsudku měli podílet různou měrou, z toho Kováč byl odsouzen k výjimečnému trestu odnětí svobody v délce 21 let ve věznici se zvýšenou ostrahou.

Petr Beneš

02.11.1997 10:16:00

U vrchního soudu začne v úterý odvolání v kauze orlických vražd

PRAHA 2.listopadu (ČTK) - Před Vrchním soudem v Praze má v úterý začít odvolací řízení s obžalovanými v kauze tzv. orlických vražd, kteří se odvolali proti rozsudku pražského krajského soudu. Výčet trestné činnosti v této kauze, kterou policie označila za nejzávažnější případ české kriminalistiky, zahrnuje pět vražd a pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a podvod.

Krajský soud poslal v dubnu Ludvíka Černého a Vladimíra Kunu na doživotí do věznice se zvýšenou ostrahou. K výjimečnému trestu odnětí svobody v délce 21 let ve věznici se zvýšenou ostrahou byl spolu s nimi odsouzen Karel Kopáč. Obžalovaní Petr Chodounský a Irena Meierová byli odsouzeni ke 14 a 12 rokům ve věznici s ostrahou.

Na zločinech se jmenovaní podle rozsudku měli podílet různou měrou. Podle soudkyně měl být vykonavatelem vražd v letech 1991 až 1993 Černý, většinou po dohodě obžalovaných, především Kopáče a Kuny. Rozsáhlá trestná činnost zahrnovala i nedovolené ozbrojování většiny obžalovaných.

04.11.1997 5:12:00

U vrchního soudu se bude projednávat kauza orlických vražd

PRAHA 4.listopadu (ČTK) - Vrchní soud v Praze se má dnes v odvolacím řízení zabývat kauzou tzv. orlických vražd, který bývá označován za nejzávažnější případ české kriminalistiky posledních let.

Za "orlické vraždy" stanuli před soudem čtyři muži a jedna žena, kteří čelili obvinění z rozsáhlé trestné činnosti – z pěti vražd, jednoho pokusu o vraždu a dále z nedovoleného ozbrojování a podvodu.

Krajský soud odsoudil letos v dubnu v této kauze dva obžalované k doživotnímu žaláři ve věznici se zvýšenou ostrahou a zbývající tři obžalované dohromady ke 47 letům odnětí svobody.

Vykonavatelem vražd, které se staly v letech 1991 až 1993, měl být na doživotí odsouzený Ludvík Černý, většinou po dohodě s ostatními obžalovanými.

Kauza vzbudila v roce 1995 značnou pozornost u veřejnosti i médií, kdy potápěči vyzdvihli ze dna Orlické přehrady ostatky tří těl. Dvě z nich se našly v sudech a třetí bylo zabaleno do drátěného pletiva. Další dvě oběti našli policisté na místech vražedných útoků. Mezi zavražděnými byli i příbuzní obžalovaných – matka Vladimíra Kuny, kterého krajský soud odsoudil na doživotí, a manžel Ireny Meierové. Té senát střeďočekského soudu vyměřil 12 let vězení.

Rozsáhlá trestná činnost zahrnovala i nedovolené ozbrojování většiny obžalovaných. Mezi zbraněmi, s nimiž obchodovali, byly pistole, samopaly, trhaviny, granáty a protitankové střely.

Martin Kaján

04.11.1997 14:23:00

Vrchní soud začal projednávat kauzu orlických vražd

PRAHA 4.listopadu (ČTK) - Čtením nejdůležitějších pasáží z trestního spisu začal dnes senát Vrchního soudu v Praze projednávat kauzu tzv. orlických vražd, která bývá označována za nejzávažnější případ české kriminalistiky posledních let. Případem se vrchní soud zabývá z podnětu pěti obžalovaných, kteří se vůči dubnovému rozsudku krajského soudu odvolali.

Krajským soudem na doživotí odsouzený Ludvík Černý, který měl být přímým vykonavatelem šesti vražd, z čehož jednu se mu údajně nepodařilo dokonat, svou vinu zcela popírá. Po vrchním soudu proto požaduje, aby ho obžaloby v plném rozsahu zprostil.

Další obžalovaný Karel Kopáč, který se na rozdíl od Černého k podílu na vraždách doznal, požaduje snížení trestu vzhledem k tomu, že při objasnění případu s justičními orgány spolupracoval, a také s ohledem na svůj zdravotní stav. Kopáč, kterému krajský soud vyměřil jednadvacetiletý trest vězení, je upoután na invalidní vozík kvůli zranění, jež utrpěl při autonehodě.

I zbývající tři obžalovaní, kteří se měli podílet na přípravě a organizování vražd nebo na odklizení obětí a zametání stop, požadují nižší tresty. Tvrdí totiž, že jejich spoluúčast neměla takový rozsah, jak se krajský soud domnívá.

Čtyři muži a jedna žena, kteří dnes stanuli před vrchním soudem, čelí obvinění, že se různou měrou podíleli na pěti vraždách a jednom pokusu o vraždu, a dále se zodpovídají z podvodu a nelegálního obchodu se zbraněmi.

Krajský soud se případem zabýval téměř pět měsíců – od začátku loňského prosince do letošního 18.dubna, kdy vynesl rozsudek. Dva obžalované odsoudil k doživotnímu žaláři ve věznicí se zvýšenou ostrahou a zbývající tři dohromady ke 47 letům odnětí svobody.

Nejnižší trest dostala Irena Meierová, které soud vyměřil 12 let vězení pro napomáhání k vraždě.

Soudní spis této kauzy, která vzbudila v roce 1995 značnou pozornost veřejnosti i médií, když potápěči vyzdvihli ze dna Orlické přehrady ostatky tří těl, čítá 13 svazků, které dohromady představují 2000 stran. Jen odůvodnění rozsudku přitom zabírá 126 stran.

Vzhledem k tomu, že obhájci ani státní zástupce dnes nepředložili vrchnímu soudu žádné nové návrhy na doplnění řízení, bude jednání ve středu pokračovat jen závěrečnými řečmi.

Martin Kajan

05.11.1997 5:05:00

U vrchního soudu pokračuje proces s pachateli "orlických vražd"

PRAHA 5.listopadu (ČTK) - Závěrečnými řečmi obhájců, obžalovaných a státního zástupce pokračuje dnes u Vrchního soudu v Praze proces s pachateli tzv. orlických vražd. V této kauze, kterou policie označila za nejzávažnější případ v dějinách české kriminalistiky, se před soudem ze svých činů zodpovídá čtveřice mužů a jedna žena. Podle policejního vyšetřování mají na svědomí pět vražd, jeden pokus o vraždu a další trestné činy.

První tělo oběti tohoto gangu vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady v červenci 1995. Mrtvý byl v sudu naplněném louhem. O několik týdnů později policie na stejném místě – v hloubce několika desítek metrů pod Žďákovským mostem - našla další sud s lidskými ostatky. Tělo třetího zavražděného, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Pozůstatky dalších dvou obětí gang zanechal na místech, kde zemřely.

Mezi pěti zavražděnými byli i příbuzní obžalovaných, například matka souzeného Vladimíra Kuny Anna Medková, která byla majitelkou sadomasochistického salónu. Obžalovaní měli podle policejní verze zaslat Medkové balíček s trhavinou semtex, který v okamžiku, kdy ho rozbalovala, vybuchl. Ostatní oběti měl zastřelit obžalovaný Ludvík Černý a zbývající členové skupinu měli různou měrou pomáhat s přípravou a organizací vražd nebo s odklizením obětí.

Případ byl na počátku letošního roku poznamenán neúspěšným pokusem o sebevraždu jednoho z obžalovaných – Karla Kopáče, který se chtěl ve vazbě oběsit.

Martin Kajan

05.11.1997 15:49:00

V pátek by měl skončit proces s pachateli "orlických vražd"

PRAHA 5.listopadu (ČTK) - Případem tzv. orlických vražd se bude Vrchní soud v Praze zabývat opět v pátek, kdy hodlá vynést verdikt. Pokud by vrchní soud potvrdil dubnový rozsudek krajského soudu nad "orlickými vrahy", učinil by tím definitivní tečku nad projednáváním této kauzy, kterou veřejnost i média s napětím sledují od července 1995, kdy potápěči ze dna Orlické přehrady vytáhli mrtvé tělo "naložené" v sudu naplněném louhem. Krátce poté našli policisté pod Žďákovským mostem další dvě pravděpodobné oběti této skupiny.

Dnešní projednávání případu před senátem vrchního soudu se neslo ve znamení závěrečných řečí obhájců, obžalovaných a státního zástupce.

Jediný z obžalovaných Karel Kopáč, který se doznal ke spoluúčasti na pěti vraždách, požadoval prostřednictvím svého právního zástupce na vrchním soudu snížení jednadvacetiletého trestu vězení, ke kterému ho odsoudil krajský soud. Kopáčův obhájce navrhl, aby byl jeho klientovi trest snížen na maximálně patnáct let, vzhledem k tomu, že se k činům doznal a jeho výpověď policii posloužila jako hlavní důkaz pro obvinění ostatních pachatelů.

Zbývající obžalovaní účast na vraždách popírají a svoji obhajobu postavili na kritice výpovědi Kopáče, který podle nich poskytl vyšetřovatelům i soudu nepravdivé informace, aby se svým spolupachatelům, ke kterým měl mít nenávistný vztah, pomstil.

Krajský soud v dubnu odsoudil v kauze "orlických vražd" Ludvíka Černého a Vladimíra Kunu na doživotí. K trestu odnětí svobody v délce 21 let ve věznici se zvýšenou ostrahou odsoudil Karla Kopáče a 14 let odnětí svobody uložil Petru Chodounskému. Nejnižší trest dostala Irena Meierová, které soud vyměřil 12 let vězení pro napomáhání k vraždě.

Černý se měl podílet na šesti vraždách, Kopáč na pěti, Kuna na třech a Chodounský a Meierová na jedné. Trestná činnost obžalovaných zahrnovala také podvody a nelegální obchody se zbraněmi.

Martin Kajan

05.11.1997 17:14:00

Kauza "orlických vražd" bude námětem filmu a knihy

PRAHA 5.listopadu (ČTK) - Kauza tzv. orlických vražd, kterou již zhruba dva roky s napětím sleduje veřejnost i média, bude pravděpodobně v brzké době ztvárněna literárně i filmově. Případ, který policie označila pro skloubení několika vražd s dalšími trestnými činy za nejsložitější v dějinách české kriminalistiky, si jako námět scénáře pro svůj film vybral režisér Jiří Svoboda. Ten se jako divák účastnil i dnešního soudního líčení u Vrchního soudu v Praze, aby zde shromažďoval materiál pro scénář, který právě píše.

Svoboda v přestávkách jednání novinářům prozradil, že kromě scénáře pracuje také na knize, která bude rovněž věnována "orlické" kauze. Kniha by měla vyjít již v příštím roce.

Režisér Svoboda je veřejnosti znám nejen jako autor řady divácky úspěšných filmů, ale také jako politik. V letech 1990 až 1992 zastával funkci předsedy Komunistické strany Čech a Moravy a v roce 1996 se ucházel o senátorský post jako bezpartijní kandidát Strany demokratické levice. V prosinci 1992, ještě v době jeho vedení českých a moravských komunistů, na něj byl spáchán atentát.

V "orlické" kauze stanula před soudem čtveřice mužů a jedna žena. Podle vyšetřovací verze mají dohromady na svědomí pět vražd, jeden pokus o vraždu a další trestné činy – podvod a nelegální obchod se zbraněmi.

První tělo oběti tohoto gangu vyzdvihli potápěči ze dna Orlické přehrady v červenci 1995. Mrtvý byl v sudu naplněném louhem. O několik týdnů později policie na stejném místě – v hloubce několika desítek metrů pod Žďákovským mostem - našla další sud s lidskými ostatky. Tělo třetího zavražděného, jež pachatelé svrhli do Orlické přehrady, bylo zabaleno v drátěném pletivu. Pozůstatky dalších dvou obětí gang zanechal na místech, kde zemřely. Pátrací akce na dně Orlické přehrady, při níž policisté použili speciální miniponorku s kamerou, přišla na zhruba 2,5 miliónu korun.

Martin Kajan

07.11.1997 4:43:00

Dnes by měl skončit proces s pachateli "orlických vražd"

PRAHA 7.listopadu (ČTK) - Vrchní soud v Praze by dnes měl vynést svůj verdikt v odvolacím řízení případu tzv. orlických vražd. Pokud by potvrdil dubnový rozsudek středočeského krajského soudu nad skupinou "orlických vrahů", učinil by tím definitivní tečku za projednáváním této kauzy, kterou veřejnost i média s napětím sledují od července 1995.

Tehdy potápěči vytáhli ze dna Orlické přehrady mrtvé tělo "naložené" v sudu naplněném louhem. Krátce poté našli policisté pod Žďákovským mostem další dvě mrtvolky, které policie označila za ostatky obětí této skupiny.

V kauze "orlických vražd" odsoudil v dubnu krajský soud pět lidí. Na doživotí poslal do vězení Ludvíka Černého a Vladimíra Kunu a k trestu odnětí svobody v délce 21 let ve věznicí se zvýšenou ostrahou odsoudil Karla Kopáče. Čtrnáct let odnětí svobody uložil Petru Chodounskému. Nejnížší trest dostala Irena Meierová, které soud vyměřil 12 let vězení pro napomáhání k vraždě. Černý se měl podílet na šesti vraždách, Kopáč na pěti, Kuna na třech a Chodounský a Meierová na jedné. Trestná činnost obžalovaných zahrnovala také podvody a nelegální obchody se zbraněmi.

Případ byl policii označen za nejsložitější v dějinách české kriminalistiky. Svědčí o tom mimo jiné skutečnost, že trestní spis kauzy čítá 13 svazků, které mají dohromady 2000 stran. Jen odůvodnění rozsudku zabírá 126 stran. Vyšetřování bylo také finančně náročné. Například pátrací akce na dně Orlické přehradě, při níž policisté použili speciální miniponorku s kamerou, přišla na zhruba 2,5 miliónu korun.

Martin Kajan

Vrchní soud vynesl verdikt v kauze "orlických vražd"

PRAHA 7.listopadu (ČTK) - Dvěma aktérům tzv. orlických vražd se Vrchní soud v Praze rozhodl snížit délku trestu, kterou jim v dubnu vyměřil krajský soud. U zbývajících tří odsouzených rozsudek soudu první instance potvrdil.

Vrchní soud dnešním verdiktem snížil doživotní trest vězení Vladimíru Kunovi, který se podílel na třech vraždách, na 25 let. Ireně Meierové, která si objednala smrt svého manžela, změnil délku trestu odnětí svobody z 12 na 10 let.

07.11.1997 10:42:00

Vrchní soud vynesl verdikt v kauze "orlických vražd"

Vrchní soud vynesl verdikt v kauze "orlických vražd" (ČTK vydává k této zprávě foto)

PRAHA 7.listopadu (ČTK) - Dvěma aktérům tzv. orlických vražd se Vrchní soud v Praze rozhodl snížit délku trestu, kterou jim v dubnu vyměřil krajský soud. U zbývajících tří odsouzených rozsudek soudu první instance potvrdil.

Vrchní soud dnešním verdiktem snížil doživotní trest vězení Vladimíru Kunovi, který se podílel na třech vraždách, na 25 let. Ireně Meierové, která si objednala smrt svého manžela, změnil trest odnětí svobody z 12 na 10 let.

Do konce života zůstane ve věznicí se zvýšenou ostrahou Ludvík Černý, který byl přímým vykonavatelem šesti vražd, z toho jedné nedokonané. Karel Kopáč, který vymýšlel plány vražedných akcí, stráví za mřížemi 21 let a Petr Chodounský, jenž se podílel na jedné vraždě, 14 let.

Podle senátu vrchního soudu byl trest, který krajský soud uložil Kunovi, nepřiměřeně tvrdý, i vzhledem k tomu, že se částečně k činům doznal. Snížení trestu Ireny Meierové odůvodnil předseda senátu tím, že obžalovaná si sice zabití svého muže Jaroslava Meiera skutečně objednala, ale ten nakonec nebyl zavražděn na základě její objednávky. Meiera zastřelil samopalem až později Ludvík Černý, ale to již nebylo na pokyn Meierové.

Dnešní rozhodnutí vrchního soudu znamená definitivní tečku za projednáváním případu "orlických vražd", kterou sami policisté označují za nejsložitější kauzu v dějinách české kriminalistiky. Verdikty vrchního soudu jsou totiž pravomocné, což znamená, že se vůči nim již nemohou odvolat ani odsouzení ani státní zástupce.

"Orlickou kazu" s mimořádným zájmem sledovala média i veřejnost od června 1995, kdy potápěči vytáhli ze dna Orlické přehrady mrtvé tělo "naložené" v sudu naplněném louhem. Krátce poté našli policisté pod Žďákovským mostem další dvě mrtvoly, které policie rovněž označila za ostatky obětí této skupiny.

Do pátrací akce u Orlické přehrady, která daňové poplatníky přišla na 2,5 miliónu korun, se zapojili policisté z řady útvarů, letka ministerstva vnitra a jedenáctičlenná skupina báňských záchranářů z Ostravy, kteří se měsíc potápěli do padesátimetrových hloubek. Při prohledávání dna přehrady policisté použili speciální miniponorku s kamerou.

O složitosti případu svědčí také to, že trestní spis kauzy čítá 13 svazků, které mají dohromady 2000 stran. Jen odůvodnění rozsudku krajského soudu zabírá 126 stran.

Případ se pravděpodobně v brzké době dočká také filmového i literárního ztvárnění. Jako námět scénáře pro svůj film si jej vybral režisér Jiří Svoboda. Ten pracuje i na knize, která by měla dokumentární formou přibližovat osudy "orlických vrahů" a zákulisí celého případu. Svoboda nechce při své práci vycházet pouze z policejních a soudních protokolů a novinových článků, ale hodlá osobně ve vězení navštívit některé odsouzené a chce si také promluvit s jejich příbuznými.

Martin Kaján

07.11.1997 14:37:00

Profil

Vrchní soud rozhodl o odvolání v případě "orlických vražd"

PRAHA 7.listopadu (ČTK) - Rozhodnutím pražského vrchního soudu dnes skončila kauza tzv. orlických vražd, označovaná za nejsložitější kriminální případ posledních let. Odvolací soud tři původní rozsudky, z toho jeden trest doživotí, potvrdil. Dvěma aktérům kauzy naopak trest snížil. Původně na doživotí odsouzený Vladimír Kuna odchází od soudu s trestem 25 let vězení a jediné ženě mezi obžalovanými Ireně Meierové soud trest snížil z 12 na deset let.

Pětici obžalovaných poprvé odsoudil letos v dubnu po necelých pěti měsících soudního líčení pražský krajský soud za pět vražd, pokus vraždy, podvod a nedovolené ozbrojování. S doživotním trestem tehdy ze soudní síně odešli hlavní vykonavatel vražd Ludvík Černý a Vladimír Kuna, který se podle soudu přímo účastnil dvou vražd. Karlu Kopáčovi

označovanému za "mozek skupiny" soud vyměřil trest 21 let vězení, Petr Chodounský a Irena Meierová byli za podíl na trestné činnosti skupiny odsouzeni ke 14 a 12 letům vězení.

Pozornost veřejnosti a médií vzbudila kauza v létě 1995 poté, co policie zjistila, že na dně Orlické přehrady jsou pravděpodobně uloženy ostatky několika obětí trestné činnosti. Při rozsáhlé policejní akci, na níž se podílelo více než 150 policistů s řadou technických zařízení včetně miniponorky, se ze dna přehrady podařilo vyzdvihnout dva sudy s pozůstatky dvou obětí a třetí oběť zabalenou do drátěného pletiva.

Prizvaní soudní znalci později prohlásili, že s podobným způsobem likvidace mrtvol, tedy jejich uložení do sudů a zasypáním louhem, se dosud nesetkali a nic podobného není publikováno ani ve světové odborné literatuře.

Místo pro shození mrtvol vybral podle tisku jeden z hlavních obžalovaných Karel Kopáč, svého času příslušník policejního zásahového útvaru. Na to, že více než padesátimetrová hloubka pod Žďákovským mostem na Orlíku je příhodná pro záměry gangu, přišel při svém někdejší výcviku u policie.

Po čtyřletém vyšetřování, které vyvrcholilo orlickou akcí, vyšlo najevo, že skupina pachatelů má na svědomí smrt nejméně pěti osob zavražděných v letech 1991-1993. Některé z vražd viníci provedli na objednávku, další pouze ze zjištěných důvodů a mimo jiné i pro přístup k dědictví. Mezi některými oběťmi a jejich vrahy, ale i mezi zločinci navzájem panovaly totiž příbuzenské vztahy. Kromě jednoho případu, kdy oběť usmrtil připravený výbuch semtexu, byly oběti zastřeleny.

Za přímého vykonavatele vražd policie označila dvaatřicetiletého Ludvíka Černého. Ten během celého líčení svou vinu popíral. "Žďákovský most neznám, na Orlíku jsem nikdy nebyl," prohlásil při jednom z přelíčení.

Jeden z hlavních organizátorů série vražd sedmatřicetiletý Karel Kopáč se naopak ke své vině zcela doznal a jeho výpověď také přispěla k usvědčení ostatních členů skupiny. "Lituji všeho, co jsem udělal, všech zavražděných i pozůstalých," prohlásil v předchozím líčení Kopáč, který je od roku 1993 po autonehodě odkázán na invalidní vozík. Své postižení špatně snáší. Již při svém zatčení v červenci 1995 vyhrožoval, že se zastřelí a poté se ve vazbě dvakrát pokusil o sebevraždu.

První obětí gangu se v dubnu 1991 stal pražský podnikatel Aleš Katovský. Na popud Kopáče jej pro 800.000 korun zastřelil pozdější vykonavatel dalších vražd Černý. Tělo pachatelé zabalili do drátěného pletiva a svrhli do přehrady.

Druhým zavražděným byl v lednu 1992 kosovský Albánec Leorent Lipoveci, který se v Praze živil jako číšník. Jeho tělo zaletované v sudu s žiravinou pachatelé svrhli na dno orlické vodní nádrže. Stejným způsobem se zbavili i další oběti, podnikatele Vlastimila Hodra, údajně vlastníka starožitností a cenných papírů.

V pořadí třetí obětí skupiny se v únoru 1992 stala majitelka nelegálně provozovaného sadomasochistického salónu v Mnichovicích u Prahy a matka jednoho z pachatelů Anna Medková. Její syn, Vladimír Kuna s cílem zmocnit se dědictví na ni spolu se zbytkem gangu nastražil výbušninu. Stejný motiv zřejmě měla i další z obžalovaných Irena Meierová, když si u svého bratra Karla Kopáče objednala vraždu manžela. Jaroslava Meiera poté v červnu 1993 v jeho domku v Rudné u Prahy měl stejně jako předchozí oběti zastřelit Ludvík Černý.

Další trestná činnost, z níž se před soudem členové zločinecké skupiny zodpovídali, ustoupila v porovnání se spáchanými vraždami poněkud do pozadí. Odsouzení se podle obžaloby dopouštěli podvodů s havarijním pojištěním, když kupovali drahé vozy, nechali je pojistit a následně ohlásili jejich odcizení. Nelegálně si také opatřovali zbraně. I toto porušení zákona jim soud již v prvním rozsudku přičetl k tíži.

Kauza, jejíž vyšetření stálo daňové poplatníky více než 2,5 miliónu korun, dosáhla mimo jiné takové "popularity", že si ji jako námět scénáře pro svůj nový film vybral režisér Jiří Svoboda. Ten se jako divák účastnil posledního líčení před vrchním soudem, aby shromáždil materiál pro své dílo. Novinářům poté prozradil, že na stejný námět chystá také knihu.

Dana Petrušová

Příloha č. 2: Zprávy České televize ohledně orlických vražd mezi lety 1995-1997

20. 7. 1995 – Události

V Orlické přehradě hradě nedaleko Žďákovského mostu našli policisté sud s torzem člověka. Podle našich informací je nález jedním z prvních důkazů proti skupině nájemných vrahů podnikatelů, po kterých policisté pátrali čtyři roky. Někteří lidé byli likvidováni na zakázku za peníze, za úplatu, to znamená nájemní vrazi. Další typ případů byl kdy si sami natipovali člověka, který měl peníze vylákali ho na určité místo. A třetí případ, to už začali uvažovat o vzájemných likvidacích. Od včerejšího dne jsou ve vazbě už i čtyři původně podezřelí, mezi nimi je i hlavní pachatel, kterého policisté zadrželi v Rudné u Prahy. Ústřední postava této veliké a velice závažné kauzy zejména poté, když zjistil, že policie operuje ve vodní nádrži Orlík z televizních záběrů v podstatě čekal, kdy si policie pro něho přijde.

Čekal jenom tak nebo se zbraní v ruce?

Doucha: Čekal se zbraní v ruce, pochopitelně se zbraní v ruce a zkomplikovala se ta situace tím způsobem, že on vlastně když je viděl, že policie vstoupila do domu, kde bydlí, tak si vložil hlaveň pistole do úst a vyhrožoval, že když policie udělá jediný krok, tak se zastřelí.

Během na pátrání na dně Orlické přehrady nenašli žádné zbraně, ale kousek od mostu vytáhli potápěči z hloubky tento sud s torzem člověka. Ten byl ve vodě více jak tři roky navíc v sudu naplněném louhem, nejedná se o jeden případ mrtvoly. Podle ředitele pražského úřadu vyšetřování Douchy policisté stále nevědí, kolik takových sudů v Orlické přehradě je.

25. 7. 1995 – Události

Pachatelé, kteří byli dosud zadrženi v souvislosti s nálezem mrtvých těl v Orlické přehradě, mají na svědomí řadu vražd. Ty spáchaly postupně během posledních čtyř let. České televize to dnes řekl tiskový mluvčí ministerstva vnitra Jan Šubert. Poznatky, podle kterých byly některé zmizelé osoby zlikvidovány nájemnými vrahy získala policie už před dvěma lety. Informátoři z Prahy středních a severních Čech hovořili o lidských tělech uložených v sudech zalitých žíravinou a shozených do některé české přehrady.

Jan Šubert: Je to řada vražd, nejsou to desítky a musím také zdůraznit, že ne všechny oběti skončily v sudech na dně přehrady.

Orlická přehrada byla přesto prvním místem, kde policie našla v kovovém sudu torzo mrtvého muže zalitého louhem. Tento způsob likvidace lidí byl u nás použit poprvé.

Šubert: Dokonce i lékaři z ústavu soudního lékařství říkají, že se s podobným případem nesetkali ani v odborné světové literatuře. Sud s torzem mužského těla vytáhli potápěči z hloubky 45 metrů.

Š.: Byla provedena pitva a identifikace byla velice obtížná, do dnešního dne neznáme totožnost.

Podle našich informací však policisté už jméno zlikvidovaného muže znají a vědí i to, že zavražděný byl podnikatel. Jak se nám dále podařilo zjistit, našli policisté na dně přehrady ještě jedno tělo. Torzo muže bylo zabalené v černém igelitu a leželo nedaleko od první oběti.

Š: Celý případ je vlastně kauzou nájemných vrahů, kteří pracovali většinou na objednávku a za jednu vraždu si účtovali kolem 200 000 Kč. Iniciátorem celé akce byl Karel K., který v roce 1990 pracoval tři měsíce ve zvláštní policejní jednotce a prošel i speciálním výcvikem. Ten je už více jak týden ve vazbě, dnes ho policisté také poprvé vyslyšali. Podle Šuberta se policisté na Orlickou přehradu vrátí. Očekávají se totiž nálezy dalších mrtvých těl

4. 10. 1995 – Události

Čtyři členy skupiny zabijáků známých v souvislosti s nálezy mrtvých těl v Orlické přehradě stíhá policie za šest vražd. Ne všechny oběti však pocházejí z Orlíku a také podíl jednotlivých členů na vraždách se liší. Podle vrchního komisaře Miroslava Vávry jde o jeden z největších případů v historii naší kriminální služby.

První obětí se stal podnikatel Aleš K., byl zastřelen v dubnu, zabalen do drátěného pletiva a shozen do Orlíku. Motivem vraždy byly peníze, konkrétně 800 000 korun. Druhým zavražděným byl Leorent K., občan bývalé Jugoslávie. Jeho prvního také z přehrady vytáhli. Jde o tělo v kovovém sudu zalitým žiravinou. Zemřel rovněž kvůli majetku, a to v lednu 92. O měsíc později zabili Annu M., majitelku erotického salónu v Mnichovicích u Prahy. Šest týdnů na to zavraždili Vlastimila H. kvůli jeho cennostem. I on skončil v sudu na dně Orlíku. Další vraždy proběhly o rok později. V červnu 93 to byl Jugoslávec Afrim K. a v červenci náš občan Jaroslav M. V těchto dvou případech šlo o vraždu na objednávku.

Doucha: Ve všech těchto šesti případech se jednalo o vraždy spáchané střelnou zbraní, kromě jediné, to byla vražda Anny M., kde byla použita trhavina.

Zabíjeli čtyři lidé, tři muži a jedna žena. Třicetiletý Ludvík Č. má podíl na všech vraždách. O pět let starší Karel K. pět vražd, ten byl také hlavou celé skupiny. Dále Vladimír K. dvě vraždy a Irena M., ta je stíhána pro návod k vraždě jedné.

Miroslav Vávra: Podezření, že spáchali další trestnou činnost tady je, já to nebudu upřesňovat.

Podle ředitele střeđočeského úřadu vyšetřování Josefa Douchy už existuje představa, kdo vraždy objednával. Vzhledem k pokračujícímu šetření však tuto informaci neupřesnil, a tak ve vazbě zatím zůstávají čtyři lidé.

18. 11. 1996 – Události

Za ilegální prodej zbraní, munice a trhavin stanul dnes už podruhé před obvodní soudem v Praze 7 bývalý člen elitní protiteroristické jednotky URNA Martin Tylš: Jeho odběrateli byli členové jedné z nejznámějších skupin nájemných vrahů. Ti vstoupili do povědomí veřejnosti především tím, že těla zavražděných házeli do Orlické přehrady. O potrestání Martina Tylše však soud dnes nerozhodl. Odročil jej na prosinec, kdy budou vyslechnuti další svědci.

U soudu dnes vypovídalo i několik dalších členů URNy. Všichni shodně potvrdili, že Tylše nikdy neviděli odnášet žádnou municí. Podle nich je také nemožné, že by nějaká zbyla po výcviku. Množství zbraní a střeliva, které bylo nalezeno u jednoho člena gangu je však velké.

Bezmála metrůk výbušnin, protitankové střely, granáty a deset tisíc nábojů – to vše měl bývalý člen elitní policejní jednotky Martin Tylš prodat skupině nájemných vrahů. Tylš je kromě toho také podezřelý z toho, že nejméně o dvou vraždách, kterých se gang dopustil, věděl.

První informace o tom, že Martin Tylš nelegálně obchoduje se zbraněmi, získala policie při vyšetřování vražd podnikatelů, jejichž těla byla nalezena na dně Orlické přehrady.

Doucha: My jsme věděli velice orientačně o jaké typy zbraní a munice mělo jít, nicméně to vlastní upřesnění právě prováděla inspekce.

Členem URNA byl krátce i jeden z nájemných vrahů Karel Kopáč. Právě v době, kdy byl příslušníkem elitní jednotky, tedy zhruba před pěti lety, se seznámil s Martinem Tylšem, který mu později prodával zbraně a střelivo. Tylš například od členů gangu velmi levně koupil kradené auto. Pokud bude Tylšovi prokázána vina, hrozí mu vězení až na šest let.

6. 12. 1996 – Události

Hlavní obžalovaný v případě tzv Orlických vražd Karel Kopáč se dnes před senátem krajského soudu v Praze doznal ke spoluúčasti na těchto zločinech. Ve své úvodní řeči uvedl doslova: „S obžalobou až na drobné výtky souhlasím.“ Karel Kopáč je spolu se dvěma muži a jednou ženou obžalován ze série pěti vražd, pokusu o vraždu a nedovoleného ozbrojování.

Obžalovaný Karel Kopáč při dnešním přelíčení jako první podrobně popsal případ vraždy z dubna 91, jehož obětí se stal Aleš Katovský. Tělo zavražděného bylo později vyloveno z Orlické přehrady zabalené do drátěnky.

Karel Kopáč, který je od autonehody v roce 1994 na vozíku tvrdí, že společně s dalším obžalovaným, Ludvíkem Černým, vylákali pod záminkou výhodné směny většího množství peněz Aleše Katovského do Rudné. Dohodli jsme se s Černým, že cestou tam, mezi Zličínem a Chrášťany požádám o zastavení na záchod a tam ho Černý zastřelí, vypověděl Kopáč. K vraždě však došlo až na zpáteční cestě do Prahy. Před staženými závory železničního přejezdu blízko hotelu Bílý beránek. Tam podle Kopáče střelil Černý oběť do hlavy pistolí ráže 35. Tělo oběti pak převezli do lomu v Rudné, kde ho přeložili na vypůjčenou Avii. Na korbě tohoto auta také po cestě na Orlík mrtvolu svlékli a zabalili do drátěnky. Mezi čtvrtou a pátou hodinou ranní pak skončilo tělo Aleše Katovského v padesátimetrové hloubce Orlické přehrady pod Žďákovským mostem. Několik set tisíc korun, které měl mrtvý u sebe si Černý a Kopáč rozdělili. Výpovědi obou obžalovaných se vzájemně popírají. Ludvík Černý totiž u minulého přelíčení prohlásil, že Žďákovský most nezná, na Orlíku v životě nebyl.

Soud v případě Orlických vražd zasedne opět v pondělí. Očekává se, že Karel Kopáč popíše další hrůzné činy.

16. 12. 1996 – Události

Obvodní soud pro Prahu 7 dnes odsoudil bývalého příslušníka útvaru rychlého nasazení Martina Tylše ke dvěma a půl letům vězení. Tylš byl obžalován mimo jiné z toho, že dodal zbraně vrahům z takzvané orlické kauzy. Obžalovaný se ale proti rozsudku odvolal. Soud přijal jeho slib, že nebude bránit v dalším soudním řízení a propustil ho z vazby.

Bývalý příslušník URNA měl skupině Orlických vrahů dodat 40 kg trhavin, protitankové střely, granáty a deset tisíc kusů munice. Za to všechno měl dostat automobil Škoda Favorit a 225 000 korun.

Bývalý policista se navíc dopustil ještě dalšího trestného činu, když policii neoznámil, že se dozvěděl o jedné z šesti orlických vražd.

Při dnešním soudním řízení svědčilo několik příslušníků URNy. Přítomnost televizních kamer a fotoaparátů je rozčílila natolik že jednoho z novinářů fyzicky napadli a zabránili mu ve vstupu do soudní síně. Justiční stráž však zasáhla až ve chvíli, kdy se novinář začal bránit. Podle soudu existují určité indicie, podle nichž se trhaviny a munice které Martin Tylš dodal orlickým vrahům ztratily právě z útvaru rychlého nasazení. Toto podezření se však v průběhu soudního řízení nepodařilo prokázat případ takzvaných orlických vražd, ze kterých je podezřelá skupina pěti lidí projednává v těchto dnech krajský soud v Praze, pokud prokáže

všem obžalovaným vinu mohl by je odsoudit až na doživotí. Rozsudek by měl být v tomto případě vyneseno tento pátek.

18. 4. 1997 – Události

Vysoké tresty dostalo dnes pět obžalovaných v takzvané orlické kauze. Dvakrát doživotí a celkem 47 let vězení krajský soud v Praze tak potrestal čtyři muže a jednu ženu kteří mají na svědomí pět lidských životů. Soudní proces trval čtyři měsíce a probíhal za velmi přísných bezpečnostních podmínek. Orlická kauza, která se zřejmě do dějin české kriminalistiky zapíše jako jeden z nejzávažnějších případů, vzbudila zájem veřejnosti hlavně kvůli brutalitě jejich dvou hlavních aktérů. Pachatele totiž těla svých dvou obětí rozřezali na kusy a shodili je v sudech s louhem z tohoto mostu do Orlické přehrady. Jejichž třetí oběť skončila v Orlické přehradě zabalená v drátěném pletivu. Těla zavražděných policie ze dna přehrady vyzdvihla v červenci roku 1995 což bylo až dva roky poté co získala první informace o likvidaci několika podnikatelů jejichž těla měla být uložena v sudech se žiravinou. Při vyšetřování vyšlo najevo že hlavou gangu byl bývalý příslušník útvaru rychlého nasazení Karel Kopáč, který se jako jediný k vraždám přiznal a díky němuž policie těla obětí objevila a zadržela ostatní pachatele. Za zorganizování vražd mu soud uložil výjimečný trest v délce 21 let. Doživotní tresty pak vyměřil mužům, kteří vraždy na objednávku přímo vykonávali. Zbývající dva členy skupiny poslal soud za podíl na jedné vraždě do vězení na 14 a 12 let. Tři obžalovaní se proti dnešnímu verdiktu ihned odvolali. Orlickou kauzu tedy definitivně uzavře až vrchní soud v Praze.

7. 11. 1997 – Události

Vrchní soud v Praze dnes definitivně ukončil nejzávažnější případ poválečné kriminalistiky. Soudci totiž vynesli konečné verdikty v případě tzv. orlických vražd. Osud pětičlenné skupiny nájemných vrahů, kteří mají na svědomí pět lidí sleduje veřejnost i média už déle než dva roky. Dvěma odsouzeným snížili soudci původní trest a třem odvolání zamítli.

S trestem doživotního vězení od soudu odešel Ludvík Černý, který všechny oběti zastřelil. Vladimíru Kunovi, který má na svědomí tři lidské životy soud snížil doživotní vězení na 25 let. O čtyři roky méně by ve vězení měl strávit bývalý policista Karel Kopáč, ten jediný se k vraždám přiznal a kriminalistům pomohl při hledání obětí v Orlické přehradě. 14 let si odsedí Petr Chodounský za to, že jednu vraždu zorganizoval. Vězením na deset let pak soudci potrestali Kopáčovu sestru, která připravovala vraždu svého manžela.

Případ Orlických vražd, který se zapíše do dějin české kriminalistiky se zřejmě dočká také filmové podoby. Režisér Jiří Svoboda chce totiž podle něj napsat scénář a ten potom také zfilmovat.

Jiří Svoboda říká, že případ pro něj není unikátní svou brutalitou, ale hlavně osobnostmi pachatelů.

Svoboda: Mě to zajímá spíše jako pozorovatele současného světa a lidí, kteří v něm žijí, a kteří nápadně připomínají tarantinovské hrdiny z Pulp fiction anebo Stoneovy zabijáky.

Režisér Svoboda už píše scénář. Film a možná i seriál prý začne natáčet příští léto.

Policie prověřovala informace o obětech skupiny nájemných vrahů už od roku 93. Až po dvou letech se jim ale podařilo upřesnit, že mrtvá těla jsou v Orlické přehradě.

František Jonáš: Nemohli jsme sehnat potápěče, kteří by nám do té vody, do té hloubky šli. Tam bylo asi 57 nebo 58 metrů a do toho vám dneska tady nikdo nepůjde.

Nakonec pomohli Báňští hasiči z Ostravy. První hrůzný nález, sud se zbytky lidského těla, vylovili z přehrady 14. července 1995. Už o tři dny později zatkli prvního podezřelého a další den ve vazbě skončili ostatní členové skupiny nájemných vrahů

Druhý sud vylovila policie ze dna přehrady 20. září. O osm dní později objevili pod Žďákovským mostem mrtvolu, tentokrát zabalenou do drátěného pletiva. Proces s pěti obviněnými začal loni 3. prosince u krajského soudu v Praze a v dubnu byl vynesena rozsudek. Protože se všichni odsouzení odvolali, musel případ uzavřít až vrchní soud.

Příloha č. 3: Zprávy Českého rozhlasu ohledně orlických vražd mezi lety 1995-1997

4. 10. 1995 – Ozvěny dne

Policie dnes zveřejnila jména obětí i obviněných v případě takzvaných orlických vražd. První etapa vyšetřování jednoho z největších případů v historii naší kriminalistiky byla minulý týden uzavřena prohledáním dna Orlické přehrady.

Informuje Pavla Luhošová: V červenci a září vyzvedli ostravští báňští záchranáři ze dna přehrady ostatky Vlastimila H., Aleše K. a Leorenta L., občana bývala Jugoslávie. Z jejich vraždy policisté obvinili Ludvíka Č., Karla K., Vladimíra K. a Irenu M. První tři se podle policie v občanském životě pokoušeli podnikat, Irena M. byla servírka. Skupina je navíc odpovědná i z dalších tří vražd spáchaných v letech 1991 až 93. Podíl jednotlivých členů na hrůzné sérii se však liší. Všechny 6 zločinů má na svědomí pouze Ludvík Č. Podle ředitele středočeského úřadu vyšetřování Josefa Douchy se obvinění ke svým trestným činům doznávají: „Můžeme říci, že obvinění ke své trestné činnosti hovoří a vlastně i na základě jejich výpovědí byla upřesněna místa pod Žákovským mostem. Dá se obecně říci, že zejména na základě jejich výpovědí ten případ dostal určitý spád a podařilo se vlastně všechna ta tři těla která byla v Orlíku vyhledat.

Motivem všech trestných činů byl majetkový prospěch. Jeho hodnota se pohybuje kolem 2 000 000 Kč. Obvinění však byly pouze vykonavatelé zločinu. Má už policie představu, kdo je objednával? „Máme podezření, ale k tomu se nechci dál vyjadřovat.“ Podle doktora Douchy se zatím nedá říci, kdy bude celý případ uzavřen.

16. 4. 1997 – Ozvěny dne

Tři výjimečné tresty dnes navrhl státní zástupce v případě takzvaných orlických vražd. Ve své závěrečné řeči označuje za vykonavatele všech pěti vražd Ludvíka Černého, pro kterého navrhl doživotí. Trest odnětí svobody v rozmezí od 15 do 25 let požaduje státní zástupce pro údajného organizátora trestné činnosti Karla kopáče. Třetí výjimečný trest navrhl pro Vladimíra Kunu, pro další dva obžalované požádal o tresty od 10 do 15 let.

18. 4. 1997 – Ozvěny dne

Dva doživotní a tři tresty od 12 do 21 let byly vyneseny v případě takzvaných orlických vražd. Kauza označovaná za nejzávažnější případ české kriminalistiky zahrnuje pět vražd a pokus o vraždu nedovolené ozbrojování a podvod.

U telefonu je Aleš Černý Český rozhlas Regina Praha: Poslední část soudního jednání, které bylo zahájeno již v prosinci loňského roku byla věnována vynesení a odůvodnění rozsudku Krajský soud v Praze své rozhodnutí odůvodnil praktickou nemožností resocializace pachatelů odsouzených na doživotí. Největší akcent byl shodně s obžalobou kladen na zvlášť zákeřný způsob provedení vražd a na nakládání s mrtvými těly, která byla letována do kovových sudů a vsazována do vody. Oba doživotní odsouzení se ihned odvolali k vrchnímu soudu. Ani ostatní rozsudky nenabýly dosud státní moci.

7. 11. 1997 – Ozvěny dne

Předseda senátu vrchního soudu v Praze doktor Jiří Lněnička dnes udělal definitivní tečku za případem série brutálních Orlických vražd.

Podrobnosti telefonuje Josef Košťálek z Reginy Praha: Hlavnímu iniciátorovi a vykonavateli vražd Ludvíku Černému vrchní soud zamítl odvolání, čeká ho tedy doživotní trest. Dále potvrdil předcházející verdikt Karlovi Kopáčovi – 21 let a Petrovi Chodounskému – 14letý trest. Vladimíru Kunovi snížil verdikt z předcházejícího doživotí na 25 let odnětí svobody a Ireně Meierové zmírnil trest ze 14 na 10 let. Jedině tuto obviněnou neodsoudil senát za trestný čin vykonání vraždy. Posílá ji do vězení za přípravu trestného činu vraždy. Zvláště nebezpeční delikventi jsou trestáni také za podvody a nedovolené ozbrojování či obchodování se zbraněmi.